

ОТЧЕТ ЗА 2023 ГОДИНА

НА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

2 стр.

Приоритет

ГРАДОВЕ И ФОКУСИ НА РАСТЕЖ

2 стр.

Приоритет

СЕЛА И ПЕРИФЕРНИ ТЕРИТОРИИ

8 стр.

Приоритет

РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

16 стр.

Приоритет

РЕСУРСИ И ПРОДУКЦИЯ

64 стр.

НАСЛЕДСТВО И ТУРИЗЪМ

71 стр.

Приоритет

УПРАВЛЕНИЕ, ПАРТНЬОРСТВА И ВРЪЗКИ

88 стр.

ИЗВОДИ

111 стр.

ВЪВЕДЕНИЕ

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ И ГРАЖДАНИ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО,

На Ваше внимание представям отчета за изпълнение на Програмата за управление на Община Велико Търново за мандат 2019-2023 год. за 2023 г. Отчетът е структуриран по основните приоритетни направления, в които са обобщени всички изпълнени дейности и инициативи през 2023 г. Отчетът представя подробна информация за конкретно предприетите последователни и систематични действия и инициативи, в съответствие със заявените приоритети за постигане на устойчиво развитие на Община Велико Търново.

Изминалата 2023 година е последната година от поетия трети мандат на управление, явяващ се естествено продължение на процесите на растеж и динамично съвременно развитие. Като логично продължение отново заложихме на водещите принципи, а именно на върховенството на закона, доброто управление; демократичност в процеса на вземане на решения; честност и отговорност към гражданите; прозрачност; толерантност; финансова стабилност и дисциплина; ефективност на инвестициите. Водещото в изпълнението на дейностите и инициативите бе ориентирано към постигането на стратегическите цели - съхранено и изявено многообразие на природното и културното наследство; икономически растеж, местно предприемачество, външни инвестиции и активна връзка между образование и бизнес; подобрена жизнена среда в градовете и селата, обезпечени с качествени публични услуги и добро управление; засилена роля на регионален център и фокус на междуобщински и международни инициативи.

Приоритет

ГРАДОВЕ И ФОКУСИ НА РАСТЕЖ

Община Велико Търново започна изпълнението на поетите ангажименти в Плана за интегрирано развитие за периода 2021-2027 г. Политиките в областта на икономическото развитие и през 2023 год. бяха насочени към изпълнение на дейности в рамките на обективните за ситуацията възможности, създаващи условия за функциониране на трите града - поддържането на съществуваща техническа инфраструктура; систематичните усилия за целесъобразно инвестиране на европейски ресурс в базисна екологична и пътна инфраструктура и др.

ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО НА ГРАДСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

- **Привличане на европейско финансиране**

Основен приоритет за Община Велико Търново бе да изпълнява проектите по сключените договори за безвъзмездна финансова помощ, за да може същите да бъдат реализирани и

приключени в рамките на договореното. За да се ограничат щетите от забавянето на реализацията на инвестициите, причинени от комплекса от кризи, община Велико Търново предприе законосъобразните действия да предоговори сроковете и бюджетите за изпълнението им. Очевидно, мащабното строителство по изграждане на обектите се реализира през 2023 година.

Проект "Интегриран градски транспорт на град Велико Търново", финансиран от ОПРР 2014-2020 на обща стойност от 12 662 579,68 лева.

Резултати от инвестицията:

- Изграден пешеходен надлез над ул. Магистрална;
- Изградени кръгови кръстовища-

кръстовище "Беляковско шосе-бул.България";

- Изградени 2 нови паркинга - буферен паркинг "Френкхисар" и буферен паркинг "Сержантско училище";
- Поставени електронни информационни табла на 22 от най-натоварените спирки на градския транспорт.

кръгово кръстовище "Христо Ботев" и кръгово

○ Рехабилитиран булевард „България“;

○ Изграден контролен център;

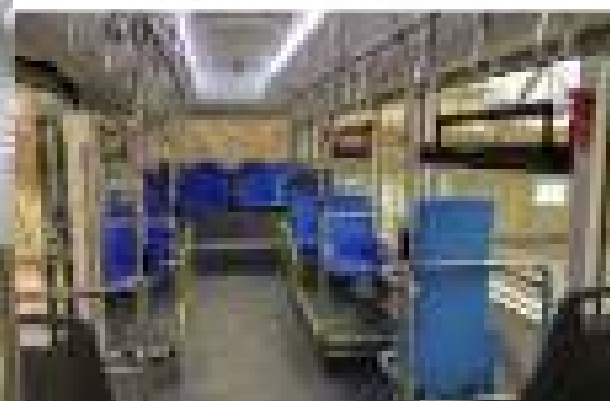
○ Модернизирани светофарни уредби на 4 кръстовища - кръстовищата на ул. Н. Габровски – ул. Славянска; ул. Н. Габровски – ул. Г. Измирлиев; ул. Магистрална – ул. Мармарлийска; Светофарно регулиране на движението на пешеходната пътека на бул. България № 1;

обществения транспорт чрез закупуване на 3 бр. екологосъобразни автобуси;

○ Изградена зарядна станция в т.ч. инструменти и оборудване.

○ Модернизиран подвижния състав на

Проект "По-добре свързани вторични и третични точки в главната и широкообхватна мрежа на път "TEN - T", чрез общи мерки в трансграничен регион", финансиран по програма INTERREG V-A Румъния- България 2014 -2020, със срок - 31.12.2024 год. и на обща стойност 12 966 342.32 лева, включващ следните дейности:

Рехабилитация и реконструкция на улична мрежа в град Велико Търново - улица „Опълченска“ от връзката с път III-514 до връзка с път E-85 (I-5), както и улици „Теодосий Търновски“ от пътна връзка с улица „Магистрална“ (Път E772(I-4)) до улица „Димитър Найденов“, улица „Димитър Найденов“ от улица „Теодосий Търновски“ до улица „Сливница“, улица „Сливница“ от улица „Димитър Найденов“ през улица „Григорий Цамблак“ до улица „Климент Охридски“, улица „Григорий Цамблак“ от улица „Сливница“ до ново премостване на река Янтра и улица „Ксилифорска“ от ново

премостване на река Янтра до път III-514. Инвестицията цели и изграждането на прилежаща инфраструктура на пътната мрежа – тротоари, осветление и пр.

Към 31.12.2023 година е налице завършено строителството в частта на безвъзмездната финансова помощ в размера на левовата равностойност на 3 960 847,77 евро . Община Велико Търново продължава изпълнението на

СМР в частта на собствения принос до края на срока на договора.

- **Общинско и национално финансиране**

И през 2023 г. продължава подобряването на техническото състояние на уличната мрежа на град Велико Търново, което да допринесе за подобряване на транспортния трафик:

Изграждане на нови улици в гр. Велико Търново:

- Завърши реконструкция на северозападния участък на **улица "Александър Бурмов"** в кв."Картала", гр.Велико Търново – изградена е и дъждоприемната канализация за отводняване на пътното платно и прилежащия терен. Дължината на изграждания пътен участък на **ул."Александър Бурмов"** е 770 метра, в т.ч. улични и тротоарни настилки. Обособени са 104 бр. паркоместа за надлъжно паркиране. Налице е и пътна сигнализация в уличния участък. Чрез изграждането на улицата се осъществява

северния обход на квартала, както и подобряване на транспортния трафик.

- Продължи реконструкция на общинския път VTR 1042 “/път I-4/ - жп гара Велико Търново – ВТУ “Св.Св. Кирил и Методий” - кв.“Света гора” в гр.Велико Търново.

Извършен е ремонт в участък с дължина - 2 500 метра (асфалтова и тротоарна настилка). Направена е пътната сигнализация (пътни хоризонтална маркировка и пътни знаци) в пътния участък. Доставена и монтирана е нова еластична предпазна ограда с дължина 940 метра. Непосредствено до автобусната спирка на ВТУ (в посока жп гара Велико Търново) е направен нов предпазен пешеходен парапет с дължина 116 метра.

- През 2023 г. приключи последната част по изпълнението на строителните дейности

по част организация на движението на улиците: ул.“Народни будители”, ул.“Димитър Благоев”, ул.“Иван Хаджидимитров” и ул. „Димитър Рашев”.

Резултатът е подобряване на транспортната инфраструктура в тази част на гр.Велико Търново. Предстои въвеждането в експлоатация на горепосочените обекти.

Доизграждане, реконструкция и основен ремонт тротоарни настилки в гр.Велико Търново:

- Извършен ремонт на стълбището между ул.“Христо Смирненски” и ул.“Цанко Церковски” (при ОУ „Димитър Благоев” и Професионална гимназия по туризъм „Д-р Васил Берон”) в гр.Велико Търново.

- Възстановяване на подпорни стени северно от жилищен блок с административен адрес – ул.“Симеон Велики” № 4, кв. 231 в гр.Велико Търново. Изграден е отводнителен окоп с цел отвеждане на повърхностни води и обезопасяване на стените с телена мрежа.

Възстановяване на разрушени участъци от общински пътища на територията на община Велико Търново

- Извършен текущ ремонт на два етапа на **общински път VTR 1010 “/път I-5/ - жп гара Дебелец – кв.“Чолаковци” – ул.“Сан Стефано” гр.Велико Търново**”, посредством изкърпване на повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес – 3 800 м².
- Извършен текущ ремонт **на общински път VTR 3019 “/път II-55, Килифарево - Гурково/ - с.Войнежа – с.Кладни дял**”, посредством изкърпване на повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес – 435 м² и машинно полагане на неплътна асфалтова смес – 8,150 тона.
- Извършен текущ ремонт **на общинския път VTR 2016 “ /път II-55, Килифарево - Гурково/ - Нацовци - Плаково**”, посредством изкърпване на повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес – 210 м².

• **Национално финансиране на капиталови разходи на приоритетни обекти от техническата инфраструктура по ЗДБ**

През м. ноември 2023 г. Община Велико Търново представи в Министерството на финансите четири предложения за финансиране на техническа инфраструктура, включваща общинска пътна мрежа, одобрени за реализация през 2024 г. с приемането на националния бюджет на страната:

- VTR 1021 “ /път III-551, о.п.Дебелец - Плаково/ - с.Велчево - Къпиновски мананастир”, от км 0+000 до км 2+791;
- VTR 1012 “/път III-504, Ресен - Ст.Стамболово/ - Водолей - Дичин - граница общ.(В.Търново - Павликени), от км 0+031 до км 1+646; (в участъка от Малкия Ресен към с Водолей) г от км 5+600 до км 9+026; (в участъка от начало с.Дичин през с.Дичин до граница с община Павликени)
- VTR 2001 “ /път III-3031, Стамболово - Русаля/ - Дичин /път VTR 1012 /”, в участъка от км 0+000 до км 5+ 525;
- VTR 1036 “ /път I-5/ - граница общини (Горна Оряховица - Велико Търново) - археол. к-с Никополис ад Иструм – с.Никюп / VTR 1013/”, в участъка от км 0+000 до км 2+009.

Горепосочените обекти са с техническа готовност и издадени разрешения за строеж. Общата стойност на инвестицията е 10 275 966,00 лева.

- **Общинско финансиране по Програма „Инициативи на местните общности“**

През 2023 год. двата града извън общинския център защитиха проекти и реализираха дейности за ремонт на уличната мрежа на стойност 33 996,70 лева по Програма „Инициативи на местните общности“, доказала се вече 14-та година като успешен модел за подкрепа на местни инициативи.

Ремонт улична мрежа на територията на градовете Килифарево и Дебелец	Стойност
Килифарево	16 998,30
Дебелец	16 998,40

- **Общинско финансиране по Инвестиционна програма на улична мрежа в гр. Килифарево и гр. Дебелец на обща стойност от 26 999,52 лева**

Основен ремонт улична мрежа на територията на гр. Килифарево	
Дебелец	13999,61
Килифарево	12999,91

ПОДОБРЯВАНЕ, ОБНОВЯВАНЕ, ИЗГРАЖДАНЕ НА ПУБЛИЧНИ ПРОСТРАНСТВА

- **Ремонт и изграждане на детски площадки в откритите пространства на територията на гр. Велико Търново**

През 2023 г. е изградена нова детска площадка на ул. „Димитър Буйнозов“. Извършени са ремонтни дейности и подновяване на съоръжения на 20 детски площадки.

Приоритет

СЕЛА И ПЕРИФЕРНИ ТЕРИТОРИИ

2023 година е четиринадесетата година на устойчива политика в инвестиране в селата чрез

продължаващото изпълнение на Програма „Инициативи на местните общности“, подкрепена изцяло от общинския бюджет – един успешен модел за инициативи на местните общности с активно участие на гражданското общество в населените места на общината. Бюджетът на Програмата за изминалата година бе 500 000 лева, а от стартирането ѝ до момента са подкрепени местни инициативи за 4 740 000 лева изцяло с общински средства.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПО-ДОБРА СВЪРЗАНОСТ

- **Общинско финансиране на улична мрежа в населените места – Инвестиционна програма**

През 2023 год. в 32 населени места са реализирани проекти за ремонт на уличната мрежа на стойност над 256 993.40 лева:

1	Арбанаси	10 999,98
2	Ново село	10 999,84
3	Пчелище	10 999,98
4	Церова кория	9 999,65
5	Плаково	7 999,90
6	Вонеща вода	8 999,99
7	Райковци	4 499,65
8	Големани	5 499,98
9	Габровци	5 499,98
10	Въглевци	5 499,98
11	Войнежа	5 499,67
12	Ялово	4 499,65
13	Ресен	13 000,00
14	Никюп	8 999,69
15	Дичин	7 499,92
16	Русаля	8 999,69
17	Малки чифлик	8 499,89
18	Шереметя	8 999,69
19	Миндя	8 499,89
20	Къпиново	7 999,72
21	Самоводене	12 999,94
22	Балван	10 999,98
23	Буковец	3 999,95
24	Пушево	4 999,82
25	Емен	3 999,47

26	Велчево	4 999,82
27	Леденик	10 999,94
28	Беляковец	10 998,72
29	Шемшево	8 999,59
30	Момин сбор	4 999,80
31	Присово	10 999,98
32	Ветринци	4 499,65

• **Общинско финансиране по Програма „Инициативи на местните общности“**

- Основен ремонт улична мрежа на територията на кметствата и кметските наместничества на територията на Община Велико Търново на обща стойност 354 194.60 лева.

Населено място	Стойност
Арбанаси	15 999,80
Ново село	13 221,42
Пчелище	15 997,60
Церова кория	15 999,80
Плаково	13 999,61
Вонеща вода	13 998,78
Райковци	9 999,28
Големани	10 998,50
Габровци	10 998,50
Въглевци	10 998,50
Войнежа	10 999,75
Ялово	10 998,50
Ресен	16 999,88
Никюп	13 999,50
Дичин	13 998,40
Русаля	13 999,50
Малки чифлик	13 998,40
Шереметя	13 998,40
Миндл	13 998,40
Къпиново	13 998,40

Балван	15 997,60
Буковец	10 999,75
Пушево	10 998,50
Емен	10 998,72
Велчево	10 999,98
Леденик	15 999,44
Ветринци	8 999,69

- **Финансиране на общински пътища**

Възстановяване на разрушени участъци от общински пътища на територията на община Велико Търново.

- ✓ Извършен текущ ремонт на общински път VTR 2184 “/Драгижево/ - граници общини (Лясковец – Велико Търново) – с.Церова кория” - изкърпени повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес – 395 м², с което се подобри съществено неговото експлоатационно състояние.
- ✓ Извършен текущ ремонт на общински път VTR 3017 “ /път II-55/ - с.Радковци” - ремонтирани 745 м² асфалтова настилка.
- ✓ Извършен текущ ремонт на общински път VTR 1014 “ /път III-514/ - с.Арбанаси - с.Шереметя – (граници общини Лясковец – Велико Търново) – /Драгижево/” - ремонтирани 790 м² асфалтова настилка.
- ✓ Извършен текущ ремонт на общински път VTR 1021 “ /път III-551/ - с.Велчево” - ремонтирани 395 м² асфалтова настилка.
- ✓ Извършен текущ ремонт на общински път VTR 2002 “ /път III-303/ - с.Пушево – с.Шемшево” - ремонтирани 260 м² асфалтова настилка.

ОБНОВЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНИ СГРАДИ

Едно населено място с успешно завършен проект за ремонт на читалищна сграда общинска собственост на стойност 16 752,27 лв.:

Ремонт на читалищни сгради общинска собственост	Стойност
Самоводене	16 752,27

БЛАГОУСТОЙСТВО НА ПУБЛИЧНИ ПРОСТРАНСТВА

- Общинско финансиране по Програма „Инициативи на местните общности“

В шест населени места са реконструирани обществени паркове и пространства, както и подобрена системата за видеонаблюдение на стойност 66 719,39 лв.

Ремонт площадни пространства	Стойност
Беляковец	15,983.32
Шемшево	15,994.99
Момин сбор	13,968.24
Присово	15,995.92
Ветринци	1,999.32
Система за видеонаблюдение	
Ново село	2 777,60

СИГУРНОСТ И ЗАЩИТА

През 2023г. са извършени разходи по поддържането и разширяването на системата за видеонаблюдение на територията на населените места в Община Велико Търново: с. Ресен - 1213,09 лв. и с. Райковци - 2677,30 лв.

Общият брой изградени и разширени системи за видеонаблюдение в населените места е 27.

- Дейности по защита на населението от бедствия

- Почистени от растителност мокър и сух откос на язовири общинска собственост с цел осъществяване на безопасна техническа експлоатация и размер на разходите:

- ✓ Язовир „Вятъра“ – с.Присово – 6160,00лв.
- ✓ Язовир „Тъмни лък“ – гр.Дебелец – 7360,00лв..
- ✓ Язовир „Долните лозя“ – с.Емен – 2467,00лв.
- ✓ Язовир „Акер дере“ – с.Ново село – 3696,00лв.
- ✓ Язовир „Абила“ – с.Балван – 6160,00лв.

✓ Язовир Блатци - с. Никюп - 5544,00 лв.

• **Дейности по осигуряване на проводимост на речни участъци около мостови съоръжения.**

- ✓ Почистване на мост по р. Янтра в кв. Чолаковци - 2925,55 лв.
- ✓ Разчистване на каменен мост по р. Белица в гр. Дебелец - 2699,09 лв.
- ✓ Мостово съоръжение Бейски мост - 21379,80 лв.
- ✓ Разчистване на мостово съоръжение Владишки мост по р. Янтра - 4946,11 лв.

Почистване на последици от валежи:

- Почистване на водостоци с. Вонеща вода и с. Райковци - 2677,30 лв.
- Почистване от кални наноси улици в с. Леденик - 959,77 лв.

Общо разходи за сигурност и защита на населените места – 70 865,01 лева.

Възстановяване на каменен мост над р.Белица в границите на гр.Дебелец

Изготвеният в началото на 2022 г. проект за консервационно - реставрационни работи по автентичната каменна структура на каменния мост е внесен в Националния институт за недвижимо културно наследство. След окончателното му съгласуване през 2023 г. с Националния институт за недвижимо културно наследство, предвидените строителни дейности са възложени за изпълнение - в частта каменни настилки, зидарии и парапети, като след завършване на дейностите за консервация и реставрация, същите подлежат на приемане от комисия в съответствие с чл.83а от Закона за културното наследство (ЗКН) .

• **Дейности по укрепване на свлачища в населените места на общината**

По Процедура BG16FFPR003-2.001 - Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) на Програма "Развитие на регионите" 2021-2027 е подадено предложение за инвестиция с индивидуална концепция за интегрирани териториални инвестиции на Община Велико Търново („Интегрирана подкрепа за Велико Търново - Укрепване на свлачища на територията на община Велико Търново“). Предложението цели ограничаване риска от свлачища и смекчаване тяхното въздействие върху населението, урбанизираните и неурбанизираните територии и пътната инфраструктура в общината. Чрез концепцията се предвижда интервенция върху 3 (три) обекта: 1. Свлачище на ул. „Поп Харитон“ в гр. Велико Търново, регистрирано с идент. № VTR 04.10447.55; 2. Свлачище на общински път VTR 1010 „/път I-5/-жп гара Дебелец - кв. „Чолаковци - гр. Велико Търново“ с идент. № VTR 04.20242.07 и 3. Свлачище в с. Емен /западно от гробищния парк/, регистрирано под № VTR04.27423.03. При одобрение на предложението се предвиждат следните дейности/инвестиции: проектно-проучвателни работи; изграждане на укрепителни съоръжения; изграждане на силови пилотно-анкерни укрепителни системи; изграждане на отводнителни съоръжения за отвеждане на води извън обхвата на свлачището; реконструкция и рехабилитация на засегнатите участъци от пътната инфраструктура в обхвата на свлачищата.

Предложените в концепцията дейности са идентифицирани като част от основните приоритети за развитието на общински център и селищната система като цяло. Включените дейности са насочени към опазване на околната среда и смекчаване на ефекта от негативните влияния на подобни геодинамични процеси върху населението на общината. Общата стойност на инвестицията е 4 980 000 лева.

Продължи обслужването на индивидуални средства за химическа защита на населението в централния Общински склад, училища и детски градини.

СТИМУЛИРАНЕ НА КУЛТУРЕН ЖИВОТ

През 2023 година са реализирани културни събития в населените места в общината:

1. През летните месеци са проведени спектакли на „Пътуващ магичен театър“ – анимация, научни експерименти и магично шоу в селата: Балван, Ветринци, Церова кория, Шемшево, Леденик, Къпиново, Хотница, Велчево, Пчелище; Плаково, Шереметя, Беяковец, Ресен, Самоводене, гр. Дебелец, гр. Килифарево;
2. Великотърновският Театър ВЕСЕЛ представи кукления спектакъл „Русалка“ и „Легенда за Лорелей“ на сцената на 3 читалища в общината.
3. В с. Миндя е проведен тридневен Миндя Рок Фест с богата съпътстваща програма, със съдействието на местното читалище;
4. В с. Габровци е проведен традиционния симпозиум „Изкуство – Природа Габровци“, събитие от Културния календар на Общината.
5. В с. Арбанаси е проведен двудневен Национален фолклорен фестивал „Насред мегдана в Арбанаси“, събитие от Културния календар на Общината, организатор е местното читалище „Иларион Драгостинов“.
6. В с. Церова кория НЧ "Развитие - 1883" - Фолклорен фестивал „Шарено пиле Петровско“
7. В гр. Килифарево - Общински празник на градската песен „Засмяна пролет“ - Преглед на общински формации за стара градска песен.
8. В с. Самоводене НЧ „Извор 1873“ – Общински празник на театралното изкуство „Звездна завеса“
9. В с. Пушево – Общински преглед на автентичния фолклор „Че се пролет пукнала“
10. В с. Присово – Общински преглед на обработения фолклор „Сладкопойна чучулига“
11. В гр. Килифарево – Национален конкурс за хумористичен фолклор „Усукано по килифарски“
12. В с. Ялово НЧ "Селски труд - 1906" – Трифон Зарезан с богата музикална програма на площада пред читалището.
13. В с. Самоводене НЧ „Извор 1873 – национален фестивал на шевицата „История в шевици“
14. В с. Ресен НЧ "Народна просвета- 1874" - Фолклорен фестивал „С премяна на мегдана“
15. В с. Ресен НЧ "Народна просвета-1874" - Празник на хляба „Никой не е по-голям от хляба“
16. В с. Балван НЧ „Нива 1898“ – „Празник на баницата“

17. В с. Ветринци НЧ "Напредък - 1903" - Фолклорен фестивал „Ветринци пее и играе“ /проведен онлайн със 100 участници/
 18. В с. Шемшево НЧ „Напредък – 1911“ – реализира проект за пътуващ театър с постановките „Хитър Петър“ и „Брей“ в читалищните салони на:

Място	Район (квартал, населено място)
1. Сграда НЧ „Напредък 1911“	с. Шемшево
2 Читалище „Съгласие-1873“	С. Русаля
3 Читалище „Просвета 1922“	С. Момин сбор
4 НЧ „Извор 1873“	С. Самоводене
5 Читалище „Развитие-1883	С. Церова кория
6 Читалище „Нива 1898“	С. Балван
7 Читалище „Съгласие-Дебелец“	Гр. Дебелец
8 Читалище „Св. св. „Кирил и Методий 1928“	С. Къпиново
9 НЧ „Напредък-1884“	Гр. Килифарево
10 Читалище „Просвета-1904“	С. Пчелище
11 НЧ „Земеделец-1874“	С. Ново село
12 НЧ „Иларион Драгостинов 1897“	С. Арбанаси
13 Читалище „Просвета 1907“	С. Беляковец
14 НЧ „Народна просвета 1874“	С. Ресен
15 НЧ „Светлина-1895“	С. Хотница
16 Читалище „Напредък-1903“	С. Ветринци

20. Пътуващо лятно кино в следните населени места:

	Населено място	Място на прожекция
1	С. Шемшево	В парка
2	С. Беляковец	В читалищен салон
3	С. Хотница	Пред Читалището
4	С. Балван	На открито
5	С. Ресен	В читалищен салон
6	Гр. Дебелец	Градски площад
7	С. Арбанаси	Открита сцена
8	С. Къпиново	Пред читалищната сграда
9	С. Леденик	Пред читалищната сграда
10	С. Пчелище	В читалищен салон или на открито
11	С. Момин сбор	Площад под читалището
12	С. Самоводене	Пред читалището
13	С. Дичин	Пред читалището

• **Годишнини на читалища**

Отбелязани Годишнини на читалища на територията на община Велико Търново през 2023 година с концерти и празнични тържества:

Читалище	Годишнина
1. НЧ „Просвета - 1873“ село Плаково	150 години
2. НЧ „Извор -1873“ село Самоводене	150 години
3. НЧ „Развитие - 1883“ село Церова кория	140 години
4. НЧ „Развитие - 1893“ село Миндя	130 години
5. НЧ „Нива -1898“ село Балван	125 години
6. НЧ „Напредък- 1903“ село Ветринци	120 години
7. НЧ „Сполука - 1923“ село Пушево	100 години
8. НЧ „В. Левски -1928“ село Присово	95 години
9. НЧ „Св.св. К. и Методий - 1928“ село Къпиново	95 години
10. НЧ „Хр. Ботев -1928“ село Големаните	95 години
11. НЧ „Балкан- Габровци“ село Габровци	5 години

Осигурени са средства за обезпечаване на транспортните разходи на художествени състави от читалищата за участие в празнични програми в други населени места от общината, както и разнообразни възможности за културен живот в селата, приоритетно чрез стимулиране на читалищната дейност.

- Изграждане на нови културни институции и подобряване читалищната база.

Информацията е представена в приоритет „Култура и туризъм“

Приоритет

РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

Подкрепата за общността се изразява в приемане и следване на политики на местно ниво в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от намеса за решаване на основни социални проблеми на жителите на община Велико Търново - превенция и подкрепа за децата в риск и техните семейства; подкрепа за младежи в риск; социално включване за хората с увреждания; достоен живот за старите хора; услуги за други рискови групи. Всички усилия в това направление подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности за постигане на добро ниво на развитие на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги. Община Велико Търново се отличава със своята активно прилагана политика и значителен брой успешни проекти, ориентирани към социалната сфера.

Община Велико Търново изпълнява успешно мерките, залегнали в приетите през 2023г. Програма за детето на Община Велико Търново за 2023 г., План за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания в Община Велико Търново за 2023 г., Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“, както и Годишен план за развитие на социалните услуги за 2024 г. на Община Велико Търново.

С 2023 година приключва периода на управление на община Велико Търново през Мандат 2019-2023, като може да се изведе заключението, че в областта на социалните политики и в частност на предоставяне на социалните и здравни услуги са изпълнени всички заложи Дейности към Приоритет 3: Равни възможности. Постигнато е разширяване на обхвата и капацитета на предоставянето им, успешно са приключени редица проекти по ОП РЧР 2014-2020 г. и ОП РР 2014-2020. Надграденото добро междуинституционално сътрудничество и партньорство с неправителствения сектор е доказателство за достъпните и широкоспектърни социални и здравни услуги за населението.

Към 31.12.2023 год. на територията на Община Велико Търново са разкрити и функционират:

- 41 броя, социални услуги делегирани от държавата дейности с общ капацитет 1489 потребители и заети щатни бройки 494 лица;
- Закон за личната помощ – осигурена лична помощ на 355 потребители, назначени 366 лични асистенти;
- В Домашен социален патронаж е предоставена храна в дома на 466 потребители, назначени 42 лица.

ОБНОВЯВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Образованието и грижите в ранна детска възраст полагат основните и допринасят за познавателното, езиковото, социалното и емоционалното развитие на децата. Осигуряването на достъп до образование и грижи в ранна детска възраст има съществено значение за развитието на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата. Модерната образователна среда и модернизираният учебно съдържание са основни фактори за качеството на професионалното образование и обучение и съответствието му с технологичните промени в съответния сектор.

Заниманията в сферата на науките, технологиите, изкуствата и спорта развиват ключови компетентности, необходими не само в образователния процес, но и в живота. За развиване на интересите и способностите на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта е необходимо създаване на подходящи условия чрез оборудване и обзавеждане на съвременни кабинети за работа в различните направления в центровете за подкрепа за личностно развитие. Изпълнявайки заложените проектни цели през 2023 и следващите години Община Велико Търново ще създаде благоприятна физическа среда с помощта, на която ще се повиши грамотността, личностното и обществено развитие и ще спомогне за постигането на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж на качеството на образователната система.

УЧИЛИЩА

- Осигуряване на финансиране по национални програми

Програма на МОН за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища.

Модул 2 „Основен ремонт на спортни площадки“:

- ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ град Велико Търново на стойност 99 966 лева – ремонт на спортна площадка 40/18 м, лекоатлетическа писта 53/4 м и ремонт на спортни съоръжения за волейбол и баскетбол.
- ОУ „П. Р. Славейков“ град Велико Търново на стойност 93 593 лева - асфалтиране на съществуващата спортна площадка 95/25м., подмяна на оградна мрежа с дължина 99 м. и пр.

Модул 1 „Изграждане на нови спортни площадки“:

- "Изграждане на многофункционални спортни игрища - футбол/хандбал/баскетбол към СУ "Емилиян Станев", гр. В. Търново на стойност 436 456,36 лева.

Внедряване на мерки за енергийна ефективност

• ОУ "П.Р.Славейков" гр. В. Търново

През 2023 година Община Велико Търново приключи дейностите по проект „Внедряване на мерки за енергийна ефективност в ОУ „П.Р.Славейков“ град Велико Търново“. Същият се финансира със средства от НДЕФ /647 051 лева/ и съфинансиране от Община Велико Търново. Общият размер на инвестицията - 948 726 лева.

Програма „Изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища“ на Министерството на образованието и науката

• ПМГ „Васил Друмев“ град Велико Търново.

По програмата е осигурено финансиране в размер на 1 365 800 лв. за реконструкция сградата в т.ч. изграждане на ИТ сектор, Спортен сектор и прилежащото им пространство.

Реализираните дейности по проекта позволиха гимназията да премине на едносменен режим, в съответствие със Закона за предучилищното и училищното

образование и Наредба № 10 от 01.09.2016 година за организация на дейностите в училищното образование.

Програма на Министерството на младежта и спорта

• Спортно училище "Георги Живков" град Велико Търново

Проект "Изграждане на спортно стрелбище в Спортно училище "Георги Живков" град Велико Търново

Общата сума на инвестицията е в размер на 217 312 лева, от които 18 000 лева собствени средства. Стрелбището ще се използва за спортна стрелба с пневматично оръжие и стрелба с лък.

Инвестиционна програма на Община Велико Търново

- Енергийна ефективност на сградата на ПЕГ „Проф.д-р Асен Златаров“ град Велико търново – **53 910 лева**, във връзка с програма „Модернизация на образователната среда“ по Национален план за възстановяване и устойчивост, Компонент 1 „Образование и умения“.
- Изработка, доставка и монтаж на парапет за трибуна, стъпала, стойки за баскетболни табла, предпазни мрежи, волейболна мрежа и циклене на дюшама в новия физкултурен салон в ПМГ "Васил Друмев" град Велико Търново – **10 244 лева**.
- Проект за изграждане на многофункционални спортни игрища - футбол, хандбал, баскетбол към СУ "Емилиян Станев" град Велико Търново – **6000 лева**, във връзка с Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони в държавните и общинските училища за периода 2024 - 2026 г.
- Проект за спортна площадка - листа - СУ "Емилиян Станев" град Велико Търново – **5 803 лева**
- Проект за СТЕМ център - СУ "Емилиян Станев" град Велико Търново – **27 600 лева**.

Модернизирването на образователната инфраструктура, несъмнено стимулира приемът на ученици, повишава качеството на образованието и прави училището привлекателно за тях. Създаването на модерни условия за учене, допринася до повишаване броя на успешно интегрираните в образователната система ученици от етническите малцинства, създава условия за равен достъп до образование, създава предпоставки за привличане на ученици и родители за активно участие в образователния процес.

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

- Осигуряване на национално финансиране

Инвестиции в образователната инфраструктура

- **Нова детска градина в квартал „Картала“**

По програма „Изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища“ на Министерството на образованието и науката е

осигурено финансиране за проектиране и изграждане на нова детска градина с капацитет от 5 групи до 120 деца от 3 до 7-годишна възраст в един от новите и най-бързо развиващи се квартали на гр. Велико Търново - ж.к. „Картала“, което ще допринесе за решаване на проблема с недостига на места в целодневните детски градини на територията на община Велико Търново и ще даде възможност на повече деца да получават предучилищното си образование в общински и държавни образователни институции и в по-голяма близост до местоживеенето им. Общият размер на инвестиция е за над 2,9 млн. лева.

През 2023 година са извършени следните дейности:

- ✓ Изготвено и реализирано изменение на общия устройствен план /ОУПО/ на Община Велико Търново в обхвата на поземлен имот с идентификатор 10447.34.35.;
- ✓ Изготвен Подробен устройствен план /ПУП/ - План за регулация /ПР/ и план за застрояване/ПЗ/в обхвата на поземлен имот с идентификатор 10447.34.35, включващ неолходимите предпроектни проучвания и проектни разработки;
- ✓ Изготвен Инвестиционен проект във фаза Технически проект за Детска градина и ограда на имота определен за детска градина, по всички проектни части и съгласуван с експлоатационните дружества и организации;
- ✓ Изготвена ОСИП (оценка на съответствието на проекта) на Инвестиционния проект;
- ✓ Издадено Разрешение за строеж;
- ✓ Обявена обществена поръчка за избор на изпълнител.

- **Инвестиционна програма 2023 година на Община Велико Търново**

Доставка на активи и съоръжения

- ✓ Доставка на компютърна техника в детските градини – **6 926 лева**;
- ✓ Обновяване на кухненското оборудване в детските градини – **63 294 лева**;
- ✓ Доставка и монтаж на детски съоръжения нова детска площадка за ДГ „Св.Св. Кирил и Методий“ град Велико Търново – **13 841 лева**;
- ✓ Изграден тематичен към за игра в ДГ „Шареният замък“ град Велико Търново – **14 400 лева**.

Разкриване на нови работни места в детските градини през учебната 2023/2024 година.

- 4 нови щата за психолози в следните детски градини в град Велико Търново - ДГ „Първи юни“, ДГ „Иванка Ботева“, ДГ „Ивайло“ и ДГ „Слънце“;
- 1 нов щат логопед в ДГ „Иванка Ботева“, град Велико Търново.

Чрез назначаването на допълнителните бройки психолози и логопеди в общинските детски градини се осигурява ранно оценяване и превенция на обучителните затруднения при децата от предучилищната възраст.

Подобряване на МТБ на образователните институции (текущи ремонтни дейности)

Общата стойност на частичните ремонти в учебните заведения възлиза на 648 391 лева

• в училищата	356 894 лева
• в детските градини	262 293 лева
• в ученическите общежития	29 204 лева
• в ЦПЛР ОДК	2 170 лева
• в ученическите столове	483 лева

Приоритетно от Община Велико Търново бяха извършени следните строително-ремонтни дейности:

- аварийен ремонт на струтена ограда, вследствие на лоши метеорологични условия в ПЕГ „Проф.д-р Асен Златаров/ - **9 885 лева** /съфинансирани от страна на Община Велико Търново 4 943 лева/
- подмяна а мозаечна настилка на подхода към централния вход с градинитогрес в ПМГ „Васил Друмев“ - **35 913 лева** /съфинансирана от страна на Община Велико Търново 17 957 лева/
- вътрешен ремонт на класни стаи в ПХГ „Св.Св. Кирил и Методий“ – **22 519 лева** /съфинансиране от страна на Община Велико Търново 15 763 лева/
- СМР във връзка с отстраняване на течове и корекция на водно отоплителна инсталация в СУ „Владимир Комаров“ – **25 637 лева** /съфинансиране от страна на Община Велико Търново 17 946 лева/
- ремонт на пристройка, необходима за съхранение и опазване на отоплителното гориво, съгласно предписание от РЗИ град Велико Търново в ОУ „Христо Ботев“ село Ресен – **30 985 лева** /съфинансиране от страна на Община Велико Търново 22 190 лева/
- ремонт на стена, улуци и покривно пространство, и смяна на дограма, съгласно предписание от РЗИ град Велико Търново в ОУ „Неофит Рилски“ град Килифарево – **31 264 лева** /съфинансиране от страна на Община Велико Търново 21 885 лева/

Разходените средства за тези ремонти са от средствата за нерегулярни разходи през 2023 г.

ПОДКРЕПА ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПАЗАРНО ОРИЕНТИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

В подкрепа за утвърждаване на пазарно ориентирано професионално обучение и създаване на механизъм за подпомагане на сътрудничество между стопанските субекти и образователните институции през 2023 година се осъществиха следните дейности:

- Участие на представители на Община Велико Търново в Комисия по образованието към Областен съвет гр. Велико Търново за регионално развитие.
- Устойчивост във взаимоотношенията училище, община, РУО и работодателски организации преди въвеждане на дуалната система в професионалното образование „Да учим докато работим и работим докато учим“.
- Участие на представители на Община Велико Търново в Обществения – консултативен съвет към РУО гр. Велико Търново – връзка между държавните институции, които предоставят услугата обучение и възпитание и потребителите на тази услуга.

- Ангажираност на Общината по отношение план-приема, на предложените и утвърдени профили, професии и специалности за учебните 2022/2023 и 2023/2024 години. Постепенно се увеличава приемът в професионалното образование, както и приемът в професионалните направления и профилите, свързани с математика, техника, природни науки и информационни технологии.

ПХГ „Св. св. Кирил и Методий“, град Велико Търново

В изпълнение на държавния план прием за учебната 2022/2023 година според възможностите за професионална реализация спрямо търсенето на пазара на труда в област Велико Търново, в която се развиват балнеолечебни находища и има потребност от специалисти със средно професионално образование, които да изпълняват термални процедури и е силно застъпена хранително-вкусовата промишленост и има потребност от специалисти със средно професионално образование, които да изпълняват технологичен и микробиологичен контрол в хранително-вкусови производства в ПХГ „Св. св. Кирил и Методий“ град Велико Търново е осъществен прием с две професии в една професионална паралелка:

- *Професионално направление „Терапия и рехабилитация“, „Изпълнител на термални процедури със специалност „Извършване на термални процедури в балнеологични и други възстановителни центрове“, част от Списъка на защитените от държавата специалности от професии.*
- *Професионално направление „Химични продукти и технологии“, професия „Лаборант“, специалност „Технологичен и микробиологичен контрол в хранително-вкусови производства“, която е от Списъка на специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.*

През учебната 2022/2023 г. развитието на професионалното обучение в ПХГ „Св. св. Кирил и Методий“ град Велико Търново е в посока на:

- *Посещение на единадесетокласниците от специалност „Изпълнител на термални процедури“ в сектор Рехабилитация на МБАЛ „Св. Иван Рилски“ гр. Горна Оряховица;*
- *Провеждане на Производствена практика в реална работна среда в ДКЦ 1-гр. Велико Търново;*
- *Среща на учениците от 8, 9, 10 и 11 клас от специалност „Изпълнител на термални процедури“ с професионалисти от различни медицински специалности;*
- *Посещение на ученици от специалност „Технологичен и микробиологичен контрол във хранително-вкусовата промишленост“ на действащи лаборатории в заводи и фабрики*
 - *Среща на учениците от 8, 9, 10 и 11 клас от специалност „Технологичен и микробиологичен контрол в хранително-вкусовата промишленост“ с председателя на съюза на еналозите в България;*

Общият брой ученици в 5 броя професионални паралелки в гимназията е 100 за учебната 2023/2024 година. Гимназията има подписан договор за учебна и производствена практика

с МБАЛ „Св. Иван Рилски“ гр. Горна Оряховица и ДКЦ 1-гр. Велико Търново . С получените ключови компетенции и затвърдени практически умения учениците имат възможност за бърза професионална реализация в областта на термалните процедури и специализирана техника в лечебни заведения, балнеосанаториуми, СПА и уелнес центрове.

ПМГ „Васил Друмев“, град Велико Търново

През учебната 2022/2023 година в ПМГ „Васил Друмев“ град Велико Търново се осъществи обучение по професия „Приложен програмист“ в 5 паралелки - VIII, IX, X, XI и XII клас и 2 паралелки в VIII и IX клас, професия „Системен програмист“. Общият брой ученици в професионални паралелки е 183 за учебната 2022-2023 година, а за учебната 2023-2024 – 8 паралелки със 205 ученици. Приемът в гимназията е заложен по инициатива на IT бизнеса, който като най-бързо развиващ се бранш в страната има нужда от добре подготвени и квалифицирани кадри.

През м. юли 2023 година се проведе производствена практика на учениците от X, XI и XII клас във фирмите: „Комсис“ ООД; Control Expert Engoneering; „Прайм Холдинг“ АД; „Офис ЙЕС“ ЕООД; „Celtis“ ООД; „Мелън“ ЕАД; „МенторМейт България“ ЕООД; „Ивелико“ ЕООД; „Експерта“ ООД; „Иком Сървиз“ АД. Така е осъществена активна връзка между образованието на учениците от професионалните паралелки и IT бизнеса.

Със заповед № РД 09-353/10.02.2021 г. на министъра на образованието и науката и подписано споразумение за сътрудничество с ТУ – София на ПМГ „Васил Друмев“ е поставена **иновативна задача**: Природо-математическа гимназия „Васил Друмев“ – гр. Велико Търново да разработи ново учебно съдържание чрез въвеждане на нови учебни предмети в областите: Дигитално предприемачество, Киберсигурност и Изкуствен интелект за паралелки от професионално направление „Компютърни науки“ чрез работа в образователно обединение с ТУ-София и местния бизнес, свързан с информационните и комуникационните технологии на местно и национално ниво.

Обучението по програмите ще служи за вход в университет и за работа в местни IT фирми с получения от учениците сертификат за знания в областта на информационните, комуникационните и компютърни системи и технологии. Целта е Природо-математическа гимназия „Васил Друмев“ да се превърне в център за дигитални иновации и реализация на младите хора, които имат подготовка за работа в IT индустрията.

СУ „Владимир Комаров“, гр. Велико Търново

В съответствие с динамиката в изискванията на пазара на труда и професионалните стандарти на бизнеса през учебната 2022/2023 г. СУ „Владимир Комаров“ гр. Велико Търново, извърши прием на ученици в VIII кл. по утвърдените от 3 години в училището, професия и специалност: Специалност 5230801 „Автоматизирани системи“, по професия

523080 „Монтьор по автоматизация“ в професионално направление 523 „Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника“.

Общият брой на учениците в специалности „Автоматизация на непрекъснати производства“ и „Автоматизирани системи“ през учебната 2022/2023 година в професионалното направление е 61 ученика, разпределени в пет паралелки.

Между СУ „Владимир Комаров“ и „Кроношпан България“ ЕООД, гр. Велико Търново е подновен договора за провеждането на производствената практика на учениците от X, XI и XII клас и 3-ра поредна година. Училището участва в инициатива на фондация „Кроношпан“, по тяхната програма „skill.ED“, чиято цел е подпомагане и развитие на професионалното обучение в професионалните гимназии и училища с професионални паралелки.

През настоящата учебна 2023/2024 година СУ „Владимир Комаров“ направи прием по две специалности:

1. Специалност 5230801 „Автоматизирани системи“, по професия 523080 „Монтьор по автоматизация“ в професионално направление 523 „Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника“.
2. Специалност 7620201 „Социална работа с деца и семейства в риск“ по професия 762020 „Сътрудник социални дейности“

СУ „Емилиян Станев“, град Велико Търново

През учебната 2022/2023 учебна година в СУ „Емилиян Станев“ град Велико Търново се осъществява обучение по професията „Графичен дизайнер“ – 5 паралелки със 129 ученици, а през учебната 2023/2024 година са 5 паралелки с 130 ученици.

Професионалните паралелки „Графичен дизайнер“ са съобразени с традициите на СУ „Емилиян Станев“ за обучение в областта на изобразителното изкуство и технологиите. Специалните предмети, които се изучават през петте години са: предприемачество, икономика, компютърна графика, рисуване, предпечатна подготовка, фотография и видеотехника, графичен дизайн, шрифт, илюстрация и оформление на полиграфическите издания, комбинаторика и цветознание и др. Учебна практика се осъществява по графичен дизайн – от VIII до X клас, а по WEB дизайн – в XI и XII клас. Училището е обезпечено с педагогически специалисти и база за реализиране на този вид обучение.

През учебната 2022/2023 година СУ „Емилиян Станев“ сключи договори за учебна практика с шестнадесет фирми, между които ВТУ „Свети Св. Кирил и Методий“, „Сефо Дизайн“, „Вали Компютърс“ ООД, „Пиксел Медия“ ЕООД, „Екип“ ООД, „Екслибрис студио“ ЕООД, „Д.Медия“ ООД, „Абагар“ АД, „Ави Дизайн“ ООД. Работата на учениците е организирана и наблюдавана от наставници – графични дизайнери на всяко работно място.

През 2023г. завърши първият випуск графичен дизайн, за които държавния зрелостен изпит е под формата на защита на дипломни проекти – теоретична и практическа част.

Завършилите ученици имат възможност да продължат образованието си във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, където има същата специалност или да започнат работа в нашия град - в студия за предпечатна подготовка, рекламни къщи, издателства, медии/ електронни и печатни/, фирми за веб дизайн.

Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново

През учебната 2022/2023 година в Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново в професионални паралелки се обучават 278 ученици от VIII до XII клас по специалност код 8131001 „Спорт“ от професия код 813100 „Помощник-треньор“, професионално направление код 813 „Спорт“. За учебната 2023/2024 година в учебната институция се обучават 285 ученици в 14 паралелки.

Работодателските организации, с които училището има сключени договори са спортни клубове, в които се обучават учениците в часовете по учебна практика и производствена

практика. Спортните клубове са: Хандбален клуб „Етър – 64“, гр. В. Търново; Клуб по конен спорт „Калоян-92“, с. Арбанаси; Спортен клуб по борба „Етър Виктори 2011“, гр. В. Търново; Спортен клуб по борба „Илия Павлов“, гр. В. Търново; Спортен клуб „Атлетика 2012“, гр. В. Търново; Волейболен клуб „Царевец-19“, гр. В. Търново; Спортен клуб „Боляри 2009“, гр. В. Търново;

Баскетболен клуб „Етър-49“, гр. В. Търново; Футболен клуб „Етър“, гр. В. Търново.

НАСЪРЧАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА АКТИВНОСТ

- **Въвеждане на информационни и комуникационни технологии във всички общински училища**

Дигитализацията на учебния процес е ключов елемент на модерното училище, чрез който се оптимизира процесът на обучение, повишава се неговата ефективност и се подпомага навлизането на иновации, базирани на информационните и комуникационните технологии (ИКТ).

1. **Въвеждане на информационни и комуникационни технологии във всички общински училища**

1.1. Национална програма „Информационни и комуникационни технологии /ИКТ/ в системата на предучилищното и училищното образование“

През 2023 година по програмата са реализирани дейности по подобряване качеството и възможностите за електронно обучение в системата на предучилищното и училищното образование, осигуряване на достъп до съвременни информационни и комуникационни технологии, внедряване на образователни иновации и създаване на условия за устойчивото им развитие.

Общо получените средства през 2023 година са в размер на **118 040 лева**, в следните модули и дейности:

- Дейност 3 „Техническо обезпечаване на учебния процес за институциите от системата на училищното образование и внедряване на образователни иновации, свързани с учебния процес“

Дейността включва предоставяне на оборудване за фронтално обучение (интерактивни дисплеи с компютърен модул и вградена Wi-Fi точка за достъп) и преносими компютри, за въвеждане на ИКТ за нуждите на училищното образование. Получените средства са в размер на **75 000 лева**.

- Дейност 4 „Подкрепа на дейности по електронно администриране и управление на учебния процес“ – **37 000 лева**
- Дейност 5 „Осигуряване на свързаност и средства за интернет на държавните и общинските училища и центрове за подкрепа на личностно развитие (ЦПЛР), както и средства за развитие и поддръжка на опорната мрежа – **6 040 лева**

1.2. Проект „Образование за утрешния ден“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) 2014-2020 г.

С проекта се цели отварянето на образованието и образователните институции към дигиталните технологии чрез внедряването на нови решения за по-добро персонализирано обучение, което да позволи на учителите да предприемат мерки с по-точни и ефективни подходи към всеки отделен учещ и повишаване на мотивацията чрез насърчаване на самостоятелното обучение и самооценка, включително извън класната стая. Осем училища от община Велико Търново са включени в проекта – ОУ „П.Р.Славейков“, град Велико Търново, ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, град Велико Търново, ОУ „Д-р Петър Берон“, град Дебелец, ПЕГ „Проф.д-р Асен Златаров“, град Велико Търново, СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново, СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново, СУ „Г-С.Раковски“, град Велико Търново, Спортно училище „Георги Живков“, град Велико Търново, както и ДГ „Вяра, Надежда и любов“, село Ресен. През 2023 година са реализирани дейности на обща стойност **139 227 лева**.

1.3. Проект „Равен достъп до училищно образование“ (ОП НОИР) 2014-2020 г.

Проектът цели да не се допусне прекъсване на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи и да се противодейства на риска от отпадане в ситуация на обучение от разстояние. В проекта са включени 19 училища – ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Р.Славейков“, ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ „Васил Левски“ село Леденик, ОУ „Христо Смирненски“ село Самоводене, ОУ „Христо Ботев“ село Ресене, ОУ „П.Р.Славейков“ село Церова Кория“, ОУ „Христо Смирненски“ село Водолей, ОУ „Св. Иван Рилски“ село Балван, ОУ „Д-р Петър Берон“ град Дебелец, ОУ „Неофит Рилски“ град Килифарево, ПМГ „Васил Друмев“, ПЕГ „Проф.д-р Асен Златаров“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Емилиян Станев“, СУ „Владимир Комаров“, СУ „Г-С.Раковски“ и 1 детската градина – ДГ „Вяра, Надежда и любов“ село Ресен. През 2023 година са реализирани дейности на обща стойност **130 809 лева**.

- 2. Активизиране дейността по програми за социално включване. Пълноценна интеграция на децата от различни етнически общности, с фокус върху граждани**

от ромски произход и създаване на условия за равен достъп до качествено образование

2.1. Проект „Подкрепа за успех“ (ОП НОИР) 2014-2020 г.

Проектът е за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание по различни предмети.

От Община Велико Търново в проекта са включени 15 училища - ОУ „П.Р. Славейков“ гр. Велико Търново, ОУ „Христо Ботев“ гр. Велико Търново, ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“, ПЕГ „проф. Асен Златаров“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Владимир Комаров“, СУ „Г. Раковски“ гр. В. Търново, ОУ „Васил Левски“ с. Леденик, ОУ „П. Р. Славейков“ с. Церова кория, ОУ „Св. Иван Рилски“ с. Балван, ОУ „Христо Смирненски“ с. Самоводене, ОУ „Христо Ботев“ с. Ресен, ОУ „Христо Смирненски“ с. Водолей, ОУ „д-р П. Берон“ град Дебелец и ОУ „Неофит Рилски“ гр. Килифарево.

2.2. Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“

Проектът е насочен към подпомогне ранното обхващане и образователното приобщаване на деца от уязвими групи в предучилищното образование, да се подкрепи достъпа им до качествено образование, да се укрепи социалното им приемане и сближаване за изграждането им като пълноценни граждани и за успешна професионална, социална и личностна реализация. През 2023 година са реализирани дейности на обща стойност **9 714 лева**.

2.3. Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“

Проектът е насочен към осигуряване на по-високо качество и по-добър достъп до образование на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби в системата на предучилищното и училищното образование чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

От Община Велико Търново в проекта са включени 6 училища – ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, СУ „Емилиян Станев“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Владимир Комаров“, както и 3 ДГ– ДГ „Иванка Ботева“, ДГ „Ален мак“ и ДГ „Св.Св. Кирил и Методий“. През 2023 година са реализирани дейности на обща стойност **95 382 лева**.

2.4. Проект „Успех за теб“

През 2023 година стартира нов проект по програма „Образование“ – 2021-2027, съфинансирана от ЕС. Проектът поставя акцент върху общата и допълнителна подкрепа за ученици в риск от отпадане, както и върху обученията по български език и литература на ученици с цел успешното им представяне на националните външни оценявания, но и на държавните зрелостни изпити.

От Община Велико Търново в проекта са **включени 4 училища** – СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново, СУ „Г.С.Раковски“, град Велико Търново, ОУ „Христо Смирненски“, село Водолей и ОУ „Св. Иван Рилски“, село Балван. През 2023 година са реализирани дейности на обща стойност **6 135 лева**.

2.5. Национална програма „Иновации в действие“

През 2023 г. програмата е насочена към подкрепа на училища и на учители, реализиращи иновативни дейности чрез създаването на иновативна учебна среда в класната стая,

иновативни методи на преподаване, както и към училища с иновативни практики и такива с потенциал за развитие на иновации в областта на финансовата грамотност, екологията и зелената енергия, интегрираното знание, личностното развитие на учениците, позитивното образование и др.

По Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“ през 2023 година се извършва обмен на иновационни практики (мобилности) – споделяне на опит на място между училищата. Иновативните училища извършват двустранно сътрудничество за обмен на иновационни практики помежду си, като създават връзка чрез уеб базирана платформа и реализират взаимни посещения на място в другото училище. Общата сума на постъпилите в Община Велико средства са в размер на **44 250 лева**.

2.6. Национална програма „Професионално образование и обучение“

Програмата е насочена към подкрепа за училищата с професионални паралелки за подобряване на материално-техническата база и осъществяване на практическо обучение въз основа на партньорство с бизнеса и разработване на учебна документация с включването на представители на работодателите и висшите училища. Въз основа на този принцип на партньорство се гарантира съответствието на предоставяното професионално образование и обучение с потребностите на пазара на труда.

През 2023 по Модул 1 „Модернизиране на материално-техническата база“ са защитени **83 716 лева** от СУ „Владимир Комаров“ град Велико Търново.

2.7. Национална Програма „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“

През 2023 година Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК град Велико Търново работи по проект по Модул 1 „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР“ – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и астрономически обсерватории и планетариуми. Бюджетът на проект „Създаване на кабинет по гражданско образование в ЦПЛР ОДК, град Велико Търново“ е в размер на **16 523 лева**.

2.8. Национална Програма „Заедно за всяко дете“

Програмата дава възможност да се организират дейности, в които се ангажират всички заинтересовани страни за привличането на родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина. Взаимодействието с децата, учениците и родителите за създаване на положително отношение към образованието се реализира чрез разработване и прилагане на конкретни дейности за съвместна работа. Общата сума на получените средства по НП „Заедно за всяко дете“ през 2023 година са в размер на **3 120 лева**. Програмата обхваща следните модули:

- Модул 1 „Подпомагане на дейността на екипите за обхват“ – защитените средства по модула са 120 лева от ОУ „Христо Ботев“ град Велико Търново.
- Модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст“. Модулът е насочен към организиране на дейности и ангажирането на всички заинтересовани страни за привличането на родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина или

са напуснали преждевременно образователната система. През 2023 година по модула са защитени 3 000 лева от СУ „Вела Благоева“ град Велико Търново.

2.9. Национална Програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“

- *Модул 2 Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“*

Модулът ориентиран към възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП). Формирането на защитни механизми при децата за съхраняване и безопасност при движение по пътищата е актуална тема в гражданското общество и важна задача на държавата, образователните институции и семейството.

По модула са защитени **14 400 лева** в следните учебни институции:

№	УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	НП "Осигуряване на съвременна , сигурна и достъпна образователна среда", МОДУЛ "Площадки за обучение по БДП
	ДГ „Рада Войвода“	2 800
	ДГ „Пролет“	1 600
	ДГ "Шареният замък"	1 600
	Общо	6 000
	ОУ с. Ресен	3 600
	СУ "Ем.Станев"	2 400
	СУ "Вл.Комаров"	2 400
	Общо	8 400
	ВСИЧКО	14 400

2.10. Национална програма „Без свободен час“

Програмата е свързана с необходимостта от създаване на условия за непрекъснат образователен процес на децата и учениците в детските градини, в училищата и м центровете за специална образователна подкрепа при отсъствие на педагогически специалист и на условия за провеждането на обучение от разстояние в електронна среда.

Модул 1 „Без свободен час в училище“ - създаване на условия за непропускане на учебно съдържание и на възможности за достатъчно учебно време за усвояването и осмислянето му чрез осигуряване на заместващи учители и други педагогически специалисти, водещи групите за терапевтични и рехабилитационни дейности (само за ЦСОП).

Модул 2 „Без свободен час в детската градина“ - създаване на възможности за непрекъснат процес на организация на предучилищното образование чрез осигуряване на провеждането на планираните педагогически ситуации от заместващи учители през календарната година.

Модул 3 „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда“ - осигуряване на условия за провеждане на ОРЕС от педагогическите специалисти по време на епидемии, пандемии, енергийни кризи, извънредно положение или други случаи на преустановен присъствен образователен процес.

През 2023 година по НП „Без свободен час“ са получени общо 72 991 лева

№	УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	НП "Без свободен час", Модул 1 за периода 01.10.2022-30.06.2023	НП "Без свободен час", Модул 1 за периода 01.07.2023-30.09.2023
1	ОУ"П.Р.Славейков"	6 284	323
2	ОУ"П.Евтимий"	12 451	23
3	ОУ"Христо Ботев"	1 949	0
4	ОУ гр. Дебелец	3 604	347
5	ОУ гр. Килифарево	878	0
6	ПМГ "Васил Друмев"	404	0
7	ПЕГ "Асен Златаров"	5 963	23
8	ПХГ"Св.Св.Кирил и Методий"	1 234	0
9	СУ "Ем.Станев"	17 304	1 222
10	СУ "Вела Благоева"	16 459	0
11	СУ "Вл.Комаров"	2 250	0
12	СУ "Г.С.Раковски"	809	0
	Общо	69 589	1 938
13	Спортно училище Г. Живков	1 464	0
	Общо	1 464	
	ВСИЧКО	71 053	1 938

2.11. Работа с деца и ученици от уязвими групи

На основание Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование през 2023 година в Община Велико Търново са получени **39 746 лева**. Средствата са предоставени за работа с деца и ученици от уязвими групи в следните учебни институции:

№	УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	Средства за работа с деца и ученици от уязвими групи
1	ДГ село Водолей	3 443,00
	Общо	3 443,00
1	ОУ"Христо Ботев"	15 106,00
2	ОУ с. Леденик	2 063,00
3	ОУ с. Водолей	14 098,00
4	ОУ с. Балван	5 036,00
	Общо	36 303,00
	ВСИЧКО	39 746,00

2.12. Национална Програма „Хубаво е в детската градина“

Програмата цели осигуряване на целенасочена подкрепа за прилагане на творчески и

иновативни решения за работа на работещине учители, които търсят и постигат промяна за активно взаимодействие с участниците в образователния процес.

През 2023 година по програмата са защитени **3 999 лева** в ДГ "Св. св. Кирил и Методий" град Велико Търново по проект „Аз спортувам и танцувам“. Целта е съвместна дейност между градината и семейството за осигуряване на единен и общ подход за правилното развитие на детския организъм, подобряване на здравословното състояние и насърчаване на вродената потребност от физическа активност на децата, осъществена със средствата на физическата култура: физически упражнения, гимнастика, подвижни игри, музикални игри, излети, разходки на открито и пр. Общият брой на обхванатите деца е **35** от трета възрастова група.

3. Стимулиране на извънкласни форми на заетост.

3.1. Занимания по интереси

Заниманията по интереси в учебните институции от Община Велико Търново се организират с цел развитие и интегриране на ключови компетентности, възпитание в ценности, патриотично, гражданско, здравно, екологично и интеркултурно възпитание, насърчаване към иновации и креативно мислене на учениците.

През 2023 година във всяко училище са сформирани различни групи по интереси, приоритетно в тематични направления: „Дигитална креативност“, „Природни науки“, „Математика“, „Технологии“, „Изкуство и култура“, „Гражданско образование“, „Екологично образование и здравословен начин на живот“, „Спорт“. В училищата на територията на Община Велико Търново са сформирани общо 222 групи по интереси, в които са обхванати 2856 ученици. Най-голям е броят в училищата: ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ – 16 групи с 250 ученици, ОУ „Бачо Киро“ гр. Велико Търново – 35 групи с 378 ученици, СУ „Емилиян Станев“ – 57 групи с 841 ученици и СУ „Вела Благоева“ – 28 групи с 410 ученици.

3.2. Национална Програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“

- *Модул 1 „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, изкуства и спорт“*

Дейността включва създаване и/или обновяване на учебни кабинети/класни стаи и стаи за занимания по интереси, в които учениците се обучават за придобиване на ключови компетентности в областта на хуманитарните науки, изкуствата и спорта; създаване и/или обновяване на кът за четене/училищни библиотеки; организиране и провеждане на инициативи за насърчаване на мисленето, въображението и творчеството като част от учебния процес.

През 2023 година по Модул 1 са получени **131 177 лева**, в следните учебни институции:

№	УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	НП "Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда" Модул "Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, изкуства и спорт"

1	ОУ"Димитър Благоев"	13 998
2	ОУ"П.Р.Славейков"	14 778
3	ОУ"П.Евтимий	15 400
4	ОУ с. Ресен	14 950
5	ОУ гр. Килифарево	14 085
6	ПМГ "Васил Друмев"	19 608
7	ПЕГ "Асен Златаров"	18 450
8	ПХГ"Св.Св.Кирил и Методий"	9 379
9	СУ "Вл.Комаров"	10 529
	ВСИЧКО	131 177

3.3. Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“

- *Модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“*

Осигуряването на допълнителни възможности за подготовка на талантиливи ученици от всички етапи и степени на училищното образование за участие в олимпиади е от изключително значение за по-високи постижения в националните олимпиади. През учебната 2022/2023 година в ученически олимпиади са взели участие 200 ученици под ръководството на 22 учители.

Получените средства са **38 350 лева** в следните учебни институции:

№	УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	НП "Ученически олимпиади и състезания" Модул 2 "Осиг. на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади"
1	ОУ"П.Р.Славейков"	650
2	СУ „Емилиян Станев“	650
4	ПМГ "Васил Друмев"	26 000
5	ПЕГ "Асен Златаров"	11 055
	Общо	38 350

3.4. НП „България – образователни маршрути“

Програмата подпомага създаването на условия за развитие на съвременното образование на XXI век чрез обучение, възпитание и социализация на всички ученици, по всяко време и навсякъде. Програмата се реализира в следните модули:

Модул 1 „Образователни маршрути“ - създаване на условия за надграждане на знанията и уменията на учениците, както и възможности за социализация и общуване на учениците и педагогическите специалисти извън училищната и семейната среда с цел получаване на трайно интегрирано знание и меки умения, които подобряват личностното развитие.

Модул 2 „Културните и научните институции като образователна среда“ – изграждане на трайни навици за формиране на умения за учене през целия живот, практическо осмисляне на наученото и мотивиране за прилагане на изследователски подходи.

През 2023 година по програмата са защитени средства в размер на **41 140 лева** в следните учебни институции:

№	УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	НП "България – образователни институции" – Модул 1	НП "България – образователни институции" – Модул 2
1	ОУ"Димитър Благоев"	22 000	0
2	ОУ"П.Евтимий"	0	4 984
8	СУ "Г.С.Раковски"	11 000	3 156
	Общо	33 000	8 140

3.5. НП „Заедно в изкуствата и спорта“

Заниманията с изкуства и спорт развиват ключови компетентности, необходими не само в образователния процес, но и в социален аспект. През 2023 година по програмата са защитени средства в размер на **344 434 лева**.

3.6. НП „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия“

Програмата допринася за придобиване на нови компетентности в областта на гражданското образование и патриотичното възпитание на учениците, както и за провеждане на дейности, свързани със съхраняването на историческата памет за българската армия и за националните традиции и култура. През 2023 година по програмата са защитени **3 000 лева** от СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново и **3000 лева** от ПЕГ „Проф.д-р Асен Златаров“, град Велико Търново.

3.7. Програма „Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда“ (ПУДООС)

➤ ДГ „Евгения Кисимова“, град Велико Търново реализира проект „*Да се учим да правим, да се учим да бъдем*“ във връзка с Националната кампания „За чиста околна среда - 2023“ на тема „Обичам природата – и аз участвам“ на МОСВ и ПУДООС. Целта се реализира чрез изпълнение на следните задачи: 1. Дворът на детската градина да се превърне в кът от живата природа на детето; 2. Взаимодействие на децата с природни обекти в условията на заобикалящата среда за изграждане на екологосъобразно поведение; 3. Предоставяне възможност на децата да играят със земя, въздух и вода и да изпитат радост при общуването с природата; 4. Създаване условия за правилно възприемане на сезонни природни явления и техните външни и съдържателни особености; 5. Създаване на практически ситуации, в които децата да имат възможност да упражняват уменията и сръчността си за екологична дейност. В резултат на реализираните дейности по проекта е оформена еко- площадка, обогатена еко-зоната за игра и обучение в детската градина.

➤ **ОУ „Христо Ботев“, село Ресен** реализира проект „Обичам природата и аз участвам“ по ПУДООС. Създаден е екокът „Слънчева градинка“ и облагороден двора на училището. Изграденият екокът е гаранция, че дейностите, заложен в проекта, ще имат устойчивост и развитие и след приключването му.

➤ **ОУ „Димитър Благоев“, град Велико Търново** реализира проект „Зелена класна стая – инвестиция в бъдещето“. Екологична инициатива заложен в проекта насърчава на учениците от начален етап за екологично и приятелско отношение към света, в който учат и живеят.

Резултатите от проекта са - Обособена е стая №405 в „Зелена класна стая“, оформяне и оборудването на еко-кът с всичко необходимо за засяване, размножаване и отглеждане на зелени растения, билки и подправки; с уреди за наблюдение и опити / на открито и закрито/; монтиран електронен мултифункционален дисплей за провеждане на интерактивни уроци, теоретични и практически дейности с екологична насоченост. Оформен зелен еко-кът с растенията във вътрешния двор на училището, където е позиционирана и класна стая на открито. Изготвен електронен календар със събития по природни науки, проведени дни за проектно-базирано обучение, интегрирани уроци между различни учебни предмети, наблюдения и проучвателска дейност.

➤ **СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново** реализира проект *„Ние от СУ“ Владимир Комаров“ обичаме природата и участваме в нейното опознаване и опазване“*. Целта на проекта е от един отпадък да се направи продукт, напълно в контекста на кръговата икономика и със стремеж за опазване на околната среда.

Благодарение на проекта училището вече разполага със: Компостер 380л. – 2бр.; Компостер 1000л. – 1бр.; Комплект за микроскопия – 3бр.; Набор анализ почва – 1бр.; Набор анализ вода – 1бр.; Дигитален PH тестер – 2бр.; Монокюларен микроскоп 40 до 1000x – 10бр.

Чрез извършване на компостиране в двора на училището, всички възрастови групи могат да бъдат въввлечени чрез различни СТЕМ проекти в изучаването на организмите и протичащите процеси в компостера. Тези проекти обхващат учебния материал от предметите Човекът и природата, Биология и здравно образование и Химия и опазване на околната среда - „Жизнени процеси при едноклетъчни и многоклетъчни организми“, „Видово разнообразие в пет царствената организация на живия свят“, „Методи и средства за опазване на околната среда –“, „Рециклиране на отпадъци“, „Изследване на качеството на почвите“.

3.8. Програма „ЕРАЗЪМ +“

➤ **ОУ „Димитър Благоев“, град Велико Търново** работи по Програма Еразъм +, Ключова дейност 1, сектор „Училищно образование“ по проект „Нашата дигиталн@ мисия за следващото поколение“ с продължителност 18 месеца - 01/07/2023 - 31/12/2024.

11 педагогически специалисти преминаха 7- дневен курс на обучение на тема Основни ИКТ инструменти за образование в Сплит, Хърватска. Обучението се фокусира върху управление, проектиране, внедряване и оценяване на цифрови иновации на училищно ниво - прилагане на ИКТ инструменти в класната стая и подобряване цифровите компетенции за качествено образование.

➤ **ОУ „Бачо Киро“**, град Велико Търново работи по Проект **„Знам, за да мога“**, финансиран по програма „Еразъм +“. Проектът е насочен към повишаване квалификацията на педагогически специалисти за внедряване на STEM обучение в училището; повишаване квалификацията на педагогически специалисти за прилагане на иновативни стратегии на преподаване; повишаване квалификацията на педагогически специалисти за прилагане на формиращо оценяване в обучението; Обмяна на опит с други училища извън страната.

➤ **ОУ „П.Р.Славейков“**, град Велико Търново работи по проект **„Природата – наш дом“**. Проектът е насочен към повишаване на информираността по отношение на глобалните екологични проблеми; развиване на здравно-екологичните компетентности на учениците; разгръщане на потенциала на учениците чрез провокиране на творческо мислене и партньорство в учебния процес; популяризиране на местната общност.

Реализирани дейности през 2023 година: обмяна на добри педагогически практики в България, Литва и Лихтенщайн; В ОУ „П.Р. Славейков“ изнесени открити уроци: „Нашите малки еко стъпки“, „Земята – наш единствен дом“, „Нека да е еко“.

➤ **СУ „Вела Благоева“**, град Велико Търново реализира проект **„Сътрудничество, творчество и включване чрез меки умения“**. Проектът е насочен към разширяване областите от знания и умения на начални, прогимназиални и гимназиални учители и прецизиране на стратегии, подходи и методи за развитие на техните умения у учениците, както и стимулиране на творческите им способности. Осъществени са обучения на 13 учители в Италия, Испания и Ирландия.

➤ **СУ „Владимир Комаров“**, град Велико Търново работи по проект **“SKILL.ED”**, Фондация „Кроношпан“, Румъния - **„Ние искаме и знаем как да запазим земята чиста“**. Проектът е насочен към подкрепа професионалното образование и възможност на учениците да познават съвременните зелени технологии в производството на електрическа енергия. Той се състои в проектирането и изграждането на хибридна система за електроснабдяване на лаборатории и учебни зали в Средно училище „Владимир Комаров“, създава условия за интегриране на учебното съдържание, учебни преживявания, технологиите и инженерното мислене.

➤ **ПМГ „Васил Друмев“**, град Велико Търново продължава работа по **„Техники за визуализация на мисленето като средство за повишаване на културните познания“**, европейски проект за училищни партньорства по програма „Еразъм+“ и програма **„Европейски корпус за солидарност“** на Европейския съюз

Партньори по проекта са училища от Литва, Испания и Полша, а резултатите са: осъществени 4 планирани мобилности в следната последователност: Испания, Литва, Полша и България. По време на мобилностите са прилагани множество техники за визуализация на мисленето, като посредством тяхното използване са се повишили и обогатили културните познания на всички ученици и учители, взели участие в проекта.

3.9. Проект **„Живей в кръговрата! Разреши проблема!“**

СУ „Вела Благоева“ продължава работа по проект „Живей в кръговрата! Разреша проблема!“ BGENVIRONMENT-3.001-0006 финансиран от програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ (ООСКП) на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021. Общата стойност на проекта е **382 883.26 лв.**, като безвъзмездната финансова помощ е в размер на **344 594.94 лв.**, съфинансирането от страна на бенефициента е в размер на **38 288.32 лв.** Продължителността на проекта е 24 месеца.

Проектът се реализира в партньорство с Детски научен център „Музейко“, „Норвежки музей за наука и технологии“, ЧПГ „Образователни технологии“, СУ „Вела Благоева“ гр. Велико Търново, ОУ „Св. Климент Охридски“, с. Дебрен.

Проектът е насочен към повишаване осведомеността и участието относно управлението на ресурси, рециклирането на отпадъци и кръговата икономика сред училищата и населението посредством разработване и провеждане на образователни програми и кампании. Цели се създаване и пилотиране на 6 образователни програми с дигитални ресурси, подходящи за обучение в присъствена и виртуална среда на ученици от всички етапи на обучение, с цел формиране на знания, умения, ценности и поведение по отношение на управление на отпадъци, кръгова икономика и отговорно потребление и пр.; трансфер на опит от Норвегия, внедряване на добри модели и практики в училище и в местните общности за формиране на знания, умения, нагласи и навици за устойчив начин на живот.

НАСЪРЧАВАНЕ НА ИЗВЪНУЧИЛИЩНИТЕ ФОРМИ НА ЗАЕТОСТ

- **Насърчаване на младежки дейности, инициирани от самите млади хора.**

Общинският план за младежта през 2023 година е изготвен в съответствие с Национална стратегия за младежта, съобразно с приоритетите на Община Велико Търново по отношение на младите хора, както и с техните потребности като целева група. Чрез заложените дейности в Общинския план за младежта се създават възможности за активно участие на младите хора в живота на общината и региона и се способства за развитието на младежката креативност.

Младежката активност през 2023 година се разви в следните дейности:

- **Насърчаване личностното развитие и икономическата активност и кариерно развитие на младите хора – в 24 събития /информационни кампании, обучения, семинари, консултации, кръжоци, конкурси, инициативи, уъркшоп/ участваха общо 2 556 млади хора;**
- **Насърчаване на здравословния живот – 5 събития /информационни кампании, обучения, семинари, консултации, кръжоци, конкурси, инициативи, уъркшоп/ участваха общо 700 обхванати млади хора;**
- **Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение – в 1 събитие с включени 15 млади хора;**
- **Развитие на младежкото доброволчество – 3 събития /концерти, акции, кампании/ с участие на общо 84 млади хора;**
- **Повишаване на гражданска активност на младите хора – в 25 събития /инициативи, игри, концерти, кампании/ участваха общо 1650 млади хора;**
- **Личностно и професионално развитие на младите хора в малките населени места и селските райони – в 6 събития /творческа формация/ участваха 366 млади хора;**

- Развитие на межкултурния и международния диалог сред младите хора – в 6 събития участваха 397 млади хора;
- Усъвършенстване на младежката работа – в 1 мероприятие с включени 30 млади хора;
- Повишаване ролята на младите хора в превенцията на престъпността - 8 събития, в които участваха 792 младежи. Темите на обучение са: прилагане на национални инициативи в регион при формиране култура за пътна безопасност, информационни кампании за борба с трафика на хора, трудова експлоатация и подкрепа на младежи правонарушители.

Основните партньори в реализацията на посочените инициативи са РЗИ, Младежки дом, ЦМЕДТ „Амалипе“, Български младежки червен кръст, Градски ученически парламент, Община Велико Търново, АЙЕСЕК Велико Търново, Младежки дом Килифарево, Отдел закрила на детето, Инспектор детска педагогическа стая, Регионално управление по образование, ВТУ и др.

• **Превенция на детските и младежките противообществени прояви**

Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Община Велико Търново /МКБППМН/

Съставът на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Община Велико Търново отговаря на изискванията съгласно чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от Закона за БППМН.

За 2023 г. в МКБППМН - Община Велико Търново са разгледани **41** възпитателни дела по отношение на **37** малолетни и непълнолетни лица. От тях: **32** са непълнолетни, **8** са малолетните лица. Непълнолетните момчета са 23 и едно момиче. Малолетните са 8 - 5-момичета и 2 момчета. Общият брой на наложените възпитателни мерки от ЗБППМН по отношение на малолетните и непълнолетните е **35**.

Комисията е провела заседания /пленарни и на оперативното бюро/, на които са разгледани основни въпроси и взети решения свързани с:

- Приемане на отчета за дейността на МКБППМН за 2023 г.
- Определяне броя на обществените възпитатели
- Разглеждане и приемане на отчетите на обществените възпитатели
- Обсъждане взаимодействието между различните институции за ограничаване, превенция и борба с престъпността при малолетните и непълнолетните.

МКБППМН периодично провежда беседи, информационни кампании по темите: „Безопасен Интернет“, „Противообществени прояви“ и „Трафик на хора“ в училищата на територията на Община Велико Търново.

Предложенията за разглеждане на възпитателни дела са основно от Районна прокуратура - **35 предложения**, от които 2 постъпили под формата на сигнали от длъжностни лица. По отношение на едно лице е прекратено възпитателното дело поради навършване на пълнолетие.

През 2023 г. са наложени следните възпитателни мерки:

- Чл. 13, ал. 1, от ЗБППМН - „Предупреждение“ на **25 лица**;
- Чл. 13, ал. 1, т. 3 от ЗБППМН – „Задължение да участва в консултации, обучения и програми за преодоляване на отклоненията в поведението“ на **2 лица**;
- Чл. 13, ал. 1, т. 10 от ЗБППМН - „Задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото“ на **3 лица**;
- Като най-ефективна и работеща възпитателна мярка отново може да се посочи мерките: **“Поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател”**, защото индивидуалната и продължителна работа дава по-устойчиви резултати. Освен това позволява и работа с родителите. Мярката „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ е наложена на **12 лица**.

НАСЪРЧАВАНЕ НА МЛАДЕЖКАТА СПОРТНА АКТИВНОСТ

1. Организиране и провеждане на Ученически игри, като част от националния спортен календар на МОН и ММС.

При стриктно спазване на утвърдените правила от МОН и ММС през 2023 година са проведени ученически игри в **8 вида спорт**. Разходваните средства от бюджета на Община Велико Търново за ученически игри са в размер на **21 890 лева**.

2. Подпомагане провеждането на спортни прояви в и между училищата на територията на община Велико Търново;

Община Велико Търново подпомогна осъществяването на стотици инициативи и спортни прояви извън ученическите игри. Осигури условия за спорт, спортни пособия с цел популяризиране на спорта сред учениците. Разходените средства за масов спорт и домакинства през 2023 година са размер на **71 082 лева**.

През 2023 година са получени **45 078 лева** за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт в детските градини и училищата. Средствата са предназначени за осъществяване на учебно тренировъчна и/или спортно състезателна дейност.

3. Подпомагане дейността на спортните клубове на територията на Община Велико Търново;

С Решение №212 от 25.06.2020 година на Великотърновски общински съвет е приета „Наредба за финансово подпомагане на спортните клубове в Община Велико Търново“. Тя е адаптирана спрямо последните промени на Закона за физическото възпитание и спорта, както и с особеностите и състоянието на спорта в град Велико Търново. С приетата Наредба се определят условията, редът за законосъобразното и справедливо разпределение на финансовите средства отпуснати от Община Велико Търново за финансово подпомагане на спортните клубове. През 2023 година утвърдените финансови средства в размер на 180 000 лева са предоставени и усвоени като субсидия за целеви разходи от 33 броя спортни клубове.

През 2023 година ФК „Етър“ град Велико Търново продължава своето участие във Втора професионална лига. През настоящия футболен сезон 2023-2024 ФК „Етър“ се завърна отново в Първа професионална лига. През този период Община Велико Търново подкрепи

финансово клуба със средства в размер на 400 000 лева.

• **Организиране и провеждане на Ученически игри, като част от националния спортен календар на МОН и ММС.**

Спортните дейности/инициативи/държавни първенства (ДП) и игри за 2023 година включват, като не се изчерпват до:

- ✓ Срещи за безопасността по време на тренировки
- ✓ Съдействие на ФК ЕТЪР за осигуряване на терени в региона за домакински мачове на Държавен юношески шампионат /ДЮШ/.
- ✓ Организация за вело събитие „Веломафия“.
- ✓ Подпомагане на турнири по спортно ориентиране, провеждане на кръгове от ДП по хандбал, баскетбол.
- ✓ Подпомагане на турнир за незрящи.
- ✓ Организация и провеждане на турнир по футбол за Купата „МБ анд Б“
- ✓ Срещи за насърчаване на активност сред природата чрез методите на спортната тренировка.
- ✓ Срещи за насърчаване на масов спорт на открито сред подрастващите ученици.
- ✓ Провеждане на Държавно първенство по лека атлетика, организация, подготовка.
- ✓ Документални обработки и срещи с цел въвеждането и приемането на Наредба за финансово подпомагане на спортните клубове.
- ✓ Съдействие за организиране на състезание по спортно ориентиране.
- ✓ Организация за финал подрастващи по футбол на стадион „Ивайло“
- ✓ Подпомагане Държавно първенство по карате киокушин в ДКС „Васил Левски“
- ✓ Подпомагане турнир по шах мат на ШК Булмекс.
- ✓ Съдействие и организация за рали шампионат ГИМКХАНА
- ✓ Организиране на турнир по конна езда Арбанаси
- ✓ Провеждане на турнир по футбол „Трифон Иванов“ – организация и подпомагане
- ✓ Сътрудничество с НВУ „Васил Левски“ за физическа подготовка на студенти
- ✓ Подпомагане на ХГ „Етър 64“ за провеждане на първенство сезон 2022/2023г.
- ✓ Организация Спортист на годината 2023
- ✓ Организация за провеждане на Държавно първенство по конен спорт с. Арбанаси
- ✓ Организация и разяснителна кампания за провеждане на Ученически игри 2023/2024
- ✓ Подпомагане и организация на домакински мачове за мъже по волейбол в

ДКС“Васил Левски“

- ✓ Подпомагане на турнир по футбол „Болярчета“.
- ✓ Организационно съдействие на ФК „Етър“ относно бази на Община Велико Търново.
- ✓ Срещи касаещи документация към ММС за проект за зала по спортна стрелба.
- ✓ Провеждане на Ученически игри 2023/2024 – футбол и баскетбол.

ОП „Спортни имоти и прояви“, гр. В. Търново участват активно в организирането и провеждането на 10 футболни срещи за първенство на Първа професионална лига, 8 футболни срещи за първенство на Втора професионална лига, 14 мача за първенство „А“ група жени, 35 мача на юноши до 15 и 17 години- национални групи, 25 мача на дублиращите отбори в Северозападна Трета лига и Елитната областна футболна група, близо 80 мача на деца и юноши в областни първенства, или общо на 172 официални футболни срещи на стадион „Ивайло“ и на изкуствения терен „Трифон Иванов“. Проведени са и над 100 приятелски футболни срещи в различните възрастови групи.

За четвърти път в над 60- годишната си история, стадион „Ивайло“ е домакин на Националния шампионат по лека атлетика за мъже и жени, юноши и девойки до 16 години. Продължилото два дни спортното събитие събра във В. Търново около 3000 елитни

състезатели и треньори от цялата страна. Вследствие на добрата съвместна работа от Българска федерация по лека атлетика е получено ново марково

професионално оборудване /скочище за овчарски скок, 110 състезателни препятствия и 4 бр. препятствия за стипълчейз/ на стойност 159 499.78 лева. Така на практика СК „Ивайло“, който разполага с открита и закрыта лекоатлетически писти и

сектор за хвърляния, се превръща в едно от най-добрите места за развитие на лека атлетика в страната.

През 2023 год. са проведени и 18 регионални турнира по хандбал в Спортна зала „Сава Величков“ в различни възрастови групи, ученически игри по хандбал и турнир по карате. Лекоатлетическа писта на стадион „Ивайло“ е

домакин на Държавно първенство по модерен петобой.

Учебно- тренировъчният процес в спортната база не е прекъсвал. 31 са клубовете, които използват по договор спортните ни съоръжения. Ежедневно подготовка водят над 2500 деца и младежи от Велико Търново.

През цялата година бе осигурен достъп на гражданите до откритата лекоатлетическа писта на Спортен комплекс „Ивайло“, по график и през отделен вход, без почивен ден.

Съвместно с БК „Егър- 49“ е подготвен и реализиран проект по Наредба №4 на Министерството на младежта и спорта за подмяна на подовата настилка на залата по баскетбол в СК „Ивайло“- юг.

Инвестицията в съоръжението е на стойност 180 000 лева, като новата настилка е сертифицирана от ФИБА и отговаря на всички изисквания. Напълно обновената и модернизирана зала е открита официално на 14 май.

Със средства от бюджета на Община В. Търново са реновирани спортните площадки в кв. „Чолаковци“ и Зона „Б“ и на практика изградена нова на ул. „Г. Измирлиев“.

През октомври 2023 г. започва изграждането на

затревен футболен терен в района на бившата Ледена пързалка по договор между Община Велико Търново и БФС. В новото спортно съоръжение се инвестират 290 000 щ. д. по програма на ФИФА с цел значително подобряване условията за учебно-тренировъчен процес за децата от футболните школи на територията на Общината.

На основание чл. 11 а, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за реда на придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество през 2023 г. са сключени 119 договора за краткосрочно /почасово/, отдаване под наем на отделни спортни обекти, стопанисвани от ОП „Спортни имоти и прояви“, които са донесли допълнителни приходи в бюджета на Община Велико Търново.

ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ И ЗДРАВНИ УСЛУГИ

- Извършване на външни и Вътрешни ремонтни дейности в Детските ясли, обновяване на оборудване и обзавеждане на здравните кабинети в детските заведения и училищата в Община Велико Търново;

През 2023 година в детските ясли и здравните кабинети в детски градини и

училища на територията на Община Велико Търново са извършени капиталови разходи в т.ч.: за СМР 83 582.00 лв. и за активи на обща стойност 73 626.00 лв. Извършени са строително-ремонтни дейности на покривното пространство на основната сграда на детска ясла „Щастливо детство“, гр. Велико Търново; поставени са фотоволтаични соларни панели.

- Оптимизиране на системата за здравеопазване чрез инвестиции в здравната инфраструктура и гарантиране достъпа до здравно обслужване за всички социални групи и за всички населени места - подобряване материално-техническата база на детските ясли, детска млечна кухня и здравните кабинети в детските заведения и училища;

През 2023 година са одобрени средства за финансиране дейността на 2 бр. „Здравен медиатор“ за посредничество в процеса на осигуряване достъп до здравни и социални услуги на представители на уязвими групи.

Здравните медиатори са провели 2 198 броя консултации по здравно-социални въпроси, вкл. във връзка с превенция на разпространение на остри респираторни заболявания,

хронични неинфекциозни болести, заразни заболявания, оказвали са съдействие на общопрактикуващите лекари и Регионална здравна инспекция при провеждане на планови имунизации и профилактични прегледи, попълване на документация, съпровождане до здравни институции, информиране и консултиране на лица, пристигнали от чужбина, посещаване на лица, пристигнали от чужбина за спазване на карантината, съдействие за заверка на здравна документация, закупуване на лекарства на лица в рискови групи, дейности по промоция на здравето – здравно-информационни кампании, дейности по решаване на комплексни казуси.

В изпълнение на Програмата за превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново Община Велико Търново, съвместно с кметовете и кметските наместници на населените места, стартират организирането и

координирането на дейностите по програмата, насочени към промоция на здравето, превенция и профилактика на социално значими заболявания, както и измерване на определени жизнени показатели на жителите на малките, отдалечени и труднодостъпни населени места в общината, където достъпа до здравно обслужване е ограничен или липсва изцяло. За целта са осигурени Преносими медицински куфарчета /ПМК/, снабдени с диагностични медицински устройства за събиране и съхранение на физиологични данни в реално време.

Консултациите и измерването на здравни показатели се осъществяват по предварително изготвен график от два екипа медицински специалисти.

През месеците септември, октомври, ноември и декември 2023 г., екипите от медицински специалисти са извършили измерване на основни жизнени показатели на 1058 жители в 33 населени места на територията на Община Велико Търново, от тях 38 лица са посетени в дома им.

- **Обновяване на социалната инфраструктура в населените места**

През 2023 год. в сферата на социалните услуги на територията на Община Велико Търново са извършени следните дейности:

- Ремонтирана, реконструирана и обзаведена социална инфраструктура за „Дневен център за пълнолетни лица с тежки множествени увреждания“, с брой потребители 30, гр. Велико Търново, ул. „Цветарска“ № 14, ет. 1;

- Ремонтирана, реконструирана и обзаведена социална инфраструктура за „Център за социална рехабилитация и интеграция“ за лица с психични разстройства и интелектуални затруднения, с брой потребители 40, село Церова кория, ул. „Втора“ № 26а;

- Подменена цялостна дограма на Център за работа с деца и младежи с. Церова кория;

- Подменена дограма на Клуб на пенсионера и инвалида с. Ялово;
- Подменена дограма на Клуб на пенсионера и инвалида с. Ветринци;
- Ремонтно и обновено вътрешното пространство на Клуб на пенсионера и инвалида гр. Велико Търново ул. „Краков“ № 8а;
- Промяна в капацитета на социални услуги, съобразени с анализа на потребностите от социални услуги предоставяни на деца/младежи и възрастни хора в Община Велико Търново

- Разкриване на социалната услуга „Наблюдавано жилище“, гр. Велико Търново, ул. „Ильо Войвода“ № 2, ет. 1, ап. 2

Със Заповед № РД01-1619/24.08.2023 г. на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане гр. София е дадено предварително одобрение за създаване на нова социална услуга „Наблюдавано жилище“ с капацитет 4 места като държавно делегирана дейност, считано от датата на издаване на заповедта.

С Решение на Великотърновски общински съвет се дава съгласие за разкриване на социалната услуга „Наблюдавано жилище“, гр. Велико Търново, ул. „Ильо Войвода“ № 2, ет. 1, ап. 2, с капацитет 4 места, считано от 01.10.2023 г.

- Закриване на социалната услуга „Център за настаняване от семеен тип“ за деца без увреждания, гр. Велико Търново, ул. „Любен Каравелов“ № 26

Агенция за социално подпомагане гр. София, със Заповед № РД01-1763/12.09.2023 г. прекратява финансирането от държавния бюджет на социалната услуга „Център за настаняване от семеен тип“ за деца без увреждания - Малък семеен дом „Надежда“ с капацитет 6 места, считано от 01.10.2023 г.

С Решение на Великотърновски общински съвет се дава съгласие за закриване на социалната услуга, считано от 01.10.2023 г.

- Увеличаване на капацитета на социалната услуга „Асистентска подкрепа“, гр. Велико Търново, ул. „Филип Тотю“ № 18

Във връзка с приключване на дейностите по Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“, са предприети предварителни действия за осигуряване устойчивост на услугите, предоставяни в домашна среда, чрез искане за промяна на броя на потребителите на социалната услуга „Асистентска подкрепа“, в изпълнение на разпоредбите на Закона за социалните услуги и Правилника за неговото прилагане.

Със Заповед № РД01-1810/14.09.2023 г. на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане е дадено предварително одобрение за промяна на броя на потребителите на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ от 208 на 458 потребители, считано от 01.12.2023 г.

С Решение на Великотърновски общински съвет се дава съгласие за промяна на броя на потребителите на социалната услуга "Асистентска подкрепа", считано от 01.12.2023 г.

- Увеличаване на капацитета на социалната услуга „Център за обществена подкрепа“ за деца и семейства, гр. Велико Търново, ул. „Димитър Найденов“ № 4

В „Център за обществена подкрепа“ за деца и семейства се извършват дейности, свързани с превенция на изоставянето, превенцията на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучения в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от резидентна грижа. Провеждат се социално и психологическо консултиране на деца и семейства в риск; оценяване на родителски капацитет, посредничество в случай на родителско отчуждение и конфликт при развод/раздяла, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми, реализиране на социални програми за деца и семейства в риск.

В социалната услуга се прилагат стандартите за качество за следните социални услуги:

- информиране и консултиране (като общодостъпна и като специализирана услуга);
- общностна работа;
- застъпничество и посредничество;
- терапия и рехабилитация (само стандартите за терапия);
- обучение за придобиване на умения (като общодостъпна и като специализирана услуга)

Иницирано е производство по издаване на Заповед за предварително одобрение за промяна на броя на потребителите на функциониращата социална услуга от 40 на 55 потребители, чрез извършване на компенсирана промяна, считано от 01.03.2023 г.

Агенция за социално подпомагане гр. София, със Заповед № РД01-1724/07.09.2023 г. е одобрила промяната на броя на потребителите на социалната услуга от 40 на 55 потребители, считано от 01.10.2023 г.

С Решение на Великотърновски общински съвет се дава съгласие за промяна на броя на потребителите на социалната услуга, делегирана от държавата дейност „Център за обществена подкрепа“ от 40 /четиридесет/ на 55 /петдесет и пет/ потребители, считано от 01.10.2023 г.

- **Ефективно управление на социалните услуги в т.ч. подкрепа на хора с увреждания, чрез националния механизъм Лична помощ;**

В изпълнение на **Закона за личната помощ** и Наредба № РД-07-7 от 28.06.2019 г. за включване в механизма лична помощ, през 2023 г. Община Велико Търново в качеството си на доставчик продължи да организира и ръководи дейността по предоставянето на лична помощ.

Ползватели на лична помощ по реда на Закона за личната помощ са хората с трайни увреждания с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ и децата с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност без определена чужда помощ.

В изпълнение на дейностите по предоставяне и ползване на лична помощ, през 2023 г. са подадени и приети **155** броя Заявления-декларации за включване в механизма лична помощ от кандидати за ползватели и **148** броя Заявления-декларации от кандидати за асистенти по реда на Закона за личната помощ. Сключени са **209** броя тристранни споразумения за предоставяне и ползване на лична помощ и **214** броя трудови договори. **431 асистента** са предоставяли лична помощ на общо **405 ползвателя**, като от тях **80 са деца с увреждания**. За реализиране на механизма лична помощ, към 31.12.2023 г. Агенция за социално подпомагане е предоставила средства на Община Велико Търново в размер на

3 876 789,99 лв.

- Продължаване на инициативите за социално включване, достоен живот и пълноценна заетост на групите в неравностойно положение

Февруари 2023 г. - благотворителна изложба-базар на мартеници и изделия изработени от потребителите на социални услуги, функциониращи на територията на общината. Инициативата се реализира с подкрепата на Община Велико Търново за 12-та поредна година, а участие в благотворителната изложба-базар вземат 28 социални услуги, 3 Центъра за работа с деца и младежи и 3 неправителствени организации.

Юни 2023 г. - по инициатива на ученици от Велико Търново и Сдружение "Future World" е проведен благотворителен фестивал „Спектър“, насочен към повишаване информираността на обществото за аутистичния спектър чрез арт работилници, благотворителен базар на изделия изработени от ученици, информационен щанд „Какво е Спектър?“, представена бе и фотоизложба „Деца (не) като другите“ и творческа изложба на деца и младежи със специални потребности, като финала на събитието бе концертна програма на сцената на

Летния театър. чрез които се повишава самооценката, подобрява се емоционалното състояние, координацията и ловкостта. Участват 60 деца, младежи и пълнолетни лица с увреждания.

Летния театър.

Ноември 2023 г. - за втора година потребители от четири социални услуги представят своите умения в спектакъл „Животът е социален цирк“. С подкрепата на Фондация „Мини арт фест“ деца, младежи и лица с увреждания преминават обучение

по методите на цирковото изкуство,

Декември 2023 г. - 32 социални услуги, 6 Центъра за работа с деца и младежи и 4 неправителствени организации се включват в благотворителна Коледна изложба-базар „Ние можем XVII“.

Организираните инициативи са част от политиката на Община Велико Търново за социално включване на лицата в неравностойно положение и популяризиране на дейностите, извършвани в социалните

услуги, функциониращи на територията на Община Велико Търново.

• **Осигуряване на възможности за трудова заетост на младежи, безработни лица и групи в неравностойно положение**

Община Велико Търново продължава реализирането на *Национална програма „Активиране на неактивни лица“*, компонент 1 *„Работа с неактивни лица“*, 1.2. Младежки медиатори. Програмата е насочена към активиране и включване на пазара на труда на неактивни, в т.ч. обезкуражени лица и младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в ДБТ и на безработни лица, посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в ДБТ и насърчаване на включването им в обучение, връщане в образователната система и/или заетост.

С оглед реализацията на основните цели и задачи на програмата, от 2015 г. е назначен служител на длъжност *„Младши специалист, младежки медиатор“*. Младежният медиатор изпълнява функциите на посредник между неактивните младежи и институциите, които предоставят подходящите социални, здравни, образователни и др. услуги. Младежният медиатор е осъществил информиране, консултиране и насочване към ДБТ на младежи от 11 населени места от Община Велико Търново.

- Брой идентифицирани младежи – 97;

- Брой активирани младежи – 95;

- Брой активирани младежи, регистрирани в ДБТ – 95, като от тях 18 са започнали работа с посредничеството на ДБТ; започнали работа без посредничеството на ДБТ – 3.

Статистиката за нивото на придобито образование сред идентифицираните младежи е следната:

- 24 лица са с висше образование;

- 56 лица - със средно образование;

- 17 лица – с основно или по-ниско образование.

Предоставените средства от Държавния бюджет по програмата са в размер на 94 090,00 лв.

По Програма „Старт на кариерата“, от октомври 2022 г. до октомври 2023 г. в администрацията на Община Велико Търново е назначен 1 безработен младеж, завършил висше образование. С лицето е сключен трудов договор за срок от 12 месеца на длъжност *„Младши експерт“*. Програмата е насочена към осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи до 29 г. с висше образование и без стаж по завършената специалност, с цел улесняване прехода от образование към заетост. Програмата се финансира със средства от Държавния бюджет, по Националния план за действие по заетостта за 2023 г. и осигурените средства са в размер на 12304,00 лв.

От м. ноември 2023 г. стартира изпълнението на *Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент 2*, , целяща осигуряване на заетост за извършване на неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.). Съгласно сключен Договор с Агенция по заетостта чрез Дирекция *„Бюро по труда“* – гр. Велико Търново са разкрити 20 работни места, като разпределението по населени места е следното:

– гр. Велико Търново – 7 работни места;

- с. Балван – 2 работни места;
- с. Водолей – 4 работни места;
- с. Дичин – 1 работно място;
- с. Леденик – 1 работно място;
- с. Малки Чифлик – 1 работно място;
- с. Никюп – 1 работно място;
- с. Пчелище – 2 работни места;
- с. Шереметя – 1 работно място.

Безработните лица са назначени на длъжност „Общ работник“ със срок до 31.12.2023 г. на 4-часов работен ден и са ангажирани в хигиенизиране и поддържане на обществени места и пространства, извършване на действия за предотвратяване на бедствия и аварии, извършване на зимна поддръжка на улици и обществени пространства.

Финансирането по програмата е осигурено от Държавния бюджет и е в размер на 16 064,13 лв.

- **Осигуряване на здравословна жизнена среда за нормално физическо и психическо развитие на подрастващите**

С цел осигуряване на по-добро медицинско обслужване на децата и учениците в общинския център и в малките населени места на Община Велико Търново, са назначени 49 бр. (четиридесет и девет) медицински лица на длъжност „медицински специалист“ в 39 здравни кабинета. Кабинетите разполагат с оборудване, медикаменти и медицински пособия, необходими за овладяване на спешни състояния. В здравните кабинети се осъществяват дейности по профилактика, превенция, промоция на здравето на ученици и деца. Оказва се медицинско обслужване при спешни състояния до пристигането на екип на Центъра за спешна медицинска помощ.

За учебната 2023/2024 година, след извършено преустройство на съществуващо помещение, е разкрит нов здравен кабинет в Детска градина „Мечо Пух“, с. Беляковец. Назначено е медицинско лице, което обслужва 51 деца.

С цел повишаване знанията и уменията на работещите специалисти в детските ясли в областта на ранното детско развитие, през 2023 година медицинските сестри, педагозите, психолозите и детегледачките в детските ясли са преминали обучения и получили възможност за допълнителна квалификация, съгласно утвърдена от Министъра на здравеопазването Програма за обучение по проблемите на ранното детско развитие, профилактиката и промоцията на здравето и първа долекарска помощ. Обученията са проведени от специалисти от Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Филиал Велико Търново.

- **Насърчаване на раждаемостта вкл. чрез подпомагане на семейства и двойки, живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми**

С Решение № 1305/27.04.2023 г. на Великотърновски общински съвет, за Общинска програма за асистирана репродукция – 2023, са одобрени средства в размер на 70 000 лв., в това число и преходния остатък за предходните две години 2021 г. и 2022 г.

През 2023 г. финансово подпомогнати са 22 двойки и семейства с репродуктивни проблеми, жители на Община Велико Търново. Кандидатите, подкрепени от общинската програма са във възрастта между 27 и 48 години.

За изминалите 12 години са подкрепени и подпомогнати финансово над 220 семейства и двойки с репродуктивни проблеми, някои от тях повече от един път. Първото бебе по програмата е родено през 2012-а година, а през 2023 г. се ражда 73-тото бебе. През дванадесетгодишното реализиране на Общинска програма за асистирана репродукция са родени 73 бебета, от тях 12 двойки са близнаци. Родените момчета са 37, а родените момичета - 36.

- **Реализиране на субституираща метадонова терапия и провеждане на дневни психореабилитационни програми в „Център за психично здраве - Велико Търново“ ЕООД;**

През 2023 г. продължава успешната реализация на дневните програми в специализираните кабинети на „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД: неврози и психотерапия, наркологичен, сексологичен, геронтопсихологичен.

Прилагат се и следните програми: Програма за справяне с кризи, Програма за лечение на пациенти с личностови разстройства, Програма за съдебно-психиатрична експертна дейност в ЦПЗ, Програма за поддържащо лечение при шизофрения, Програма при невротични състояния, свързани със стрес и соматоформни разстройства на личността, Терапевтична програма за пациенти на задължително и принудително лечение, хоспитализирани в ЦПЗ, Програма за водене на случай, Програма за обучение в социални умения, Програма за социална защита, Програма за семейно консултиране, Програма за противорецидивно лечение при афективни разстройства, Програма за медицински и психосоциални грижи при органични състояние, Модул за надомни грижи, Програма за домашен патронаж, Програма за психо-социална рехабилитация на зависимости, Програма за "Дневни грижи", Програма "Социален клуб на болните".

В „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД е реализирана „Програма за лечение с опиевни агонисти и агонист-антагонисти на лица зависими към опиоиди“, с разрешение № РД-23-12/06.07.2023 г. Програмата обхваща 40 места, от тях 5 се предоставят с предимство за бременни, майки с малки деца, социално слаби, пациенти инфектирани с HIV, тежки кръвнопреносими инфекции и пациенти с остра нужда от метадоново лечение поради тежко здравословно състояние.

В Центъра е реализирана и „Програма за психосоциална рехабилитация на лица със зависимости“. Програмата е насочена към изграждане на нови нагласи, ценности и умения за психосоциално функциониране на 20 лица, зависими от психоактивни вещества, преминали етапа на детоксификация и биомедицинска стабилизация в Отделението за лечение на зависимости със социална дисфункция и социално-трудова рехабилитация към „ЦПЗ Велико Търново“ ЕООД.

- Реализиране на Общинска програма „Здрави деца в здрави семейства“;

Осъществени са редица програмни инициативи за превенция на тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотичните вещества; популяризирането на ползата от движението, здравословното хранене и опазването на околната среда; профилактиката на заболяванията, свързани с наднорменото тегло и затлъстяването, по-важните от които са следните:

1. Повишаване на физическата активност на деца, ученици и възрастно население.

Кампании за подобряване и укрепване на физическата активност на населението в община Велико Търново „Движи се и победи“ (пролет и есен), включващи преминаване на 6 туристически маршрута в околностите на Велико Търново. Кампанията се организира за 21-ва година съвместно от Община Велико Търново, РЗИ - Велико Търново, Туристическо дружество „Трапезица 1902“ и Младежки дом - Велико Търново. В организираниите през годините кампании са участвали общо 20 002 души, в това число и 463 семейства.

В рамките на кампанията са проведени два

спортно-туристически празника в парк Ксилифор, в които над 400 деца и ученици се включват в различни дисциплини: туристически щафети в три възрастови групи; спортни състезания – плажен волейбол, „Лъвски скок“, бадминтон, колокрос, блиц турнир по шах, стрелба в цел, спортен риболов и други; центрове на предизвикателството (въжен мост над реката, висяща въжена стълба, „тролей над езерото“, изкуствена катерачна стена, туристически каяк).

2. Инициативи за превенция на рискови за здравето фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане и други) и опазване на околната среда.

С цел повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на младите хора от община Велико Търново в дейности по програмата са осъществени:

2.1. Кампании за превенция на тютюнопушенето

По повод на Световния ден без тютюнопушене – 31 май в парк „Ксилифор“ е организирана и реализирана здравно-информационна кампания за превенция на тютюнопушенето под мотото „Тютюнът – заплаха за нашата околна среда“ - деца и ученици

рисуваха и писаха послания по темата „Децата независими от тютюна“

Юни 2023 г. в ПГСАГ „Ангел Попов“, гр. Велико Търново са проведени две „Здравни въртележки“. Целта на инициативата цели в неформална атмосфера да се затвърдят знанията на учениците за въвеждащите наркотици, и повиши вниманието им към употребата на алкохол и тютюн, като рискови фактори за хроничните незаразни заболявания.

Ноември 2023 г. в парк „Марно поле“ във Велико Търново е проведена информационна акция под мотото „Не пуши, подари си здраве и спечели награда!“. На разположение на гражданите бе тестване на количеството въглероден оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта с апарат SMOKER LYZER piCO+ , както и изследване на дишането със спирометър.

2.2. Кампании за превенция на хроничните незаразни болести (сърдечно-съдови, белодробни, онкологични, диабет, затлъстяване и други)

За поредна година в рамките на програма „Здравни деца в здрави семейства“ Община Велико Търново, Регионална здравна инспекция - Велико Търново и филиалът на Медицински университет гр. Варна във Велико Търново организират „Клиника на открито“ – инициатива, посветена на превенцията на хроничните незаразни болести (сърдечно-съдови, белодробни, диабет, затлъстяване). Близко 90 граждани преминават през импровизираните кабинети.

2.3. Кампания, посветена на Световната седмица на кърменето (1 – 7 август)

За шестнадесета година, в град Велико Търново е проведена Световна Седмица на Кърменето (ССК) „Да направим кърменето възможно – подкрепа за работещите родители“. Представяне на практиките в подкрепа на кърменето, които се прилагат непосредствено след раждането и по време на престоя на новороденото в отделението, от специалист по неонатология в Неонатологично отделение към МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“, гр. Велико Търново. Кампанията се организира в рамките на Общинска програма „Здравни деца в здрави семейства“, в партньорство с РЗИ – Велико Търново и Център за родители Happy mums.

2.4. Кампания за превенция на употребата на алкохол

През месеца на трезвеността в рамките на общинската програма „Здравни деца в здрави семейства“, е проведен конкурс за приказка с илюстрация на тема „Бистра водица – мирна главица“.

2.5. Международен ден на редките болести – 28 февруари

Община Велико Търново, в партньорство с Националния алианс на хора с редки болести, провежда медийно-информационна кампания на площад „Цар Асен I“ и пред сградата на Община Велико Търново с цел повишаване информираността за редките болести, разпознаването на симптомите и ранната им диагностика.

2.6. Световен ден за борба с туберкулозата – 24 март

В периода 20 - 24 март 2023 г., както и в периодите 25-29 септември и 04-08 декември 2023

г. в Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания „Д-р Трейман“, гр. Велико Търново е проведена инициатива „Седмица на отворените врати“, включваща: скрининг на риска за туберкулоза чрез анкета; консултации; прегледи и допълнителни изследвания на съмнителните за туберкулоза лица.

2.7. Световен ден за борба с хипертонията - 17 май

Община Велико Търново, в партньорство с Българската лига по хипертония проведе скрининг за ранна превенция на предсърдно мъждене, като основен рисков фактор за инфаркт и инсулт на граждани на гр. Велико Търново. Кампанията се реализира с помощта на бъдещи медици от Асоциацията на студентите по медицина и Областен съвет на Български червен кръст Велико Търново.

2.8. Световен ден на сърцето - 29 септември

Проведена Кампания за повишаване на здравната информираност, относно

превенцията и ранната профилактика на сърдечно-съдовите заболявания с лекари от „Специализирана болница за активно лечение по кардиология - Велико Търново“ ЕАД,

2.9. Национална информационна среща на експерти от 28-те РЗИ за повишаване капацитета в областта на здравословното хранене и физическата активност – октомври 2023.

На срещата присъстваха представители на Министерството на здравеопазването и Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА).

2.10. Европейски ден на донорството – 14 октомври

Проведена информационна кампания с цел популяризиране на същността и значението на донорството и трансплантацията, като възможност за спасяване на човешки животи. Бе представена Изложба „Да. За живот.“ с плакати на студенти и докторанти на Национална художествена академия.

2.11. Международен ден за борба с глада – 16 октомври

Община Велико Търново и Български младежки червен кръст – Велико Търново

организират благотворителен обяд за социално-слаби граждани с приготвена от Домашен социален патронаж храна, гр. Дебелец пред сградата на Скай център.

2.12. Световен ден за борба с инсулта – 29 октомври

Община Велико Търново се присъедини към информационната кампания под надслов „Всяка минута е ценна! Научете симптомите на инсулта“, организирана от Асоциация за инсулт и афазия по повод отбелязването на. Целта на кампанията е чрез информационни материали да се привлече вниманието на обществото към разпознаване на симптомите на инсулта.

■ **Реализиране на Програма на Община Велико Търново за подобряване на психичното здраве**

С Решение № 672/26.08.2021 г. на Великотърновски Общински съвет е приета Програма на Община Велико Търново за подобряване на психичното здраве 2021 – 2026 г.

През 2023 г. продължава успешната реализация на дневните програми в специализираните кабинети на “Център за психично здраве – Велико Търново” ЕООД и Програма за лечение с опиевидни агонисти и агонист-антагонисти на лица зависими към опиоиди. За 2023 г. през Програмата са преминали 19 пациента. Включени са нови 5 пациента, напусналите Програмата са 5.

Използва се и капацитета на Превантивен информационен център /ПИЦ/ по наркомании за превенция, профилактика на психичното здраве, лечение и ресоциализация. За 2023 год. клиентите на Превантивен информационен център са получили психологическа подкрепа чрез провеждане на консултации на живо и онлайн, телефонни консултации с възрастни, деца и техните семейства.

Проведен тренинг в „Преходно жилище за деца от 15 до 18 години“, част от Комплекс за социални услуги за деца „Вълшебство“. Темата бе „Илюзия или реалност – двете лица на интернет“, по повод Международния ден за безопасен интернет.

Проведен обучителен тренинг на тема: „Тъмната страна на мрежата“ в „Кризисен център за деца жертви на трафик или пострадали от насилие“, село Балван.

В училищата и детските градини на територията на Община Велико Търново функционират 39 здравни кабинети /19 бр. в детски градини и 20 бр. в училища/, в които се осъществяват дейности по профилактика, превенция, промоция на здравето на ученици и деца.

Община Велико Търново изпълнява задълженията си, съгласно чл. 162. ал. 3 от Закона за здравето (ЗЗ) за изразяване на информирано съгласие за лечение на психично болни лица в случаи на конфликт на интереси или при липса на близки на лицата с психична болест. През 2023 г. Община Велико Търново е изразила 47 бр. информирани съгласия за лечението на лица с психични разстройства, нуждаещи се от специални здравни грижи и настанени на задължително стационарно лечение за определен срок в Държавна психиатрична болница – с. Церова Кория или Център за психично здраве – Велико Търново.

■ **Реализиране на Програмата за превенция на наркотични зависимости сред младите хора в Община Велико Търново;**

През 2023 г. екипът на Превантивно-информационен център продължава реализирането на занятията по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“ и Национална програма за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“ в училища на територията на Община Велико Търново.

Проведено тематично събитие в парк

„Дружба“ по повод Международния ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества.

Екипът на Превантивния информационен център участва в XVII Национална конференция по проблемите на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотиците, организирана от Секретариата на Националния съвет по наркотични вещества и Общински съвет по наркотични вещества град Перник.

Проведена работна среща в ОДМВР гр. Велико Търново с представители на Регионално управление на образованието; Местна комисия за борба с трафик на хора; сектор „Противодействие на криминалната престъпност“; сектор „Криминална полиция“ при РУ В. Търново по повод реализиране на Национална програма „Предпазване на младите хора от престъпления“.

умствена изостаналост 1 и 2, град Дебелец, тренинг на тема "Рискове и последици от употребата на психоактивни вещества" /16.06.2023 г./, в Професионална гимназия по архитектура, строителство и геодезия „Ангел Попов“ - Велико Търново, състезателни образователни игри под мотото „Да на здравето и спорта, не на вредните навици“ /26 юни 2023 г./ и др.

Провеждане на тренинги по заявки от страна на екипа на Превантивно-информационен център - тренинг в „Кризисен център за деца жертва на трафик и насилие“ в с. Балван на тема „Рискове и последици от употребата на психоактивни вещества“ /19.05.2023 г./, в Защитено жилище за лица с

- Реализиране на „Оздравителна програма за ограничаване усложненията като хипертония и диабет, поради затлъстяване сред учениците в Община Велико Търново“

Продължи реализацията на Оздравителната програма. Осъществени са консултативни прегледи, кинезитерапия, кардиодихателна гимнастика, общофизически упражнения, апаратни процедури, пресотерапия, термотерапия, процедури с инфрачервени и видими лъчи, кварц, общозакалителни процедури и водолечение на 46 деца и ученици от Община Велико Търново.

- Реализиране на „Оздравителна програма за ограничаване на наднорменото тегло, затлъстяването, гръбначните изкривявания и неправилните стойки сред децата и учениците от Община Велико Търново“.

Програмата е насочена към ранно откриване на начални гръбначни промени от патологичен

тип, сред децата от 1-4 клас в Община Велико Търново. В изпълнение на Оздравителната програма са извършени консултативни прегледи и лечебни процедури (кинезитерапия, кардиодихателна гимнастика, общофизически упражнения, апаратни процедури, пресотерапия, термотерапия, процедури с инфрачервени и видими лъчи, кварц, общозакалителни процедури и водолечение) на 104 деца и ученици от Община Велико Търново.

- Реализиране на Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Велико Търново и Годишни планове Към нея.

През 2023 г. е разработен и с Решение № 1316/ 27.04.2023 г. приет Годишен план за развитие на социалните услуги за 2024 г. на Община Велико Търново.

- Реализиране на Програма за детето.

С Решение № 1321 от 27.04.2023 г. на Великотърновски общински съвет е приет Отчет по изпълнение на Програма за детето на Община Велико Търново за 2022 г. и Програма за детето на Община Велико Търново за 2023 г.

В Международния ден на детето – 1-ви юни, за поредна година Община Велико Търново предостави възможност на деца от всички възрасти да се включат в празник с развлекателни игри и различни занимания, организиран в парк „Марно поле“ от екипите на социални услуги в общината.

В месеца на децата Превантивен информационен център /ПИЦ/ организира конкурс за детска рисунка на тема „Формула за щастие в моя детски свят“. Конкурсът дава възможност на деца от различни възрасти да изразят на белия лист своите мечти за щастие и алтернативи за пълноценно прекарване на свободното време, далеч от мобилни устройства и вредни субстанции. Участие взеха над 30 деца от седем Центъра за работа с деца и младежи - Самоводене, Присово, Пчелище, Ново село, Малки чифлик, Ресен, Шемшево. Всички участници в конкурса бяха наградени с подаръци осигурени от Община Велико Търново.

В парк „Дружба“ е проведена информационна кампания „Предизвикай себе си“ по повод Международния ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества. Събитието цели повишаване осведомеността на младите хора

за това колко е важен активният начин на живот.

С „Празник на природата“ в с. Церова кория, деца от Центровете за работа с деца и младежи показаха своята креативност с изделия изработени в еко-конкурс „Моята ръка твори, за да съхрани природата“. Участие вземат над 30 деца от Центровете за работа с деца и младежи от с. Присово, с. Къпиново, с. Русаля, с. Церова кория, с. Малки чифлик, с. Пчелище и с. Балван. За представянето и старанието си децата получиха заслужени индивидуални и групови награди. Еко-конкурсът е проведен в партньорство с Община Велико Търново, Сдружението на кметовете и кметските заместници „Янтра 2001“, Дарителско сдружение „Св. Иван Рилски“ и Съюза на пивоварите в България.

- **Реализиране на проекти:**

- **„Приеми ме 2015“**

В изпълнение на проект „Приеми ме 2015“ е въведен областния модел на социалната услуга „Приемна грижа“. Считано от 01.11.2016 г. е назначен Областен екип по приемна грижа, разпределени в три изнесени работни места: в гр. Велико Търново, гр. Павликени и гр. Полски Тръмбеш, които обслужват населените места в област Велико Търново.

В област Велико Търново към края на 2023 г. са утвърдени 86 приемни семейства, в т. ч. 10 семейства за община Велико Търново, 10 - в община Горна Оряховица, 10 – в община Елена, 31 – в община Павликени, 14 – в община Полски Тръмбеш, 3 – в община Свищов и 8 в община Стражица. През 2023 г. са утвърдени 3 нови приемни семейства. Семействата, в които няма настанени деца са 16, в т. ч. 1 за община Велико Търново.

През 2023 г. децата, пребивавали в приемни семейства в областта, са 129. Към края на 2023 г. по проекта са настанени 92 деца, от които 17 деца са с увреждания, в 70 приемни семейства. 9 са настанените деца в 8 приемни семейства за община Велико Търново.

От началото на 2023 г. са изведени 38 деца, от които 11 в община Велико Търново (4 са осиновени в страната, 3 са реинтегрирани в биологичните им семейства, 3 са преместени в ЦНСТ, а едно е навършило пълнолетие). 12 от децата, напуснали приемните семейства, са реинтегрирани в биологичното си семейство, 18 от децата са осиновени в страната, 1 е осиновено в чужбина, 4 са настанени в социална услуга в общността и 3 деца са навършили пълнолетие.

Със сключеното Споразумение № ФС01- 0449/18.12.2023 г. за партньорство между Агенция за социално подпомагане и Община Велико Търново проектните дейности се удължават до 31.12.2024 г.

- **„Общностен център за деца и родители „ЦАРЕВГРАД“;**

Успешно са приключили проектните дейности. Осигурена е устойчивост на проектните дейности, чрез създаване на социална услуга „Общностен център за деца и семейства“, с брой потребители 78, гр. Велико Търново, бул. „България“ № 24, считано 01.07.2023 год., със средства за издръжка на социалната услуга от държавния бюджет, чрез общинският бюджет, определяни ежегодно с Решение на Министерски съвет.

- **Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“**

Община Велико Търново изпълнява на дейностите по проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“ до срока по договора - 07.11.2023 г.

Проектът цели осигуряване на подкрепа в домашна среда за 330 възрастни хора в невъзможност за самообслужване и хора с увреждания, като по този начин се защитава обществения интерес и се отговаря на нуждите на населението.

През октомври 2023 г., е извършена промяна в условията по процедурата, чрез която се предоставя възможност на общините за удължаване срока на изпълнение на договорите с период от два пъти по 3 месеца. В тази връзка, Община Велико Търново подписа Допълнително споразумение към Договор за отпускане на безвъзмездна финансова помощ за удължаване на срока на проектните дейности до 07.02.2024 г. Със Заповед № 22-2328/08.12.2023 г. на Кмета на Община Велико Търново е възложено предоставянето на грижа в дома, като Услуга от общ икономически интерес на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“ със срок до 07.02.2024 г.

През 2023 г. са назначени 123 лица, на длъжностите, както следва:

- „Социален работник“ – 2 лица;
- „Координатор, грижи за възрастни хора в общността“ – 3 лица;
- „Психолог“ – 1 лице на 8 часов работен ден;
- „Медицинска сестра“ – 5 лица;
- „Шофьор“ – 2 лица;
- „Домашен санитар“ – 110 лица.

През 2023 г. са предоставяни интегрирани здравно-социални услуги и психологическо консултиране на 402 лица от целевата група в 20 населени места на територията на Община Велико Търново, както следва: гр. Велико Търново, гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Самоводене, с. Пъровци, с. Балван, с. Плаково, с. Вонеща вода, с. Присово, с. Церова кория, с. Миндя, с. Леденик, с. Ново село, с. Русаля, с. Хотница, с. Емен, с. Никюп, с. Арбанаси, с. Шереметя и с. Пушево.

Проект „Топъл обяд в Община Велико Търново“

Считано от 01.01.2023 г., Община Велико Търново стартира реализацията на проект „Топъл обяд в Община Велико Търново“ по Процедура BG05SFPR003-1.001 „Топъл обяд“, Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, финансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд плюс. Стойността на БФП по проекта е 505 612.80 лв. Срокът за изпълнение на проектните дейности е 33 месеца – до 30.09.2025 г.

Проектът е насочен към осигуряване на здравословна, разнообразна и питателна топла храна за обяд на хора, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигуряват такава.

Капацитетът на услугите по проекта е 200 места. Подадени са общо 335 Заявления-декларации от кандидати за потребители на услуги по проекта.

Общо 236 лица от 12 населени места на територията на общината са ползвали услуги по проекта, както следва:

- гр. Велико Търново – 186 лица;
- гр. Дебелец – 19 лица;
- с. Ресен – 6 лица;
- с. Леденик – 4 лица;
- гр. Килифарево – 8 лица;
- с. Присово – 2 лица;

- с. Церова кория – 2 лица;
- с. Шемшево – 4 лица;
- с. Беляковец – 1 лице;
- с. Самоводене – 1 лице ;
- с. Арбанаси – 1 лице;
- с. Миндя – 2 лица.

Към 31.12.2023 г., в списъка с чакащи има 31 одобрени кандидат-потребители.

„Разкриване на Дневен център за подкрепа на лица с увреждания и техните семейства, вкл. с тежки множествени увреждания”, реализиране на Проект „Изграждане на Комплекс за социални грижи за възрастни хора и лица с умствена изостаналост”;

Осигурена е устойчивост на проектните дейности чрез създаване на социална услуга „Дневен център за пълнолетни лица с тежки множествени увреждания”, с брой потребители 30, гр. Велико Търново, ул. „Цветарска” № 14, ет. 1, считано 01.07.2023 год., със средства за издръжка на социалната услуга от държавния бюджет чрез общинския бюджет, определяни ежегодно с Решение на Министерски съвет.

Проект „Изграждане на Комплекс за социални грижи за възрастни хора и лица с умствена изостаналост”

Успешно приключи реализирането на проект „Центрове за дългосрочна грижа – новите социални услуги в Община Велико Търново” по ОП РЧР 2014-2020 г. Осигурена е устойчивост на проектните дейности, чрез създаване на социалните услуги „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост I”, с брой потребители 15, село Церова кория, „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост II”, с брой потребители 15, село Церова кория, „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост III”, с брой потребители 15, село Церова кория, „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост IV”, с брой потребители 15, село Церова кория и социалната услуга „Център за настаняване от семеен тип за стари хора”, с брой потребители 15, гр. Велико Търново, ул. „Симеон Велики” № 3, вх. В, считано 01.07.2023 год., със средства за издръжка на социалните услуги от държавния бюджет чрез общинския бюджет, определяни ежегодно с Решение на Министерски съвет.

„Създаване на ЦСРИ за лица с психични разстройства и за лица с интелектуални затруднения”; Социално включване на лицата с психични разстройства и с интелектуални затруднения;

Фонд „Социална закрила“ към МТСП, през месец май 2023 г. Община Велико Търново закупи нов лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на Домашен социален патронаж.

Социалният патронаж доставя храна на повече от 650 потребители от 19 населени места на територията на общината. Оптимизира се работния процес за персонала, пряко ангажиран с доставянето на храна, което допринесе за повишаване качеството на услугите, предоставяни от Домашен социален патронаж.

■ **Закриване на специализирана институция за социални услуги Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост село Пчелище, община Велико Търново;**

С Решение № 1318/ 27.04.2023 год. на Великотърновски общински съвет е закрит Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост село Пчелище, община Велико Търново, с брой места - 59, считано от 01.05.2023 год. След извършване на необходимите административни действия е предадена сграда и наличен инвентар на собственикът на имота „Съюз на слепите в България“ гр. София.

■ **Закриване на социалната услуга от резидентен тип Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Пчелище, община Велико Търново;**

С Решение № 1317/ 27.04.2023 год. на Великотърновски общински съвет е дадено съгласие за прекратяване на финансирането от държавният бюджет на Защитено жилище за лица с умствена изостаналост село Пчелище, община Велико Търново, с брой места - 4, считано от 01.05.2023 год.

■ **Разкриване на социалната услуга „Асистентската подкрепа“**

Съгласно Решение на Великотърновски Общински съвет № 451/28.01.2021г., и в изпълнение на Заповед № РД01-2522/31.12.2020 г., на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане, считано от 01.01.2021 г. на територията на Община Велико Търново е създадена и функционира социалната услуга „Асистентска подкрепа“ с адрес: гр. Велико Търново, ул. „Филип Тотю“ № 18, с капацитет 208 потребители.

Към 31.12.2023 г., потребители на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ са общо 214 лица от град Велико Търново и от 18 населени места в община Велико Търново, на които се предоставят почасови социални услуги в домашна среда от 66 социални асистенти, от които 11 на 4 часов работен ден. За управление и администриране на социалната услуга са назначени 6 лица, в т.ч. 1 лице на длъжност „Управител“ на 4 часов работен ден, 3 лица на длъжност „Социален работник“ на 8 часов работен ден и 2 лица на длъжност „Служител човешки ресурси“ на 4 часов работен ден. Чрез предоставяне на асистентска подкрепа са подпомогнати в домашна среда 270 потребители. От стартиране на социалната услуга до края на 2023 г., 577 лица са заявили желанието да ползват асистентска подкрепа, от тях 97 са през 2023 г.

Към края на м. декември 2023 г. в Списък с чакащи за ползване на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ са включени 83 лица.

През 2023 г. е разработена и утвърдена цялостната документация, необходима за функционирането на социалната услуга „Асистентска подкрепа“, в съответствие с нормативно определените стандарти за качество утвърдени съгласно Наредба за качеството на социалните услуги.

■ Участие в мрежата „Община - приятел на детето“;

През 2023 г. Община Велико Търново продължи да реализира инициативи в посока създаване на устойчива и последователна политика, в основата на която е детето и неговото пълноценно развитие. В началото на месец януари 2023 г. над 30 деца от социални услуги представиха своите авторски картини в изложбени зали „Рафаел Михайлов“. Проектните дейности са с фокус стимулиране творческия интерес и познания на децата в изкуството, подпомагане процеса на интеграция и социално включване на децата в социалните услуги, както и повишаване на информираността на обществото.

През 2023 г. Община Велико Търново съвместно със Сдружение „Асоциация Пелаго“ и Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца към НБУ реализираха изпълнението на пилотен за страната проект „Всяко дете – пълноценен член на общността“. Проектът е насочен към подобряване мултисекторната работа в случаи на деца с комплексни потребности. В рамките на проектните дейности 26 специалисти от социалната и образователната сфери на територията на общината успешно преминаха мултисекторно обучение за работа с деца и младежи с множество потребности по метода АМБИТ (Адаптивен, базиран на ментализация интегриран подход).

■ Разширяване на дейността на Центровете за работа с деца и младежи на територията на Община Велико Търново.

През 2023 г. в разкритите 22 Центъра за работа с деца и младежи в малките населени места продължава реализирането на разнообразни дейности за организиране на свободното време според интересите, уменията и способностите на децата. Община Велико Търново е единствената в страната, която осигурява целогодишно дейността на Центровете за работа с деца и младежи, чрез разкритите 22 работни места за длъжността „уредник“, с финансиране от Общинския бюджет.

В Центровете за работа с деца и младежи са реализирани дейности насочени към възпитаване на култура за лична безопасност,

безопасно мислене, двигателна активност, включване в различни кампании и мероприятия със социална насоченост – благотворителност, опознаване на околната среда и стимулиране на активно участие по нейното опазване.

Детска академия за превенция и спорт е инициатива, която продължава да се реализира и през 2023 г. Дейностите организирани през лятната ваканция от уредниците към Центровете за работа с деца и младежи са насочени към обучения в умения за безопасност на движението,

оцеляване в природата, възпитаване на екологична култура, съчетани с беседи и разговори за рисковете в ежедневието - как да се предпазим, и други актуални теми.

През летните месеци над 200 деца от Центровете за работа с деца и младежи посетиха Център за превенция и спорт в с. Балван, където преминаха практически и теоретични занимания проведени от водещи специалисти от различни сфери. За осигуряване на превантивни и информационни дейности, повишаване здравната култура и физическата активност на децата и младежите Община Велико Търново успешно си партнира с РУ на МВР- Велико Търново, Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ Велико Търново, Дарителско сдружение „Св. Иван Рилски“, с. Балван, Съюз на пивоварите в България и Сдружение на кметовете и кметските наместници „Янтра 2001“.

През юни 2023 г. е открита новоизградената площадка за безопасност на движението, разположена в централния парк на с. Ресен, част от последователната политика на Община Велико Търново за превенция на пътната безопасност сред децата. В партньорство с Районно управление на МВР- Велико Търново по време на лятната ваканция на площадката са проведени различни занимания свързани със спазване правилата за движение на пътя и познаване на основни пътни знаци. През 2023 г. Центровете за работа с деца и младежи се включват активно и в кампания за пътна безопасност „Пази детето на пътя“, съвместно с Районно управление на МВР – Велико Търново.

По повод на Международния ден на младежта за втора поредна година през месец август е реализирана инициативата „Кмет за един ден“ в Центровете за работа с деца и младежи в общината. Идеята на инициативата е да бъдат насърчавани младежите да споделят своите виждания, да предлагат решения и активно да участват в живота на населеното място. През настоящата година в шест от Центровете за работа с деца и младежи - Беляковец, Малки чифлик, Церова кория, Ялово, Присово деца и младежи имаха възможност да се запознаят с дейността на местното самоуправление, да разговарят с кмета/кметски наместник на населеното място и дори да заемат неговата позиция

за един ден.

- Продължаване на дейността на Клубовете на пенсионера и инвалида на територията на Община Велико Търново;

На територията на Община Велико Търново функционират 34 Клубове на пенсионера и инвалида, с разкрити 36 работни места за длъжността „уредник“, с финансиране осигурено от общинския бюджет. Клубовете целогодишно реализират редица съвместни инициативи с читалища и Центрове за работа с деца и младежи за отбелязване на празници и пресъздаване на обичаи свързани с тях. Във всички Клубове на пенсионера и инвалида продължава традицията да се отбелязват лични, национални и местни празници, да се

проведат литературни четения и беседи, да се организират екскурзии и походи до близки местности.

За поредна година е проведен традиционния Общински шахматен турнир за Клубовете на пенсионера и инвалида, организиран от Община Велико Търново и Общинска организация на Нов съюз на пенсионерите. За 11-та година е проведен традиционен общински Коледен концерт на певческите състави към Клубовете на пенсионера и инвалида в Община Велико Търново. С изпълненията се включиха певческите групи към Клубовете на пенсионера и инвалида от гр. Велико Търново, с. Балван, с. Арбанаси, с. Леденик, с. Ресен, с. Шемшево, с. Шеремета и с. Самоводене.

■ **Разширяване дейността на Домашен социален патронаж гр. Велико Търново, база Дебелец, осигуряване на ново оборудване и обзавеждане на базата на Кухнята майка;**

През 2023 г., продължи дейността на Домашен социален патронаж като комплекс от социални услуги, предоставяни в домашна среда. Услугите, предоставяни от Домашен социален патронаж са местна дейност, финансирана със средства от общинския бюджет. През 2023 г. от услугата „Доставяне на храна в дома“ са се възползвали общо 668 лица потребители на Домашен социален патронаж – Велико Търново, база гр. Дебелец и Домашен социален патронаж – Велико Търново, филиал с. Ново село от 19 населени места на територията на общината: гр. Велико Търново, гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Ресен с. Велчево, с. Леденик, с. Присово, с. Пчелище, с. Церова Кория, с. Шемшево, с. Миндя, с. Балван, с. Ново село, с. Пушево, с. Момин сбор, с. Беляковец, с. Никюп, с. Русаля и с. Къпиново.

В допълнение, кухненският блок на Домашен социален патронаж – Велико Търново, база гр. Дебелец, обезпечава нуждите от приготвена храна за 240 лица – потребители на следните социални услуги на територията на Община Велико Търново по Проект „Топъл обяд в Община Велико Търново“ по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 финансирана от Европейския съюз, чрез Европейския социален фонд плюс (200 лица); Дневен център за деца и младежи с увреждания „Дъга“, гр. Велико Търново (20 лица) и Комплекс от социални услуги за деца „Вълшебство“ - „Дневен център за подкрепа на деца

с тежки множествени увреждания и техните семейства“ (20 деца).

Приоритет

РЕСУРСИ И ПРОДУКЦИЯ

През 2023 г. общината продължава изпълнението на мерките, залегнали в приетите - Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива Община Велико Търново 2020 - 2029 година, Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2022-2025 г., Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми на фини прахови частици (ФПЧ 10) на Община Велико Търново за периода 2021 - 2025 г., Програма за енергийна ефективност на община Велико Търново – 2022–2027 г.

Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Велико Търново 2020-2024 г. , както и приетия към нея План за действие към програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Велико Търново 2020-2024 г. Сред ключовите приоритети бе реализирането на конкретни мерки за подобряване на елементите на околната среда, повишаване на ефективността от преработката на градския битов и зелен отпадък, постигането на видим напредък при подобряване качеството на зелените площи, както и разширяването на диалога и прозрачността при работа с обществеността.

КОНТРОЛ ПО ОПАЗВАНЕ КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

През 2023 год. извършените дейности от звено „ Служители с контролни функции“, чиято функция е осъществяване на контрол върху компонентите на околната среда, са следните:

- Извършени текущи проверки във връзка с текущ и последващ контрол за опазване на компонентите на околната среда – 1046 броя ежедневни проверки на територията на град Велико Търново и населените места;
- Издадени Констативни протоколи с предписания за отстраняване на нарушението в три, седем и четиринадесет дневен срок – 108 броя;
- Издадени актове за установено административно нарушение /АУАН/ - 22 броя.
- Сключени споразумения, на основание чл.58 г, ал.1, изречение второ от ЗАНН за приключване на административнонаказателното производство – 8 бр.
- Издадени Наказателни постановления, по образувано административнонаказателно производство – 39 бр.
- Извършени проверки по жалби и сигнали на граждани – 125 бр.
- Предписания за преместване на ИУМПС-320 бр.
- Заповеди за принудително репатриране на ИУМПС –34 бр.
- Извършена е проверка на достоверността на декларираните факти във връзка с подадени декларации за компостиране.

ВНЕДРЯВАНЕ НА МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ И ПОНИЖАВАНЕ ШУМОВОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ

• Осигуряване на европейско финансиране

Реализиране на Схема за преход към алтернативни форми за отопление на домакинствата на територията на град Велико Търново

По сключен договор по интегриран проект „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“, финансиран по Програма LIFE на Европейския съюз в пилотната фаза, през 2023 г. община Велико Търново работи активно в партньорство с общините - Столична община, Бургас, Монтана, Русе, Стара Загора, както и с Клуб „Икономика 2000“ – София за въвеждане на схема за преход към алтернативни форми на битово отопление на домакинствата.

През 2023 година е изпълнена третата /основна/ фаза на проекта:

✓ *Дейност С4 Прилагане на схемата за преход към алтернативни форми на битово отопление*

Дейността е изпълнена, като от началото на проекта до декември 2023г. са монтирани 381 броя уреда както следва:

- 121 бр. климатици;
- 146 бр. отоплителни уреди на пелети;
- 114 уреди на природен газ.

✓ *Оценка на въздействието на проектните дейности*

Извършва се ежемесечна поддръжка и смяна на филтри на двете автоматични измервателни станции (АИС) в гр. Велико Търново, които следят и показват в реално време показателите за загазованост на въздуха. С данните от мониторинга се извършват анализ и оценка на ефективността от прилаганите мерки по проекта за трайно намаляване на замърсяването с фини прахови частици на въздуха.

Проект LIFE22-IPC-BG-LIFE-SIP CLIMA-SUMP „Стратегически интегриран проект за изпълнение на ПУГМ за преход към климатично неутрално и устойчиво общество“

По одобрено през м.декември 2023 г. проектното предложение Столична община, в партньорство с общините Бургас, Велико Търново, Монтана, Русе и Стара Загора и неправителствени организации - Национално сдружение на общините в Република България и Клуб „Икономика 2000“ имат ангажимент да реализират стратегическия интегриран проект, обхващащ територията на общините бенефициенти с население от около 2 милиона жители или близо 30% от населението на страната. Изпълнението ще даде възможност да се повиши и капацитета в общините, за да могат да се приложат адекватно разпоредбите на Европейския съюз за извършване на необходимата промяна към чиста, кръгова, енергийно ефективна, нисковъглеродна и устойчива на климата икономика, за защита и подобряване на качеството на околната среда.

Община Велико Търново ще ориентира специфичната за нея основна дейност към развитие и стимулиране на устойчивите начини на придвижване – велосипедно движение; паркиране, електрически автомобили и споделена мобилност.

Предвижда се:

- Проучване, анализ и оценка на активните връзки при избор на велосипедни трасета, свързани с насочеността на основните велосипедни потоци от жилищните към централни територии и територии за обществено ползване, спорт и развлечения, озеленени и рекреационни площи;
- Изграждане и развитие на мрежа от велосипедни алеи;
- Осигуряване на паркоместа за велосипедисти на възлови места в града;
- Проучване на възможности за изграждане на паркинги (вкл. велосипедни) буфериращи централни градски части и жилищните квартали;
- Изграждане на система за споделени велосипеди.
- Изграждане на система от зарядни станции за автомобили, като при възможност, с оглед на по-добрата ефективност се предвижда да бъдат монтирани:
- стандартни и бързозарядни станции. Мрежата ще е достъпна за използване от всички съвместими електрически превозни средства, без значение дали те са частни или обществени.
- Закупуване на електромобили за нуждите на общината и общински предприятия.

Общата стойност на бюджета за община Велико Търново е 1 101 604,59 евро.

РАЗВИТИЕ НА СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЪВРЕМЕННИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ

- **Осигуряване на национално финансиране**

- Рекултивация на депо за ТБО – с. Шереметя

Депото в с.Шереметя е рекултивирано на два етапа.Приета е техническата рекултивация и първи етап на биологичната рекултивация. Извършва се след експлоатационен мониторинг.

- Изграждане на Клетка 2 на терена на Регионалната система за управление на отпадъци – с. Шереметя

На 12.07.2023 год. Община Велико Търново сключи договор за безвъзмездно финансиране с ПУДООС, като, считано от 10.08.2023г., започват реалните строителни дейности по изграждането на клетка №2 на РСУО – Велико Търново.

- **Изграждане на система за разделно събиране на едрогабаритни отпадъци**

градински отпадъци от жителите на с. Ресен както и на съседните населени места от общината.

В гр. Велико Търново, ул. "Дълга лъка" № 9 от 2022 година се приемат разделно събрани отпадъци от опаковки, едрогабаритни отпадъци, дървесни, строителни и градински отпадъци от граждани.

През месец август 2023 г. в с. Ресен е открита Площадка за разделно събрани отпадъци от домакинствата, като там ще се приемат разделно събрани отпадъци от опаковки, едрогабаритни отпадъци, строителни и

- **Разширяване на системата за разделно събиране на зелени, текстилни, дървесни и отпадъци от опаковки**

На разположение на гражданите са точките за контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки в селата Балван, Ново село, Леденик, Присово, Шемшево, Беляковец, както и в градовете Дебелец и Килифарево. На територията на град Велико Търново са разположени общо 5 бр. точки за контейнери за

отпадъци от текстил. През 2023 г. са разкрити нови точки за контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и в селата Хотница и Никюп.

Само за отминалата година, чрез системата за събиране на текстилни отпадъци от домакинствата, са събрани над 106 т.

- **Оформяне на площадка за третиране на строителните отпадъци**

На база издадено Решение № ВТ-60-Пр/2021г. за преценяване необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда и регистрационен документ за „Площадка за събиране, рециклиране, подготовка за оползотворяване, подготовка за повторна употреба и/или подготовка за обезвреждане на строителни отпадъци“, същата е изградена през 2022 година на терен в землището на селата Шереметя и Малки Чифлик и функционира от месец февруари 2022г.

- **Ежегодно осъществяване на кампании за събиране на масово разпространени**

опасни отпадъци /батерии, електрическо и електронно оборудване, гуми и др./

През 2023 г. са проведени 3 двудневни кампании за събиране на масово разпространение отпадъци от населението чрез мобилни събирателни пунктове в различни квартали на гр. В. Търново. Количествата събрани отпадъци са:

- ✓ ИУЕЕО – 2540 кг
- ✓ НУБА – 160 кг
- ✓ Опасни отпадъци от домакинствата – 1197,40 кг

- **Увеличаване капацитета на приюта за безстопанствени кучета. Подновяване, поддържане и увеличаване зоните за разхождане на домашни любимци**

И през 2023г. капацитетът на Общински приют за безстопанствени кучета е запазен. За 2023 година през Общинския приют за бездомни кучета са преминали 270 бр. кучета; осиновени са 159.

Кастрирани животни за 2023г.:

- Безстопанствени кучета – 153 бр.
- Домашни кучета – 106 бр.
- Дворни котки - 154 бр.

ДОИЗГРАЖДАНЕ, РЕКОНСТРУКЦИЯ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ВОДОПРОВОДНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ МРЕЖИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

През 2023 г. стартира изпълнението на следните обекти:

- „Строителство и реконструкция на уличен водопровод по ул.“Ксилифорска“, гр.Велико Търново“ - доставени и монтирани полиетиленови тръби с висока плътност (ПЕВП) - 404 метра тръби.
- „Строителство и реконструкция на водопроводни и канализационни колектори по ул.“Теодосий Търновски“, ул.“Димитър Найденов“ и ул.“Сливница“ в гр.Велико Търново“ - доставени и монтирани - 2020 метра полиетиленови тръби висока плътност (ПЕВП); направени и 21 броя шахти.
- **Финализиране на строителните дейности по ул. „Козлодуй“ и ул. „Александър Бурмов“ в гр. В.Търново и последващото им въвеждане в експлоатация, което предстои през 2024 г.**

ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ В Т.Ч. НА АДМИНИСТРАТИВНИ, ПРОИЗВОДСТВЕНИ И МНОГОФАМИЛНИ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ

• Осигуряване на европейско финансиране

Проектно предложение „Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление във Велико Търново“

През м. февруари 2023 год. Община Велико Търново приключи договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“, Процедура „Рехабилитация и модернизация на общинската инфраструктура – система за външно изкуствено осветление на общините“,

съфинансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021г. Общата му стойност е 921 837,56 лв., като същият е в партньорство с Асоциация за международно развитие, гр. Осло – Кралство Норвегия.

Инвестицията по проект „Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление във Велико Търново“ допринесе за:

- въведена нова автоматизирана система за управление на уличното осветление с двупосочен обмен на данни;
- подменени осветителни тела с нови такива LED от най-ново поколение – 1581 броя;
- използване на електроенергия от възобновяеми източници на електроенергия;
- подменени конзоли и конструктивни елементи за монтаж и насочване на новите осветителни тела;
- подменени захранващите кабели в металните стълбове за намаляване на повреди заради кабелни аварии в стълбовете;

Инвестицията се реализира в най-населените жилищни квартали на Велико Търново - кв. "Бузлуджа", кв. "Кольо Фичето", кв. "Картала" и кв. "Зона - Б" с над 37 000 жители.

• Улично осветление

През 2022 година са реализирани дейности по изграждане и реконструкция на парково и улично осветления на следните обекти на територията на община Велико Търново:

1. Реконструкция на уличното осветление на ул. „Александър Бурмов“- I етап, гр. Велико Търново – 60 168,32 лв.;
2. Реконструкция на уличното осветление (подмяна съществуващите осветителни тела с

нови LED) на републикански път I-4 – западен пътен възел, гр. Велико Търново – 20 964,12 лв.;

3. Реконструкция на уличното осветление (подмяна съществуващите осветителни тела с нови LED) на републикански път I-4 – южен пътен възел, гр. Велико Търново – 61 613,76 лв.;

4. Реконструкция на уличното осветление (подмяна съществуващите осветителни тела с нови LED) на републикански път I-4 – изход направление гр. София, гр. Велико Търново – 27 087,84 лв.;

5. Изграждане на УО в новоизградения участък на ул. „Козлодуй“, гр. Велико Търново – 46 630,46 лв.;

6. Реконструкция на уличното осветление (подмяна съществуващите осветителни тела с нови LED) на републикански път I-4 – изход направление гр. Варна, гр. Велико Търново – 46 882,80 лв.;

7. Реконструкция на уличното осветление на ул. „Втора“ в с. Церова кория – 4 730,15 лв.;

8. Реконструкция на LED осветителни тела в междублокови пространства в кв. „Чолаковци“ и пешеходна пътека между кв. „Чолаковци“ и кв. „Бузлуджа“, гр. Велико Търново – 13 697,90 лв.;

9. Изграждане на осветление на детска площадка в с. Плаково – 2 097,82 лв.;

10. Реконструкция на уличната осветителна уредба на бул. „България“ – 242 200,48 лв.;

11. Реконструкция на парковата осветителна уредба в парк „Бузлуджа“ (осветяване на тъмни участъци от парковото пространство) – 13 443,14 лв.;

12. Реконструкция на парковата осветителна уредба в парк „Акация“ (подмяна на старите осветителни тела с нови LED) – 18 650,16 лв.;

13. Изграждане на осветление на минерален извор в с. Леденик – 8 987,22 лв.;

14. Реконструкция на уличната осветителна уредба на кръгово кръстовище между ул. „Беляковско шосе“, бул. „България“, ул. „Полтава“, ул. „Освобождение“ и ул. „Краков“ – 116 205,73 лв.

• **Енергийна ефективност на публични сгради**

- През 2023 г. приключи проект „Внедряване на мерки за енергийна ефективност в ОУ „П. Р. Славейков“ гр. Велико Търново“, финансиран от НДЕФ и община Велико Търново.

- По процедура за кандидатстване BG-RRP-1.007 - „Модернизация на образователна среда“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на

РБългария са одобрени проектни предложения за две общински сгради на образователни институции на обща стойност от 8 801 542,20 лева:

- ✓ „Модернизация на образователна среда на Профилирана езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Велико Търново“ ;
 - ✓ „Модернизация на образователната среда на ОУ „Бачо Киро“, гр. Велико Търново“.
- По процедура за кандидатстване BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“ по Националния план за възстановяване и устойчивост е подадено проектно предложение „Енергийно обновяване на Изложбени зали „Рафаел Михайлов“, гр. Велико Търново“ на стойност 2 214 317,91 лв. Същото е одобрено за финансиране.

• **Енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради**

Община Велико Търново подаде 49 броя предложения за изпълнение на инвестиции на обща стойност 56 493 671,61 лв. по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап I“ по Националния план за възстановяване и устойчивост. На 22.12.2023г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството публикува на интернет страницата си информация за класиране. Одобрените за финансиране са 16 бр. проектни предложения/сгради на обща стойност 21 264 616,55 лв.

Предложенията за изпълнение на инвестициите предвиждат внедряване на мерки за енергийна ефективност, чрез които да се постигне намаляване на разходите и улесняване по-доброто и ефикасно експлоатиране на многофамилните жилищни сгради. Посредством инвестицията се осигурява сигурна и съвременна модерна жилищна среда и спестяване от потреблението на първична невъзобновяема енергия.

Приоритет

НАСЛЕДСТВО И ТУРИЗЪМ

Културното наследство в Община Велико Търново е в постоянния фокус и интерес от една страна на творци и артисти, а от друга – на любители и туристи, заради съвременното представяне на музейни експозиции, обекти и разнообразни събития, популяризиращи материалното и нематериалното културно наследство на региона, страната и света. През 2023 година фокусът бе насочен към баланса между опазването и изявата на наследството и развитието на туризма. В този смисъл туристическите дейности са инструмент за изява и популяризиране на местната идентичност, и обратно - културните ценности и природните ресурси са фактор за икономическо развитие.

• **Регламентиране на подход за интегрирано управление и развитие на културното наследство, креативните и туристическите индустрии, вкл. чрез координирана подготовка и прилагане на необходимите стратегии, програми и планове**

- ✓ Разработена е годишна програма за ремонтно-възстановителни и реставрационни работи на военни паметници в селата Балван, Ново село и Момин сбор и гр. Килифарево за кандидатстване и финансиране чрез Областен управител до Военното

министерство по ЗВП;

- ✓ Подпомага се информационно разработката на ПУП за Стария град.
- ✓ Разработва се актуализация на режимите на ГНКЦ Историческо селище - Арбанаси и на охранителната му зона.
- ✓ Традиционно се участва в програмата „Европейски дни на наследството-2023“ с „Нощ на Самоводската чаршия и Фестивал на занаятите от „Царевград Търнов“ ЕООД и общината;
- ✓ Продължава участието на Община Велико Търново в българското сдружение „АОСТКИН“ за обмяна на специалисти и практики по опазване на НКН, участие в семинари, международни форуми онлайн и др. с подкрепата и сътрудничеството на френската асоциация „Sites & Cites Remarquables“.
- ✓ Актуализира се експозиционното пространство „Алея на Българските личности с принос за Велико Търново“ и се изгради паметна плоча на доц. д-р Илия Стойков.

• **Адекватно и законосъобразно управление и поддържане на защитените територии и зони.**

Извършен ежегоден мониторинг на недвижимите културни ценности, на монументалните и военни паметници чрез обхождане и фото-документиране състоянието им като необходимо условие за тяхното поддържане, опазване и кандидатстване за финансиране по проекти.

Поддържа се специализиран архив КИН за НКЦ, изготвя се техническа и снимкова документация на военните паметници и паметниковите знаци, актуализират се данни за недвижимите културни ценности в общината.

Дигитализира се поетапно специализирания архив на КИН в общината /за 2023 година над 80 бр. досиета/

Оказана експертна помощ при изготвяне на частични ПУП-ЗРП за имоти културни ценности. Продължаване дигитализирането на части от архива на недвижимото културно наследство в общината.

Оказана експертна помощ при изготвяне на информация и данни за имоти културни ценности от териториите на Историческо селище-Велико Търново, за Историческо селище-Арбанаси и охранителната му зона и за други населени места.

• **Гарантиране съответствието на Консервационно-реставрационните, художествено-реставрационните и ремонтните дейности с принципите за запазването на автентичността на наследството**

Съвместно с експерти на НИНН и МК ежегодно се изготвят предложения и предписания за опазването на сградите-НКЦ, съгласно ЗКН.

Участие в комисии по чл.83а от ЗКН за приемане на консервационно-реставрационни работи като стенописи на църква „Св. Преображение господне“ в Преображенския манастир и др.

Извършени са „Ремонтно-възстановителни дейности по паметника на загиналите във

войните в с. Момин сбор и добавяне на плочи с имената на загиналите” и „Ремонтни дейности по почистване и консервиране паметника на загиналите във войните в с. Балван”.

- **Осигуряване на подходи и средства за съхраняване единството и автентичността на историческите резервати, комплекси и ансамбли (групови културни ценности) вкл. подпомагане на археологическите проучвания**

През 2023 година се работи в посока на подпомагане и съдействие при археологическите проучвания на обектите: „Средновековен град Трапезица-сектор Южен”, „Манастир „Успение на Света Богородица”, ранновизантийска базилика и тракийски некропол” на Френкхисар.

Обновяване на сгради от уличните ансамбли в територията на Стария град по проекта „Фасадна реставрация, ремонтно-възстановителни работи и цветово решение”.

- **Разработване на програма и осигуряване на средства за реновиране и социализация на археологически и архитектурни културни ценности в градовете и селата**

И през 2023 год. продължава партньорството с църковни настоятелства, читалища, НПО, кметства за опазване на културните ценности и реализация по програма за „Аварийно-възстановителни работи на покрива на НЧ „Надежда” , проекти за „Ремонтни и реставрационни работи с възстановяване на купола и камбанарията на църквата „Св.Кирил и Методий”, „Възстановяване на църквата „Св.Николай” гр. В.Търново.

- **Осигуряване на по-добри условия за разнообразен културен живот на населението и повече експозиционни площи за културните институции предимно чрез реновиране на исторически сгради**

През 2022 год. стартира реализацията на проект „Авариен ремонт на НЧ „Надежда 1869” и прилежаща библиотека” финансиран от Междудевомствената комисия за възстановяване и подпомагане при Министерски съвет. През 2023 г. същите се изпълняват. С

Посредством партньорските проекти „48 часа Варуша юг” на Клуб ТАМ и „Град – изкуство – природа” на Арт група Дупини са разработени нови пространства за визуални изкуства на територията на Стария град.

- **Създаване, регулация и управление на официален общински културен календар**

През 2023 година на територията на общината с подкрепата на Община Велико Търново са проведени над 980 отделни културни събития от всички жанрове на изкуствата, от които над 750 организирани по Програма „Култура” на Административна програма „Календар на културните събития” – проекти на държавни културни институти, културни оператори от цялата страна, читалища, НПО, съфинансирани от Общината. По-голямата част от събитията са с международно участие. Административна програма „Календар на културните събития” е отворена за кандидати от цялата страна и Европейския съюз, което позволява да бъдат представени утвърдени автори и изпълнители. Добавената стойност е привличането на многобройна публика от страната и чужбина и утвърждаването на Велико Търново като

център на културата и изкуствата, съчетаващ богатото си културно-историческо наследство с най-модерните течения в различните жанрове.

С Решение № 14 от 30.11.2023 г. на Великотърновския общински съвет е приета актуализация на Правилата за прилагане на Административна програма „Културен календар“, с които планирането и организирането на културните събития са поставени изцяло на конкурсен принцип съобразно изискванията на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030. В Програмата е въведен нов сектор за подпомагане на проекти – Програма „Култура – малки проекти“.

- **Разполагане на средства за туристическа информация и ориентация, следващи туристическите маршрути**

Поставени са нови и са допълнени съществуващите табели и знаци за обозначаване обекти НКН в територията на Историческо селище – Велико Търново. Възстановени са табели-знаци за обозначаване на обекти НКЦ в територията на ГНКЦ „Историческо селище – Велико Търново“

- **Изграждане на нови културни институции и подобряване читалищната база; Ремонтни дейности на читалищни сгради в Община Велико Търново през 2023 година**

1. с. Буковец – ремонт на покривна конструкция и направа на сервизни помещения;
2. с. Момин сбор – основен ремонт на салон с цел пускане в експлоатация. Изграждане на гримьорни и санитарни помещения;
3. с. Балван – изграждане на санитарни помещения и ремонт на входни стълби;
4. с. Пушево – подмяна на дограма на читалищния салон;
5. с. Шемшево – довършване на ремонт на читалищен салон. Изграждане на детска спортна площадка;
6. с. Ресен – ремонт на малък салон към читалищната сграда;
7. с. Миндя – ремонт на малка зала, подмяна на дограма, изграждане на разрушена ограда;
8. с. Церова кория – подмяна на дограма;
9. с. Велчево – частичен ремонт на покривна конструкция;
10. с. Самоводене – основен ремонт на нефункциониращи сервизни помещения 8 бр. Циклене и лакиране на сценичен под. Монтаж на климатични системи в салона на читалището. Изграждане на рампа и санитарен възел за хора с увреждания и инвалиди. Подмяна на дограма на репетиционни помещения и ремонт на същите;
11. с. Хотница – циклене и шкурене на подови настилки и освежаване на помещения;
12. с. Кладни дял – Завършване на ремонт по външна сцена и беседка за отдих.
13. с. Арбанаси – основен ремонт на сцена и гримьорни към сцената;
14. с. Големаните – частичен ремонт на читалищен салон и входно антре ;
15. гр. Велико Търново, НЧ „Надежда 1869“ – основен ремонт на покрив на част от сградата;
16. гр. Велико Търново, НЧ „7 юли“ – основен ремонт и пускане в експлоатация на зала и санитарни помещения за дейността на читалището;
17. гр. Дебелец – почистване и освежаване на нов салон за репетиции на новите състави.

- **Актуализиране на символите на града във връзка с обявяването на град Велико Търново за историческа и духовна столица на България**

С Решение на Народното събрание от 12 април 2019 година Велико Търново е обявен за

историческа и духовна столица на България. В тази връзка, в Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 г., Приоритетна област 1: Духът на България, мярка 1 е заложено актуализиране на символите на града във връзка с обявяването на град Велико Търново за историческа и духовна столица на България. Мярката включва изготвяне на задание и обявяване на конкурс за обогатяване на визуалната идентичност на съществуващите символи на град Велико Търново. Изпълнението на тези дейности започна през 2020 година и продължи с проучване на хералдическата методика и консултации със специалисти, както и с подготовка на задание за конкурс за художествен проект. Изпълнението на мярката е обвързано с предстоящо вписване на Велико Търново като Историческа и духовна столица на България в Конституцията на Р България и следваща законодателна уредба.

- **Разработване на стратегия за развитие на културата на община Велико Търново.**

С Решение № 192/28.05.2020 година на Великотърновския общински съвет е приета Стратегия за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 г. В изпълнение на Стратегията, с Решение № 218/15.06.2020 година на Великотърновския общински съвет е приет План за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 г. за периода 1 юли – 31 декември 2020 г.

С Решение № 15/30.11.2023 година на Великотърновския общински съвет е приет План за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 г. за периода 1 януари – 31 декември 2024 г.

- **Създаване на План за опазване и управление „Историческо селище Велико Търново“**
Предоставен е План за опазване и управление /ПОУ/ за груповата културна ценност „Историческо селище-Велико Търново“ в първи етап, обхващащ зоните на главна улица: „Независимост-Ст.Стамболов“, „Опълченска-Пиколо-Ив.Вазов“ и „Христо Ботев-Х.Димитър“; Самоводската чаршия, който е необходимо да се обсъжда, допълва и процедира.

- **Разработване на Програма за ремонтни, възстановителни и реставрационни работи на военни паметници, монументални паметници и сграфито-пана в община Велико Търново**

Създадена е годишна програма и получено финансиране от Министерството на отбраната по ЗВП за ремонтни, възстановителни и реставрационни работи на военни паметници в селата Балван и Момин сбор чрез Областен управител; Реализирани са укрепителни дейности - етап от проекта за монументалното пано „Велчова завера“ по програмата за възстановяване на сграфитопаната в Стария град.

- **Фото-документиране състоянието на културните ценности в града и населените места в общината; поддържане на архив на недвижимите паметници на културата и на монументалните и военни паметници в общината. Поетапна цифровизация на архива;**

Експертите от дирекция КТМД извършват постоянен мониторинг на съвременните монументални паметници. Изготвен е каталог и архив, в които се отразяват резултатите от мониторинга и предприетите мерки. Поетапно архивът се дигитализира в партньорство с РБ „П. Р. Славейков“, като целта е да стане публично достъпен в интернет.

- **Обновяване на културната инфраструктура и публичните пространства като място за култура**

Осигуряване на европейско финансиране

1. Разширяване на Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“

Проектът е част от основните проекти за устойчиво и градско развитие по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020. През май 2023 год. Община Велико Търново приключи изпълнението на договора за финансиране. Проектът е реализиран с комбинирано финансиране, с безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-1.009: „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020 –

Велико Търново“, заемни средства от „Регионален фонд за градско развитие“ АД (РФГР АД), в качеството си на Мениджър на финансов инструмент „Фонд

за градско развитие за Северна България“ /ФГР

Север/ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. и собствен финансов принос. Чрез инвестицията се създадоха условия за развитието на конкурентноспособни културни атракции на територията на Община Велико Търново и стимулиране разнообразието на местните и регионални културни продукти. Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“ се превърна в предпочитан културен обект за посещение чрез предложените съвременни аудиовизуални ефекти и обогатен интериор, стимулиращ

интереса на различни целеви групи.

2. Реконструкция и обновяване на Музей „Възраждане и Учредително събрание“

Проектът е част от основните проекти за устойчиво и градско развитие по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020. През декември 2023 год. Община Велико Търново приключи изпълнението на договора за финансиране. Проектът е реализиран с комбинирано финансиране, с безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-1.009: „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020 – Велико Търново“, заемни средства от „Регионален фонд за градско развитие“ АД (РФГР АД), в качеството си на Мениджър на финансов инструмент „Фонд за градско развитие за Северна България“ /ФГР Север/ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. и собствен финансов принос. В обхвата на проекта бяха включени интегрирани мерки и дейности за реконструкция и внедряване на мерки за енергийна ефективност, с което да се

постигне намаляване разходите и улесняване експлоатирането на сградата. Чрез инвестицията се осигурява сигурна и съвременна среда за излагане и популяризиране на културното - историческото наследство, намиращо се в музея от епохата на Възраждането.

През 2023 г. туристическият сектор успя да се възстанови след пандемията от COVID19. В сравнение с предходната 2022 г. се наблюдава значително увеличение на организирани групи и индивидуалните туристи от България и целия свят. Основната цел на посещенията във Велико Търново са: почивка, посещение на музейни обекти, наблюдение АВП „Царевград Търнов – звук и светлина“ и културните събития в региона.

И през 2023 година усилията на община Велико Търново в т.ч. и чрез дейността на „Царевград Търнов“ ЕООД бе промотиране на региона като туристическа дестинация с неговото богато културно наследство, откриване на нови групи туристи, установяване и поддържане на ефективни партньорски отношения в регионални и международни измерения. Важен фактор за това се явява представянето на града и региона на международни и национални туристически изложения със собствен информационен деск или самостоятелен щанд.

Основните направления, в които главно са насочени усилията са:

- увеличаване на туристопотока от страната и чужбина;
- предоставяне на качествено обслужване;
- представяне и промотиране на община Велико Търново като топ дестинация за културен и исторически туризъм на българския и международен пазар;
- съвместна работа и с Регионален исторически музей с цел подобряване на туристическия продукт.

През 2023 год. общинската агенция по туризъм, съвместно с община Велико Търново, организира 18-то издание на Международното туристическо изложение „Културен туризъм“, празника „Еньовден на Самоводската чаршия“, „Международен фолклорен фестивал Велико Търново“, Летния оперен фестивал „Сцена на вековете“, фестивала „Нощ на Самоводската чаршия и фестивал на занаятите“ и Коледен базар в парк „Марно поле“.

Международно туристическо изложение „Културен туризъм“

Международното изложение „Културен туризъм“ - 20-23 април 2023 се утвърди като най-авторитетната платформа за представяне на усилията на общини, туристически компании, граждански сдружения за развитието на културния туризъм. Събитието е включено в Годишната програма за национална туристическа реклама.

По време на тазгодишното издание на „Културен туризъм“ за първи път се обърна специално внимание на местното производство и винения туризъм в България с предоставена възможност за участие на производители на традиционни регионални храни и напитки. По този начин се организират директни срещи между представителите на туристическия бранш и производители на качествени хранителни продукти в специализирания раздел на изложението – „Трапезица – истории за българския вкус“.

Международен фолклорен фестивал Велико Търново -23-29 юли 2023

Представиха се ансамбли от Индия, Грузия, Турция, Мароко, Китай, Колумбия, Хавай, танцовите състави "Янтра" и "Росица" от Будапеща, Унгария, както и изпълнителите от ПФК "Искра" и ДЮФА "Търновче" от Велико Търново.

VIII Летен оперен фестивал „Сцена на вековете“ 2023 г.

От юли до началото на септември под звездното небе на АМР Царевец са представени редица впечатляващи заглавия – опера, балет, оперета и мюзикъл. На откритата сцена със свои спектакли гостуваха оперите от Бургас, Варна, Стара Загора, Русе и Пловдив, както и Музикално-драматичен театър „Константин Кисимов“.

На втората фестивална сцена в Летния театър звуча симфонична музика и бяха представени спектакли за детска и младежка аудитория от програмата „Сцена на вековете: Поглед към бъдещето“.

Празник „Еньовден на Самоводската чаршия“

На Еньовден Самоводската чаршия във Велико Търново посрещна за юбилеен двадесети път жителите и гостите на Старата столица

Нощ на Самоводската чаршия и фестивал на занаятите“

През 2023 година се проведе дванадесетото издание на есенния празник „Нощ на Самоводската чаршия и фестивал на занаятите“. Участваха десетки занаятчии, производители на био продукти и домашни храни.

Коледен базар в парк „Марно поле“

От 1 декември на старата година до 1 януари на новата 2024 г. в парк „Марно поле“ се проведе традиционния Коледен базар. По време на Коледния базар са проведени редица благотворителни акции на Български червен кръст, Фондация „Искам бебе“, Интеракт, асоциация „Детско сърце“ и др.

Представяне на Велико Търново и региона на туристически изложения в страната и чужбина

През 2023 г. община Велико Търново чрез туристическата агенция „Царевград Търнов“ е представена на следните изложения:

Международно туристическо изложение FITUR – Мадрид, Испания (17.01-22.01.2023 г.)

„Ваканция и СПА Експо“ - София (15.02.- 17.02.2022 г.)

Международно туристическо изложение TTR - Букурещ, Румъния (23.02 – 26.02.2023 г.)

Международно туристическо изложение IFT – Белград, Сърбия (23.02 – 26.02.2023 г.)

Международно туристическо изложение ITB – Берлин, Германия (07.03-09.03.2023 г.)

Туристическо изложение "Уикенд Туризъм"- Русе, България (11.05-13.05.2023 г.)

Международно туристическо изложение TTR - Букурещ, Румъния (09.11 – 12.11.2023 г.)

*Международно туристическо изложение
Philoxenia - Солун, Гърция (09.11 – 12.11.2023
г.)*

Други фестивали с международно участие

✓ **Международни изложби – организирани 6 изложби:**

- В централната сграда на Регионална библиотека „Петко Р. Славейков“ бе експонирана изложба " **120 години от установяването на дипломатически отношения между България и САЩ**" на Американското посолство;
- Съвместно с Националната художествена галерия и Посолство на Япония в България в Художествена галерия „Борис Денев“ е представена **изложба „Японската гравюра укийо-е“**;
- Изложбата **"Гъоте. Шедьоври, вдъхновени от шедьоври"**, включваща 89 оригинални творби на Салвадор Дали, Хенри Мур, Йожен Дьолакром и Жан-Батист Мюре бе експонирана в Художествена галерия „Борис Денев“.

- **Изложбени зали "Рафаел Михайлов" -**
Колективна изложба на преподаватели от Нишки университет – Сърбия;
Колективна изложба на полски автори с творби на полски автори „7+“;
"Осмо Международно Биенале на църковните изкуства – Велико Търново 2023",

организирано от сдружение „Икона“ и катедра „Църковни изкуства“ в Православен богословски факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ с представени 200 творби на 140 съвременни автори от България, Румъния, Гърция, Сърбия, Северна Македония.

✓ **Фестивали с международно участие – организирани и проведени 15 фестивала:**

- **XXVI Старопланински събор „Балкан фолк“** - с над 150 български групи и изпълнители от Малайзия и Молдова или общо 1400 участници от България и 61 от чужбина;
- **XXV Международен фолклорен фестивал-Велико Търново 2022** - За 25-ти пореден път МФФ Велико Търново представи традиционните култура, музика, песни и танци и нематериалното културно наследство на Грузия, Индия, Китай, Колумбия, Конго, Мароко, Турция и Хавай, с участието на 250 участници от чужбина и наблюдаван от над 12 хиляди зрители.
- **Международен конкурс за млади поп изпълнители „Сребърна Янтра“** - участие на 90 талантиви изпълнители от 5 до 25 години от Италия, Малта, Молдова, Румъния, Украйна и България, разделени в 4 възрастови групи и 15 пеещи семейства в атрактивната категория „Family Group“ от България, Румъния и Италия. За първи път се проведе Мастерклас на открито „Vocal fitness“ с лектор-демонстратор от Италия;
- **Международен фестивал за класическа камерна музика Arbanassi Summer Music** - Четири концерта класическата камерна музика бяха представени в две от средновековните църкви в с.Арбанаси в изпълнение на международна формация музиканти от Белгия, Нидерландия, Хонконг, Франция и България.
- **Международен средновековен фестивал Ежедневието на Средновековен Търновград: Селският цар. Възшествието“** - 160 възстановчици на исторически събития от България, Турция, Гърция, Румъния и Сърбия представиха бита, културата, занаятите и изкуствата, кулинарията, военските умения и въоръжението от на хората от 60-те и 70-те години на 13-и век, свързани с името цар Ивайло и историята на средновековна България.
- **VI Античен фестивал "Нике - играта и победата"** - В археологическия резерват Никополис ад Иструм. реанактори от Румъния и България представиха епизоди от римо-дакийските и римо-готските войни, пазар на роби, съдебен процес, гладиаторски игри, беседа за готския епископ Улфила, ръкополагане на

свещеник, клетва на легионера, демонстрирахме антична мода, антични настолни игри, занаяти (монетосечене, бижутерия, грънчарство), боравене с реплики на антични оръжия и механизми, германска сватба, презентиране на занаяти, предмети и накити от бита.

- **Международен конкурс за вокална и инструментална музика „Звукът на времето“** – над 800 участника в музикалното събитие, от тях 200 изпратиха свои видеа за участие в „Онлайн конкурса“. В „Присъственият конкурс“ 450 деца и младежи бяха вокалните изпълнители, а 250 инструменталистите, сред които най-много пианистите – 65 деца и младежи. Освен певци и инструменталисти от над 30 града у нас, в конкурса участваха и изпълнители и от чужбина – Корея, Турция, Румъния, Германия, Молдова, Русия, Австрия.
- **“Международен куклено-театрален фестивал на открито „Лято, кукли и приятели 2023“** с участие на куклени театри от Италия, Турция, Норвегия и България. Представени са общо 28 спектакъла, 2 изложби, 1 авторска среща с драматург. Организирано 10 посещения на пътуващия музей на приказката, осигурен 5 дена вход свободен за индивидуални посетители на музея и пр.
- **“XVI Международен фестивал на военните оркестри“** с участие на Фестивален военен духов оркестър – гр. Велико Търново и гр. Стара Загора, Гвардейски представителен духов оркестър – гр. София, Кралски военновъздушен оркестър на Кралство Белгия – гр. Брюксел и Представителен курсантски блок от НВУ „Васил Левски“ – гр. Велико Търново.
- **Международен филмов фестивал „Карантината“** - Филмовият фестивал за късометражно кино “Карантината” е във В.Търново за трета поредна година с прецизна селекция от 25 международни късометражни филма на разнообразна тематика, дело на автори от 15 държави, както и музикални изпълнения на живо. Във фестивалната програма бяха включени кинопродукции от Италия, Германия, Франция, Великобритания, Израел, САЩ, Белгия, Холандия, Канада, Испания, Австралия, Чили, Чехия, Словакия и България.
- **Симпозиум "Изкуство-Природа" 2023 – с.Габровци** Международен симпозиум по лендарт с участие на международни артисти за обмен и обогатяване на местната арт сцена и приобщаването ѝ към съвременните световни културни тенденции. В събитието се включиха 9 автори от чужбина, Корея, Иран, Норвегия, Турция, Италия, Румъния и Белгия и 13 от България. Бяха създадени оригинални произведения на съвременното изкуство.
- **Първи международен арт пленер „Вдъхновение на Ксилифор“** събра участници

от Университета по изкуствата в Букурещ Румъния и Университета в гр.Ниш, Сърбия и представители на Национална художествена академия и Факултет по изобразителни изкуства на ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“, които твориха сред автентичната природна среда на местността Ксилифор.

- **Международна конференция „Приоритети в дигитализацията“** в рамките на международния проект „DigiPrior: Приоритети в дигитализацията на книги, документи, фотографии и съвременни подходи за популяризиране на дигитализираните материали“, който се осъществява по Програма “Еразъм +”
- **Международен кино-литературен фестивал Синелибри Велико Търново 2023 г.** с представяне на премиерни прожекции на нови европейски филми, показани на едни от най-престижните „А“-клас филмови фестивали в Берлин, Кан и Венеция. Провеждането на фестивала спомага за разширяване на межкултурните връзки, популяризиране на европейската култура у нас и на българската култура по света. През киното, фестивалът успява да интегрира и представи на публиката важни теми свързани както с изкуството и културата, така и с наболели социални въпроси и теми от дневния ред.
- **Празник на източно азиатските култури** с представени различни аспекти от трите азиатски култури - японска, китайска и корейска. Събитието е организирано от катедра „Класически и източни езици и култури“ към Филологическия факултет на ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“, институт „Конфуций“ с подкрепата на Община Велико Търново.

✓ **Концерти**

- На сцената на Арт Лято - ХГ "Борис Денев" се състояха 7 концерта на чуждестранни изпълнители и групи:
 - Концерт на Адриано Триндаде кuartет (Бразилия, Сърбия)
 - Концерт на ID Thumb Accent (Гърция)
 - Концерт на North Sea String Quartet (Нидерландия)
 - Концерт на Дамско трио ELLAS (Испания, Аржентина)
 - Концерт на LEONTAS (Великобритания)
 - Концерт на LIA HIDE TRIO (Гърция)
 - Концерт на Reaven (Франция)
- **Концерт на индийска танцова група 06—Member Kathak Dance**, организиран съвместно с Посолство на Индия и Община Велико Търново;

- **"Фламенко трибют на Пат Матини"**- музикален проект на испански китарист от новата вълна Сантяго Лара и неговия квартет, със специален гост звездата на фламенко танца Мерседес Руиз;
- **Светулка над реката** - концерт с музика от Америка и България;
- **Аудовизуалния проект Innerscape** на водещия румънски артист в сферата на видеомапинга Адриан Манолеску и музиканта-експериментатор Мирян Колев в Лapidариум на Археологически музей
- **Концерт-спектакъл „Краят на есента“** – представяне на музикалното изкуство и поезията на съвременни австрийски творци.

Приоритет

УПРАВЛЕНИЕ, ПАРТНЬОРСТВА И ВРЪЗКИ

УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ

- **Качествено обслужване на гражданите и бизнеса**

Реализираните от Общинската администрация инициативи, както и тези, които са в процес на работа, са ключов приоритет по осигуряване на лесен и достъпен интегриран подход за комуникация на гражданите и бизнеса с общината и прилежащите структури.

През 2023 год. са осъществени следните дейности:

В резултат на реализираните присъединявания към Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги за централизирано заявяване на електронни административни услуги (ЕАУ) чрез електронни форми (е-форми) и Средата за електронни плащания, част от информационната система за е-форми, Община Велико Търново предоставя възможност за заявяване от гражданите и бизнеса на 147 електронни административни услуги, достъпни през Единния портал за достъп до електронни административни услуги, на уеб адрес <https://egov.bg>

Заявени и заплатени са 1076 услуги по електронен път, посредством Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги за централизирано заявяване на електронни административни услуги (ЕАУ) чрез електронни форми (е-форми), и Единна входна точка за електронни плащания за централната и местната администрация, както следва:

- ✓ Електронни плащания, свързани с проверка и заплащане на местни данъци и такси по партиден номер - 996 извършени транзакции;
- ✓ 2016 Издаване на удостоверение за наследници - 27 извършени услуги;
- ✓ 1998 Издаване на удостоверение за наличие или липса на задължения по Закона за местните данъци и такси - 11 извършени услуги;
- ✓ 2027 Издаване на скици за недвижими имоти - 7 извършени услуги;

- ✓ 2109 Издаване на удостоверение за семейно положение - 7 извършени услуги;
- ✓ 2075 Издаване на удостоверение за семейно положение, съпруг/а и деца - 6 извършени услуги;
- ✓ 2079 Издаване на удостоверение за постоянен адрес след подаване на заявление за заявяване или за промяна на постоянен адрес - 4 извършени услуги;
- ✓ 1997 Издаване на удостоверение за настоящ адрес при вече регистриран настоящ адрес - 3 извършени услуги;
- ✓ 2000 Издаване на многоезично извлечение от акт за гражданско състояние - 3 извършени услуги;
- ✓ 2020 Издаване на заверен препис или копие от личен регистрационен картон или страница от семейния регистър на населението - 2 извършени услуги;
- ✓ 2034 Издаване на препис-извлечение от акт за смърт за втори и следващ път - 2 извършени услуги;
- ✓ 2036 Издаване на удостоверение за съпруг/а и родствени връзки - 2 извършени услуги;
- ✓ 2071 Удостоверение за облагаеми имуществва и деклариран данни по Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) - 2 извършени услуги;
- ✓ 2076 Издаване на удостоверение за раждане – дубликат - 2 извършени услуги;
- ✓ 2018 Удостоверение за административен адрес на поземлени имоти - 1 извършена услуга;
- ✓ 2037 Издаване на удостоверение за сключен граждански брак–дубликат - 1 извършена услуга.

Посредством официалния Интернет портал на Община Велико Търново, за улеснение на гражданите и бизнеса, е налична допълнителна възможност относно заявяване на електронни административни услуги, достъпни на уеб адрес <https://www.velikotarnovo.bg/bg/ecity/eservices/>.

Годишната справка за 2023 година, е свързана с подадени и обработени 144 електронни заявления, както следва:

- ✓ 2396 Издаване на удостоверение за данъчна оценка на недвижим имот - 120 извършени услуги;
- ✓ 1998 Издаване на удостоверение за наличие или липса на задължения по Закона за местните данъци и такси - 14 извършени услуги;
- ✓ 2131 Издаване на удостоверение за платен данък върху превозни средства - 6 извършени услуги;
- ✓ 1997 Издаване на удостоверение за настоящ адрес при вече регистриран настоящ адрес - 2 извършени услуги;
- ✓ 2018 Удостоверение за административен адрес на поземлени имоти - 1 извършена услуга;
- ✓ 2395 Издаване на удостоверение за данъчна оценка на право на ползване - 1 извършена услуга.

За допълнителна оптимизация на работни процеси, е налична електронна услуга за

проверка и заплащане на местни данъци и такси, посредством платежен оператор ePay.bg, достъпна на уеб адрес <https://www.veliko-tarnovo.bg/bg/ecity/mestni-danaci-i-taksi/>. Годишната справка за 2023 година, относно проверка и заплащане на местни данъци и такси, е свързана с обработване на 2 539 извършени плащания, в размер на 79 892,48 лв.;

Община Велико Търново е участник в Средата за електронен обмен на съобщения (СЕОС), посредством дейности, включващи: изпращане и получаване на документи от други администрации, участници в обмена; запитвания за състояние на регистриран документ; следене на цялостното състояние на изпратена и получена документация. Годишната справка за 2023 година, относно извършен електронен обмен на документи, е свързана с обработване на 4 179 съобщения;

Община Велико Търново е свързана към Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), посредством дейности, включващи: изпращане и/или получаване и съхраняване на електронни документи за/от публични органи, физически и юридически лица. Платформата е достъпна на уеб адрес <https://edelivery.egov.bg>. Годишната справка за 2023 година, относно извършен електронен обмен на документи, е свързана с обработване на 1337 получени съобщения;

Предоставяне на услуги, относно издаване на удостоверения, за които администрациите използват справки от регистри, като съдържащите се в тях данни се извличат автоматизирано по електронен път, посредством средата за междурегистров обмен RegiX. Реализирана е възможност за автоматизирано подаване и обслужване на заявки за административни услуги по електронен път, с осигурена опция за потребители на информация, касаеща автоматично извличане на данни от основни регистри. Посредством реален достъп за Община Велико Търново до данни от 35 регистри и 67 справки, е налице годишна справка за 2023 година, свързана с извършени справки до регистри, относно обработване на 4 286 заявки;

На официалния Интернет портал на Община Велико Търново, на уеб адрес <https://www.veliko-tarnovo.bg>, визуализирана посредством страничен панел на всяка уеб страница, е налична Интернет услуга Free Call. Услугата улеснява връзката с гражданите и бизнеса посредством безплатно обаждане или изпращане на съобщение до общинската администрация. Годишната справка за 2023 година, е свързана с обработване на 314 съобщения и обаждания;

На официалния Интернет портал на Община Велико Търново е налична платформа „Гражданите - Велико Търново“, достъпна на уеб адрес <https://www.veliko-tarnovo.bg/bg/ecity/grazhdanite-vt/>, на която посредством интерактивна карта всеки гражданин може да подаде сигнал за нередност или проблем, чрез локализация, детайлно описание и изображения, с поддръжка на подробна навигация и филтриране на сигнали по

различни критерии. Годишната справка за 2023 година относно сигнали със статус подаден/обработен/разрешен/обещан, е свързана с 209 сигнала;

Обща статистическа информация от дейности на Центрове за административно обслужване (ЦАО), свързана с обслужване на гражданите и бизнеса, реализира следните показатели:

- Общ брой документи: 61 021, от които:
 - 33 762 входящи документи;
 - 20 620 изходящи документи;
 - 6 639 вътрешни документи.

Общ приход от дейности на Центрове за административно обслужване (ЦАО): **591749,70 лв.**

Предвид разпоредбата на чл.23, ал. 3 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги е създадена необходимата организация за поддържане в актуално състояние на информацията в ИИСДА, за таксите и сроковете за предоставяните услуги, както и начините на заплащане и начините на получаване за всяка услуга.

Електронни административни услуги, достъпни през официалния Интернет портал на Община Велико Търново <https://www.veliko-tarnovo.bg>

№	Услуга	УРИ
1	Издаване на удостоверение за наличие или липса на задължения по Закона за местните данъци и такси	1998
2	Издаване на удостоверение за дължим размер на патентния данък	2014
3	Удостоверение за декларирани данни	2071
4	Издаване на удостоверение за дължим и платен данък върху наследство	2091
5	Издаване на копие от подадена данъчна декларация	2124
6	Издаване на удостоверение за платен данък върху превозни средства	2131
7	Издаване на удостоверение за данъчна оценка на право на строеж	2393
8	Издаване на удостоверение за данъчна оценка на право на ползване	2395
9	Издаване на удостоверение за данъчна оценка на недвижим имот	2396
10	Издаване на удостоверение за платен данък върху недвижими имоти и такса за битови отпадъци	

11	Издаване на удостоверение за настоящ адрес при вече регистриран настоящ адрес	1997
12	Издаване на удостоверение за промени на постоянен адрес, регистриран след 2000 година	2056
13	Издаване на удостоверение за промени на настоящ адрес регистриран след 2000 година	2104
14	Издаване на удостоверение за постоянен адрес при вече регистриран постоянен адрес	2128
15	Удостоверение за административен адрес на поземлени имоти	2018

Електронни услуги, конфигурирани посредством специализирани модули, част от платформа е-Община Велико Търново и хоризонтални и централни системи на електронното управление

Услуга
Модул за електронни услуги: платформа е-Община Велико Търново
Модул за проверка и заплащане на местни данъци и такси: платформа е-Община Велико Търново
Модул за SMS паркиране - справки за SMS паркиране: платформа е-Община Велико Търново
Модул Обществен мониторинг, свързан с работата по ключови за общината дейности относно снегочистване: платформа е-Община Велико Търново
Модул Обществено обсъждане: платформа е-Община Велико Търново
Модул Гражданите - Велико Търново: платформа е-Община Велико Търново
Интернет услуга Free Call: платформа е-Община Велико Търново
Среда за електронен обмен на съобщения (СЕОС)
Система за сигурно електронно връчване (ССВВ) - https://edelivery.egov.bg/
Единен портал за достъп до електронни административни услуги - https://egov.bg/
Среда за електронни плащания към доставчици на електронни административни услуги - https://pay.egov.bg/

- **Технически услуги**

По отношение на дейностите, свързани с технически услуги на отдел „УТ“ и отдел „ТР“ отчетът за 2023 година показва следното :

1. Издаване на удостоверение за нанасяне на новоизградени сгради и нанасяне на съществуващи сгради в действащия кадастрален план по чл.54а от Закон за кадастъра и имотния регистър, във връзка с чл.175 от Закон за устройство на територията, за територията на Община Велико Търново – 95бр.
2. Издаване на разрешение за строеж – 369бр.
- 3.Издаване на разрешение за строеж без одобряване на инвестиционни проекти – 141бр.
4. Издаване на разрешение за промяна на предназначението – 97бр.
5. Разрешаване изработването на комплексен проект за инвестиционна инициатива – 1бр.
6. Презаверяване на разрешение за строеж, което е изгубило действието си поради изтичане на срока – 2бр.
7. Допускане на изменения в одобрен инвестиционен проект – 40бр.
8. Осъществяване на контрол по строителството при откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво на строежа – 174бр.
9. Уведомления за заверена на заповедна книга – 179бр.
10. Приемане и удостоверяване предаването на ексекутивна документация – 20бр.
11. Регистриране и въвеждане на строежи в експлоатация, издаване на удостоверение за въвеждане в експлоатация на строежи от IV и V категория – 129бр.
12. Издаване на констативни протоколи и удостоверения за степен на завършеност на строежи – 37бр.
13. Освидетелстване на сгради и издаване на заповед за премахване/поправяне или заздравяване/ на строежи, негодни за използване или застрашени от самосрутване – 14бр.
14. Издаване на удостоверение за търпимост на строеж – 55бр.
15. Издаване на удостоверение за заварен строеж – 18бр.
16. Вписване в регистъра на технически паспорт на строеж – 239бр.
17. Заверка на копие на документ от технически архив – 57бр.
- 18.Одобряване на инвестиционен проект за съдебна делба с Експертен съвет по устройство на територията – 0бр.
19. Удостоверение за административен адрес на поземлени имоти – 76бр.
20. Допускане изработването на проекти за изменение на подробни устройствени планове – 61бр.
- 21.Разглеждане и одобряване на инвестиционни проекти, по които се издава разрешение за строеж и заповед за допълване на разрешение за строеж – 409бр.
22. Вписване на сграда (вход) в регистъра на етажната собственост и на промени във вписаните данни и обстоятелства – 1675бр.
23. Регистриране на сдружения на собствениците – 53бр.
24. Издаване на удостоверения за факти и обстоятелства по териториалното и селищното устройство – 133бр.
25. Заверка на служебна страница в данъчни декларации за община Велико Търново –

591бр.

26. Заверка протокол в инвестиционния процес - за съответствие на извършеното строителство с одобрен ПУП, за населени места на територията на община Велико Търново – 33бр.

27. Изготвяне на справки и отговори на молби и жалби, /обща кореспонденция/- 1000бр.

28. Заповед за смяна на титуляра – 5бр.

29. Заверка на служебна страница в данъчни декларации за община Велико Търново - 1200бр.

30. Заверка протокол в инвестиционния процес-за съответствие на извършеното строителство с одобрен ПУП- 10бр.

31. Приемане и одобряване на ПУП – ПЗ и ПРЗ – 50бр.

32. Участие в комисии и огледи на място съвместно с отдел ОС – 30бр.

33. Разработване на предложения до общински съвет- 20бр.

34. Процедура по Достъп до обществена информация- 20бр.

• Гражданска регистрация

В изпълнение на основните функции на отдел „Гражданска регистрация“, свързани с издаване на актове по гражданско състояние въз основа на регистъра на населението през 2023г. са издадени 13 747 бр. удостоверителни документи по заявления на граждани.

През 2023 година са съставени 2 767 бр. актове по гражданско състояние, от които 2 455 бр. за град Велико Търново , в т.ч.:

- 1219 бр. актове за раждане, от които 1040 бр. деца, родени в град Велико Търново; 172 бр. по документи за събития, настъпили в чужбина и 7 бр. съставени актове на основание на съдебни решения.
- 318 бр. актове за граждански брак, от които: 225 бр. в град Велико Търново, 37 бр. в кметство Арбанаси, 4 бр. в кметство Дебелец, 1 бр. в кметство Ново село, 1 бр. в кметство Присово, 1 бр. в кметство Малки Чифлик, 1бр. в кметство Никюп, 1бр. в кметство Леденик, 1 бр. кметство Балван, и 46 бр. по документи за събития, настъпили в чужбина.
- 965 бр. актове за смърт, от които: 927 бр. съставени в гр.Велико Търново, 37 бр. по документи за събития, настъпили в чужбина и 1 бр. съставени актове на основание на съдебни решения.

За всеки съставен акт по гражданско състояние е създаден и електронен еквивалент в Националния регистър на актовете по гражданско състояние.

- Извършени 655 бр. припознавания на деца, от които 624 бр. към момента на раждане и 31 бр. след съставяне на акта.
- Изготвени 17 бр. решения по признаване на чуждестранни съдебни решения по чл.117 и чл.118 от Кодекса на международно частно право.
- Обработени 3 432 бр. преписки, свързани с предоставяне на удостоверителни документи по гражданско състояние по искане на държавни, общински, съдебни

институции, МВР и частни съдебни изпълнители, от които 496 бр. удостоверителни документа са предоставени по електронен път.

- Предоставени 2 585 бр. удостоверителни документи по гражданско състояние по искане на структурни звена на общинската администрация.
- Изпратени 506 бр. уведомления към Регистъра на имуществените отношения на съпрузите към Агенцията по вписванията, съгласно изискванията на чл.19 от СК.

• **Услуги, свързани с общинската икономика**

По отношение на дейност „Общинска икономика“ – част от дейността на отдел „Управление на собствеността“, Дирекция ПОУС, отчетът за 2023 година показва следното :

- Издадени 40 бр. разрешения за поставяне на преместваемо съоръжение;
- Издадени 290 бр. разрешения за извършване търговия на открито;
- Категоризирани 94 бр. обекти и промяна в обстоятелствата;
- Издадени 167 бр. разрешения за търговия на открито в прилежаща територия

на търговски обект;

- Издадени 155 документи за работно време, прието с Решение № 128/27.02.2020 г.;

- Издадени 263 бр. удостоверения за наличие или липса на задължения;
- Издадени 93 регистрации на туристически обекти.
- Общо приходи от дейността за 2023 г. - **202 146,20 лв.**

РАЗУМНО И ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНСКАТА СОБСТВЕНОСТ И ОБЩИНСКИТЕ ДРУЖЕСТВА

При управлението на общинското имущество органите на местното самоуправление и отговорните служители от структурните звена на общинската администрация се ръководят и съобразяват със следните основни принципи, цели и приоритети:

- ✓ Публичност и прозрачност при управление и разпореждане с общински активи;
- ✓ Свободна и честна конкуренция и равнопоставеност на кандидатите при осъществяването на отделните сделки;
- ✓ Отговорно отношение към проблемите на общината и диалог с гражданите;
- ✓ Стриктно спазване на законовите и подзаконовите нормативни актове, процедури и способи, както и минимални ограничителни критерии или параметри при осъществяване на дадена сделка;
- ✓ Ефективност, целесъобразност и гарантиране на обществения интерес;
- ✓ Въвеждане на критерии от социален и градоустройствен характер при провеждане на публично оповестените търгове и конкурси;
- ✓ Активно използване на различните източници за финансиране;
- ✓ Постигане на висока социална и икономическа ефективност;
- ✓ Пълно и всеобхватно задоволяване на потребностите на общността;
- ✓ Създаване на благоприятни условия за развитие на бизнеса;

- ✓ Постигане на нов стандарт на селищната среда;
- ✓ Развитие и модернизация на инженерно-техническата и транспортната инфраструктура и благоустрояване на общината;
- ✓ Интеграция на лица и групи в неравностойно социално положение;
- ✓ Постигане на хармония между развитието на общината и околната среда.

За 2023 г. Отдел „Управление на собствеността“, Дирекция ПОУС, е привлякъл приходи, както следва:

- Приходите от наемни отношения:
 - от наемани нежилищни обекти – 508 000 лв.;
 - от наемани жилищни обекти – 415 000 лв.;
 - от наеми на общински терени за разполагане на временни съоръжения – 170 000 лв.;
 - от наеми на земеделска земя – 650 000 лв.

Или общо от управление на недвижими имоти са постигнати приходи в размер на **1 743 000 лева**. В сумата са включени приходите от наеми на земеделски земи общинска собственост, привлечени в края на 2022 г. от едногодишни договори за наем на полски пътища и бели петна.

Организиран и проведен е 10 броя тръжни процедури за отдаване под наем на общински терени за поставяне на преместваеми съоръжения /павилиони/, като всички процедури са приключили със сключване на договори за наем.

По отношение отдаване под наем и ползване на нежилищни имоти общинска собственост са организирани 23 броя тръжни и 7 броя конкурсни процедури, в това число за почасово ползване на части от имоти публична общинска собственост, като са сключени 15 договора за отдаване под наем. Към настоящия момент са налични 5 броя течащи процедури за отдаване под наем на имоти общинска собственост.

През 2023 г. продължава да се прилагат административни мерки с цел завишаване контрола по постигане на по-висока събираемост от наеми по сключени наемни договори за нежилищни и жилищни имоти общинска собственост.

- Издадени са десет заповеди на Кмета на Община Велико Търново за едностранно прекратяване на наемните правоотношения и три заповеди за принудително изземване на неправомерно заети общински имоти по реда на чл.65 ал.1 от ЗОС.
- Издадени са 19 бр. настанителни заповеди и 2 бр. заповеди за пренастаняване, сключени са 21 броя договори за отдаване под наем на общински жилищни имоти и 48 броя допълнителни споразумения към наемни договори.
- Продължава практиката по изпращане на предупредителни писма до неизрядни наематели, като при неспазване на указаните срокове дължимите плащания към Община Велико Търново се търсят по съдебен ред.

- Приходи от разпореждане с общинско имущество:
 - от продажби чрез търг или конкурс на общинско имущество – 440 000 лв.;

- от продажби по реда на чл.35 ал.3 от ЗОС – 41 000 лв.;
- от прекратяване на съсобственост – 62 000 лв.;
- от учредяване право на строеж – 70 000 лв.;
- от продажба на жилищни имоти – 640 000 лв.;
- от учредяване право на прокарване по реда на чл.193 от ЗУТ – 56 000 лв.;
- от продажба на движими вещи, включително бракувани такива – 6 300 лв.

Или общо от продажби на общинско имущество и учредяване на ограничени вещни права върху недвижими имоти са постигнати приходи в размер на около **1 315 300 лв.**

Общо собствените приходи на Община Велико Търново от управление и разпореждане с общинско имущество за 2023 г. възлизат на 3 058 300 лева.

Всички изброени приходи са реализирани в съответствие с приетите решения на Великотърновски общински съвет, издадените заповеди на Кмета на Община Велико Търново при спазване разпоредбите на Закона за общинската собственост и Наредбата за реда на придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество.

- През 2023 година са съставени 627 броя актове за общинска собственост, в това число 132 броя актове за публична общинска собственост и 495 броя актове за частна общинска собственост.
- Деактувани са 46 броя актове за общинска собственост. В полза на Община Велико Търново с договор за дарение са прехвърлени два недвижими имота – читалищна сграда в с. Самоводене и част от поземлен имот, предвиден за второстепенна улица.
- Изкупен е един недвижим имот – земеделска земя в землище с. Беяковец за разширение на гробищен парк – Велико Търново.
- Издадени са 7 бр. удостоверения за наличие или липса на реституционни претенции и 8 бр. за наличие или липса на съставен акт за общинска собственост.
- Изготвят се множество писма в отговор на заявления от физически и юридически лица, след извършени проверки по документи и огледи на място.
- Заверени са 126 бр. молби-декларации за снабдяване с констативен нотариален акт чрез обстоятелствена проверка.
- Сключен е договор между Община Велико Търново и Регионален исторически музей – Велико Търново, с който на РИМ – Велико Търново са възложени дейности по опазване на недвижим имот - публична държавна собственост, находящ се в гр. Велико Търново, представляващ Групова недвижима археологическа ценност „Велика лавра“, включващ Църквата „Свети 40 мъченици“ и Пристройка Мавзолей – костница, който е предоставен за управление на Община Велико Търново с Решение на Министерски съвет на Република България за срок от 10 години.
- Започната е процедура по учредяване право на управление за срок от 10 години върху недвижим имот - изключителна държавна собственост, намиращ се в с. Никюп, представляващ Археологически резерват „Античен град Никополис Ад Иструм“, като е изпратено предложение до МРРБ чрез Областен управител – Велико Търново, във връзка с взето Решение на Великотърновски Общински съвет.

- **Дейности по реда на Наредба за търговската дейност и преместваемите съоръжения на територията на Община Велико Търново.**

Резултатите от извършената дейност са представени в табличен вид. Общият приход от описаната дейност възлиза на **202 146 лв.**

Дейност	Изпълнение /лв./		
	брой	сума /лв./	Общо постъпления /лв./
Документ за работно време съгласно чл. 8 от Наредба за търговската дейност и преместваемите съоръжения на територията на Община В. Търново	142	2 130.00	2 130.00
Удостоверение за наличие или липса на задължения към Община Велико Търново, съгласно Работна инструкция, утвърдена от Кмета на Община Велико Търново	236	3 010.00	3 010.00
Разрешение за търговия на открито в прилежаща територия на търговски обект, съгласно чл. 15 от Наредба за търговската дейност и преместваемите съоръжения на територията на Община Велико Търново	165	65 110.94	65 110.94
Разрешение за търговия на открито на места за временна търговия, промоции и събития от рекламен характер, съгласно чл. 27 от Наредба за търговската дейност и преместваемите съоръжения на територията на Община Велико Търново	290	86 929.26	86 929.26
Разрешение за поставяне на преместваемо съоръжение, съгласно чл. 34 от Наредба за търговската дейност и преместваемите съоръжения на територията на Община Велико Търново	40	600.00	600.00
Постъпления съгласно Тарифа за таксите, които се събират по Закона за туризма /регистрация на туристически обекти/	80	6 560.00	6 560.00
Постъпления съгласно Тарифа за таксите, които се събират по Закона за туризма /категоризация на туристически обекти, дубликати/	83	29 806.00	29 806.00
От служителите, упражняващи контролни функции, проверки и таксуване на неправомерно заета открита площ	355		8 000.00

- **Общинска икономика**

По отношение на търговските дружества, общинската администрация следи за финансовото

състояние на дружествата след приключване на всяко тримесечие от счетоводните отчети и баланси, предоставяни на основание чл. 32, ал.6 от Наредбата за условията и реда за упражняване на правата на собственост на Общината в търговски дружества с общинско участие в капитала и за участието на Общината в граждански дружества, и за сключване на договори за съвместна дейност.

Девет еднолични търговски дружества, в които Община Велико Търново е едноличен собственик на капитала, функционират към 31.12.2023 г.

Търговските дружества в зависимост по отрасловата си обособеност се групират по отраслите – услуги и здравеопазване.

Услуги –

- ✓ "Обредни дейности" ЕООД,
- ✓ "ЦаревградТърнов" ЕООД;
- ✓ "Организация на движението, паркинги и гаражи" ЕООД;
- ✓ "Инвестстрой-92" ЕООД;

Здравеопазване –

- ✓ "Медицински център за рехабилитация и спортна медицина – I – В. Търново" /МЦРСМ I/ ЕООД,
- ✓ „Комплексен онкологичен център-Велико Търново“ ЕООД,
- ✓ „Център за кожно-венерически заболявания-Велико Търново“ ЕООД,
- ✓ „Център за психично здраве-Велико Търново“ ЕООД
- ✓ „Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания „Д-р Трейман“ ЕООД.

Медицинските центрове и специализирана болница общинска собственост са с предмет на дейност за извършване на активно издирване, диагностика, лечение и периодично наблюдение и рехабилитация на болни. "МЦРСМ I " ЕООД е със специфична медицинска дейност в областта на рехабилитацията и спортната медицина на територията на общината.

Дружествата пряко свързани с обслужване на общинската инфраструктура са :

- ✓ "Инвестстрой-92" ЕООД,
- ✓ "Обредни дейности" ЕООД,
- ✓ " Организация на движението, паркинги и гаражи" ЕООД

Търговско дружество извършващо туристически услуги в региона е "Царевград Търнов" ЕООД.

Обобщеният технически консолидиран финансов резултат от дейността на търговските дружества през деветмесечието на 2023г., в които Община Велико Търново е едноличен собственик на капитала е в размер на 279 000 лв. За сравнение през аналогичния период на предходната година резултатът е бил в размер на 343 000 лв.

За 2023 година 8 от деветте търговски дружества са реализирали печалба на обща стойност 444 000 лв., разпределена както следва:

• "МЦРСМ I" ЕООД	62 000 лв.
• „ЦКВЗ – Велико Търново“ ЕООД	3 000 лв.
• „ЦПЗ – Велико Търново“ ЕООД	171 000 лв.
• „Царевград Търнов“ ЕООД	90 000 лв.

- „Инвестстрой-92“ ЕООД 2 000 лв.
- „ОДПГ“ ЕООД 9 000 лв.
- СБАЛ.ПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД 87 000 лв.

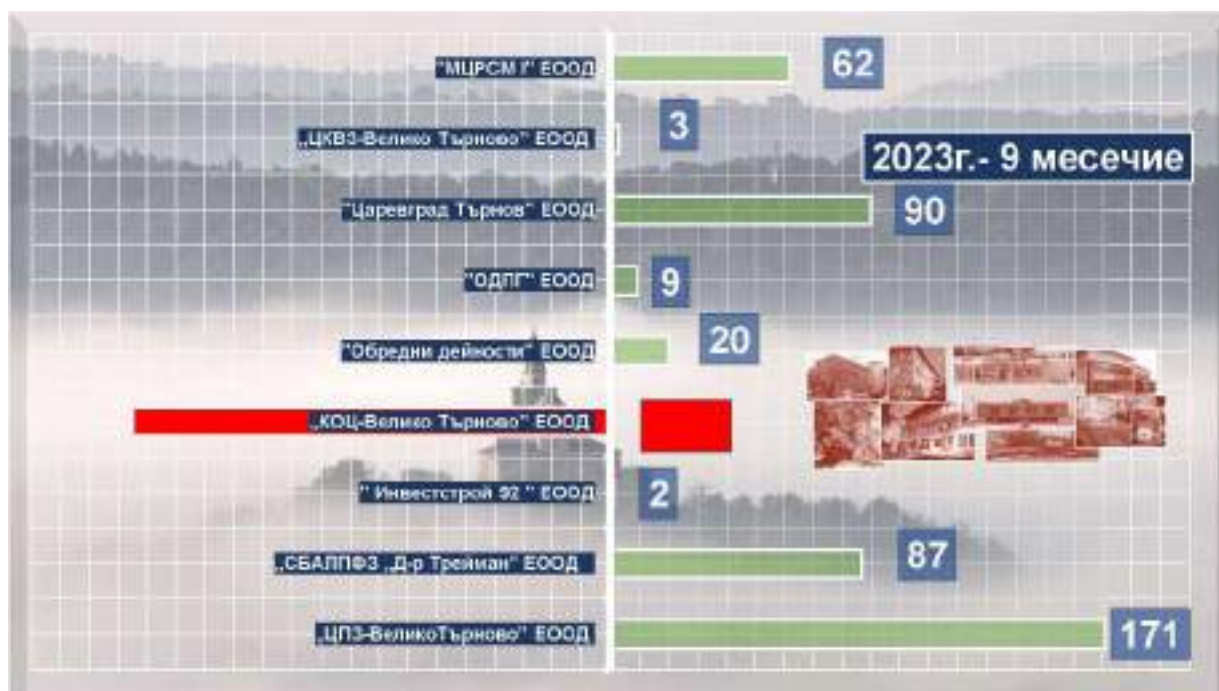
1 търговско дружество е приключило 9-месечието на 2023г. с отрицателен финансов резултат в размер на **-165 хил. лв.** - КОЦ – ВеликоТърново” ЕООД.

За 9 месечието на 2023г. общия финансов резултат на всички дружествата със 100% Общинска собственост е положителен в размер на 279хил.лв. За предходния период на 2022г. общия текущ финансов резултат на същите търговски дружества е бил положителен: 343 хил.лв.

Табличен анализ с графична проекция на обобщените финансови резултати на търговските дружества:

Разходи и приходи на търговските дружества за 2022г. и 2023г.

Наименование	2022 година			2023 година		
	Разходи 2022г.	Приходи 2022г.	Печалба/Загуба	Разходи 2023г.	Приходи 2023г.	Печалба/Загуба
„ЦПЗ-ВеликоТърново“ ЕООД	2 165	2 508	343	2 400	2 571	171
„СБА.ПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД	1 578	1 482	-96	1 472	1 559	87
“ Инвестстрой 92 “ ЕООД	181	188	7	191	193	2
„КОЦ-Велико Търново“ ЕООД	11 292	11 239	-53	11 442	11 277	-165
“Обредни дейности“ ЕООД	444	461	17	543	563	20
“ОДПГ“ ЕООД	1 227	1 236	9	1 247	1 256	9
“Царевград Търнов“ ЕООД	695	805	110	950	1 040	90
„НКВЗ-Велико Търново“ ЕООД	351	353	2	439	442	3
“МЦРСМ Г“ ЕООД	466	470	4	448	510	62
	18 399	18 742	343	19 132	19 411	279

При извършената техническа текуща консолидация на текущите 9-месечните счетоводни баланси и 9-месечните отчети за приходи и разходи за 2023г. на търговските дружества са обобщени данните на дружествата, които са функционирали. Финансовите резултати на този вид търговски дружества – медицински търговски дружества силно се влияят от начина на финансиране, което е в приоритета на Държавата, респективно на Министерството на Здравеопазването по специфична методика за изчисляване на държавната субсидия, както и остойносттаването на клиничните пътеки по които тези дружества имат договори с РЗОК. По този начин формираната субсидия и приходи то клинични пътеки в някои от случаите не отразяват детайлно и актуално необходимите средства, вследствие на което, неразплатени извършени задължения по лечението се отчитат като загуби.

През информационния период на 2023г. приходите на търговските дружества са се увеличили с 669хил.лв. и от 18 742хил.лв. за аналогичния период на 2022г. са постигнати 19 411хил.лв., но едновременно с това са се променили и разходите, като при тях също има увеличение, което е от 733хил.лв. Общия резултат за 9-месечието обхващащо информационния период е с консолидираната печалба – 279хил.лв., което е текуща индикация за финансовото състояние на дружествата при изпълнение на предмета им на действие реализиран през 9-месечието от началото на 2023г. в променящи се обстоятелства и обстановка в страната.

Разходите за разглеждания период на 2023г. са в размер на 19 132хил.лв. в сравнение с тези за 2022г., когато са били 18 399хил.лв./733хил.лв. промяна към увеличение за периода/. Обобщения капитал на дружествата е променен в сравнение с аналогичния период на 2022г., като е намален от 20 858хил. лв. на 20 272хил.лв. Стойността на материалните запаси/материали, продукция, стоки и незавършено производство / в търговските дружества е намалена определящо с 206хил.лв., като за периода на 9-месечието на 2023г. те са в размер на 1 211хил. лв.

Справка на ОБЩИНСКИ ЕООД за отдадени под наем обекти за 2023г. -9мес.

ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО /наименование/	Обект и /бр./	Общо кв. м.	Общо договори /бр./	Общ дължим месечен наем /лв./	Общо дължим и наеми за всички обекти за периода /лв./	Общо изплатен наем от наемателите за периода /лв./	Общо просрочен наем на всички обекти за периода /лв./	Общо Дължимата сума 50% на Община В.Търново на обектите за периода в /лв./	Общо Преведена сума на Община В.Търново за обектите за периода /лв./	Общо не преведена дължимата сума на Община В.Търново /лв./
"Обредни дейности" ЕООД	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
"ОДПГ" ЕООД	4	362	4	1764	5649	5649	0	3805	1958	0

"Инвесстрой - 92" ЕООД	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
"Царевград Търнов" ЕООД	21	772	21	8200	118082	102920	15162	0	0	0
"МЦРСМ I" ЕООД	8	166	8	759	6831	6831	0	0	0	0
„КОЦ-Велико Търново“ ЕООД	2	41	2	369	2925	2585	340	0	0	0
„ЦКВЗ-Велико Търново“ ЕООД	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
„СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД	8	228	8	1 875	13 240	10 005	2 735	0	0	0
„ЦПЗ-Велико Търново“ ЕООД	2	4	2	160	1440	1440	0	0	0	0
ОБШО :	45	1 573	45	13 127	148 167	129 430	18 237	3 805	1 958	0

През деветмесечието на 2023г. общинските търговски дружества ЕООД са извършвали дейност по под наем, чрез договори за отдаване под наем на обекти. Шест дружества са извършвали наемоотдаване. Три дружества, а именно:

„Обредни дейности“ ЕООД, „ЦКВЗ-Велико Търново“ ЕООД, и Инвесстрой - 92" ЕООД нямат отдавани под наем обекти. Общо отдадените обекти през 2023г. са 45 бр. по 45бр. договори. Дължимият наем за 2023г. от наемателите е 148 167лв., от които на дружествата са издължени 129 430лв. Неиздължената от наемателите сума е в размер на 18 237лв., или 18,72 %. Събираемостта на наемите е 81,28 %.

"Организация на движението, паркинги и гаражи" ЕООД е търговското дружество с несъбрани наеми в размер на 3 805лв. към 30.09.2023г.

Дружествата „МЦРСМ – I“ ЕООД, „Царевград Търнов“ ЕООД, „Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания „Д-Р Трейман“ ЕООД /„СБАЛПФЗ „Д-Р Трейман“ ЕООД/, „Център за кожно-венерически заболявания-Велико Търново“ ЕООД / „ЦКВЗ – Велико Търново“ ЕООД /, „Център за психично здраве-Велико Търново“ ЕООД / „ЦПЗ – Велико Търново“ ЕООД и „Комплексен онкологичен център-Велико Търново“ ЕООД /„КОЦ – ВеликоТърново“ ЕООД/ по нормативната уредба и законодателство не внасят част от наема на отдадени под наем обекти в общинския бюджет.

ИНВЕСТИЦИИ

Наименование на ТЪРГОВСКОТО ДРУЖЕСТВО	НОВОЗАКУПЕНИ ДМА през 2023г. / лв. /	Брой ДМА
"Инвестстрой 92" ЕООД	0	0
"Обредни дейности" ЕООД	2 080	1
"ОДПГ" ЕООД	33 050	5
"МЦРСМ-Г" ЕООД	13 831	4
"Царевград Търнов" ЕООД	28 790	2
Общо - търговски дружества	77 751	12
Наименование на ТЪРГОВСКОТО ДРУЖЕСТВО	НОВОЗАКУПЕНИ ДМА през 2023г. / лв. /	Брой ДМА
„ЦПЗ-ВеликоТърново“ ЕООД	4 712	6
„СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД	65 415	10
„КОЦ-Велико Търново“ ЕООД	15 382	3
„ЦКВЗ-Велико Търново“ ЕООД	708	1
Общо - медицински дружества	86217	20
Общо всички търговски дружества	163 968	32

ПРОГРАМА 2023-МЕДИЦИНСКИ ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА-ЕООД/натурални показатели/

МЕДИЦИНСКО ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО ПЕРИОД 9 /девет/ МЕСЕЧИЕ - 2023г.	БРОЙ ЛЕГЛА	СРЕДНО СПИСЪЧЕН СЪСТАВ	2023г. печ. / заг. / хил. лв. / по периоди	Премин али болни /бр./	Проле жани леглод ни /бр./	Оборот на 1 легло	Продъл жително ст на престоя /средно/	Използвае мост на 1 легло /дни/
„ЦПЗ-Велико Търново“ ЕООД	130	77	22	1 550	33 520	11,90	21,6	257,8
„СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД	2	2	1	1 130	9 070	17,9	8	144
„КОЦ-Велико Търново“ ЕООД	186	172	31	3 701	16 023	19,90	4,33	86
„ЦКВЗ-Велико Търново“ ЕООД	10	15	1	380	2 736	273,6	7,2	273,6
ОБЩО	328	266	55	6761	61349	80,8	10,3	190,4

МЕДИЦИНСКИ ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА-ЕООД/ натурални показатели/ 2023г. ИЗПЪЛНЕНИЕ – 9-мес.									
МЕДИЦИНСКО ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО ПЕРИОД 9 /девет/ МЕСЕЧИЕ - 2023г.	БРОЙ ЛЕГЛА	СРЕДНО СПИСЪЧЕН СЪСТАВ	2023г. печ. / заг. /хил. лв. /	Преми нали болни /бр./	Пролежан и легло дни /бр./	Оборот на 1 легло	Продъл жител ност на престоя /средно/	Използвае мост на 1 легло /дни/	
„ЦПЗ-Велико Търново“ ЕООД	130	77	171	1 374	33 815	10,4	25,10	259,50	
„СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД	63	51	87	1 184	11 383	22,3	9,6	214,8	
„КОЦ-Велико Търново“ ЕООД	150	154	-165	3 780	14 851	25,2	3,93	99,01	
„ЦКВЗ-Велико Търново“ ЕООД	10	14	3	587	2 599	58,7	4,43	259,9	
ОБЩО	353	296	96	6925	62648	29,2	10,8	208,3	

ПОСТИГАНЕ НА ДОБРО ФИНАНСОВОТО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Към 31.12.2023 година спрямо 31.12.2022 г. се отчетат 1,5 милиона лева увеличение от различните по вид собствени приходи в Община Велико Търново, като най-голям ръст е отчетен при *приходи и доходи от собственост* – над 2,4 милиона лева.

- Общински предприятия**

С решения на общинския съвет през годините са създадени и функционират към настоящия момент общински структури, явяващи се специализирани звена за управление на общинско имущество за задоволяване потребности на населението, за осигуряване изпълнението на общински дейности и свързаните с това доставки на стоки и извършване на услуги.

Финансовият резултат от дейността им на касова основа в лева към 31.12.2023 г. е със следните показатели:

Общинска структура	Общо разходи в т.ч. текущи и капиталови	Общо приходи в т.ч. допълнителни от дейността	Доп. приходи	Капиталови разходи
1	2	3	4	5
ОП "Спортни имоти и прояви"	566 604	669 062	102 458	0
ДКС "В. Левски"	458 224	533 707	75 483	14 280
ОП "Кабелно радио - Велико Търново"	393 515	423 559	30 044	2 908

ОП "Горско стопанство"	193 975	368 422	174 447	0
ОП "Зелени системи"	3 979 580	4 017 998	38 418	308 063
Младежки дом	466 032	572 163	106 131	6051
ОП "Реклама - Велико Търново"	174 901	502 187	327 286	2724
ОБЩО	6 232 833	7 087 098	854 267	334 031

Общите приходи на всички общински структури, формирани от общински трансфери, съгласно нормативната уредба и гласувания и приет Общински бюджет за 2023 г., заедно с допълнителните приходи от извършвани дейности, остойностени в наредбите за 2023 год., са в размер 7 087 098 лв. Разходите за извършената дейност от общинските структури, заедно с извършените капиталови разходи за 2023 год., са в размер на 6 232 833 лв. Така реализираната дейност от общинските структури удовлетворява устойчивото социално развитие, насочено в интерес на гражданите на общината.

- **Финансов контрол**

Предварителният контрол за законосъобразност е постоянен процес и представлява експертна оценка, която цели да предостави разумна увереност на ръководителя на организацията за законосъобразността на вземаните от него решения и извършваните действия като носител на управленската отговорност. Предварителният контрол се извършва чрез проверки на документи и други източници на информация, свързани с предстоящото решение и / или действие, с цел изразяване на мнение, за съответствие с приложимите изисквания на законодателството и вътрешните актове.

През 2023 година е извършен предварителен контрол преди поемане на задължение на всички договори и писма за възлагане на обществени поръчки, подготвени от дирекция „Обществени поръчки“. Осъществен е предварителен контрол преди извършване на разход на всички представени в звеното разходно оправдателни документи, свързани с изпълнението на сключени и действащи за периода договори и възлагателни писма по реда на Закона за обществени поръчки. Процесът по извършване на предварителния контрол, съгласно утвърдените Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол за

законосъобразност се документира във въведената електронна система за финансово управление и контрол в Община Велико Търново.

От звено „Финансов контрол“ е оказана методическа помощ на служители от общинска администрация и служители от разпоредителите с бюджет към Община Великото Търново за подобряване на контролната дейност в организацията. Организиран и осъществен е процеса по годишното докладване за състоянието на системите за финансово управление и контрол в Община Велико Търново за 2022 г. в срок и в съответствие с изискванията на ЗФУКПС и Наредбата за формата, съдържанието, реда и сроковете за предоставяне на информация по чл. 8, ал. 1 от ЗФУКПС.

Изготвен е Риск-регистър на Община Велико Търново за 2023 година, като през месец ноември 2023 г. е извършен преглед на идентифицираните за 2023 г. рискове в Община Велико Търново и въз основа на предоставените от структурните звена Доклади за управление на рисковете е изготвен Доклад за управление на риска в Община Велико Търново за 2023 година.

• Вършен одит

Вършеният одит в община Велико Търново се осъществява от звено „Вършен одит“, което е на пряко подчинение на кмета на общината съгласно Закона за вършения одит в публичния сектор.

През 2023 г., на база оценка на рисковете в основните дейности и процеси на общината и утвърден от кмета на общината Годишен план за дейността по вършен одит, звено „Вършен одит“ извърши и приключи 9 бр. одитни ангажимента за даване на увереност, както следва:

- „Оценка на процеса по възлагане на обществени поръчки за съответствие с нормативната уредба и вършени правила в ОУ „Бачо Киро“ гр. Велико Търново“;
- „Оценка на процеса по възлагане на обществени поръчки за съответствие с нормативната уредба и вършени правила в ОУ „Бачо Киро“ гр. Велико Търново“;
- „Оценка на изпълнението на сключените договори за обществени поръчки за съответствие с нормативните актове, вършени правила и договори“;
- „Оценка на финансовото управление и контрол по отношение на отчетените приходи и разходи в „Инвестстрой-92“ ЕООД“;
- „Оценка, относно законосъобразното и ефективно разходване на предоставените средства на кметство Килифарево“;
- „Оценка за законосъобразност и ефективност по отношение на отчетените приходи и извършени разходи в Младежки дом“;
- „Оценка на системата за възлагане на обществени поръчки в Община Велико Търново“;
- „Преглед и анализ на действащите правила и процедури за съответствие с методологията по ФУК в търговските дружества с над 50 на сто общинско участие“;
- „Оценка на изпълнението на дадени препоръки в одитните доклади през 2023 г. и препоръки по доклади от предходни години“

През 2023 г. са дадени 3 становища по писмени запитвания по конкретни въпроси, отчетени,

като неофициални одитни ангажименти за консултиране.

В резултат на изпълнените одитни ангажименти за увереност през 2023 г. от звеното за вътрешен одит са дадени 30 броя препоръки. Съставени са и утвърдени Планове за действие за изпълнение на дадените препоръки. От дадените 30 бр. препоръки към 31.12.2023 г са изпълнени 30.

Всички документи, съставени във връзка с извършените през посочения период вътрешни одити, се съхраняват в текущи одитни досиета на хартиен и електронен вариант в звено „Вътрешен одит“. През изтеклата година е извършен и надзор върху изпълнението на одитните ангажименти, в съответствие със Стандарт 2340 от Международните стандарти за професионалната практика по вътрешен одит.

• **Обществените поръчки**

Обществените поръчки в Община Велико Търново се възлагат чрез Централизираната автоматизирана информационна система Електронни обществени поръчки (ЦАИС ЕОП). Процесът е изцяло дигитализиран, което позволява пълна прозрачност и постигане на лоялна конкуренция.

Чрез прилагането на ЦАИС ЕОП и по реда на чл. 18, ал.1 и чл. 186 от ЗОП от Община Велико Търново през 2023 година са обявени 84 броя обществени поръчки.

Осъществен е предварителен контрол чрез случаен избор от АОП на три броя процедури, а именно:

- Рамково споразумение за доставка, монтаж, въвеждане в експлоатация и гаранционно обслужване на алтернативни отоплителни уреди за битово отопление, вкл. стоманени радиатори, по проект „За по-чист въздух в община Велико Търново, чрез подмяна на отоплителните уреди на твърдо гориво с екологични алтернативи“ финансиран по процедура № BG16FFPR002-5.001 „За по-чист въздух!“ по приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.“ по обособени позиции;
- „Провеждане на комуникационни кампании за населението на община Велико Търново в рамките на проект „За по-чист въздух в община Велико Търново, чрез подмяна на отоплителните уреди на твърдо гориво с екологични алтернативи“, финансиран по процедура № BG16FFPR002-5.001 „За по-чист въздух!“ по приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.“;
- „Рехабилитация и реконструкция на уличната мрежа в град Велико Търново“ с две обособени позиции;

В ЦАИС ЕОП се публикува цялата информация свързана с възлагането на обществените поръчки, като процесът стартира с решението за възлагане на поръчката и публикуване на цялата информация свързана с нея, постъпване и разглеждане на оферти, избор на изпълнител и сключването на договор за изпълнение. Проследими са обстоятелствата свързани с изменението на сключен договор, окончателното му изпълнение или предсрочно прекратяване.

Обществените поръчки са възлагани в съответствие с принципите на прозрачност, пропорционалност, равно третиране и недопускане на дискриминация.

Всички заявления за участие или оферти се оценяват въз основа на критериите, предвидени в документите на процедурата за възлагане на поръчката, като в преобладаваща част този критерий е най-ниска цена, с оглед осигуряване на възможно най-нисък бюджетен разход при спазване на изискванията за качество.

Степента на постигане на целите на организацията при съпоставяне на действителните и очакваните резултати от нейната дейност се осигурява чрез навременно планиране и организиране на процеса по възлагане на обществени поръчки чрез извършване на вътрешна комуникация и координация по вертикала и хоризонтала вътре в самата организация.

Планирането на обществените поръчки на Община Велико Търново през 2023 г. е извършено при спазване на разпоредбите на чл. 25 и чл. 26 от ППЗОП. Продължава да се поддържа секция „Профил на купувача“ на интернет-страницата на Община Велико Търново с цел осигуряване на публичност и достъп на граждани и контролни органи до информация, относно възлагането на дейности, финансирани с публичен ресурс.

ГЕНЕРИРАНЕ НА НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЧРЕЗ МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

През 2023 г. се наблюдава тенденция към активизиране на международната дейност в Община Велико Търново вследствие отпадане ограниченията, свързани с пандемията от Ковид-19. Влияние оказва и геополитическата обстановка в световен план, усложнена в резултат от конфликта в Украйна.

Приоритет на общината са партньорства и обмени с държави членки на Европейския съюз и поддържането на приятелските отношения и сътрудничество с побратимените градове, както и партниране по програми в области като култура, опазване на културно-историческото наследство, туризъм, спорт, насърчаване на инвестициите

През 2023 г. международните връзки на Община Велико Търново бяха фокусирани към сътрудничеството в областта на културата, участия във международно фестивали, организиране на изложби, работни посещения, обмяна на опит в социалната сфера и др.

✓ *Посещение на дипломати – от 15 държави, 8 работни срещи*

- В провело се XVIII издание на единствения у нас туристически форум с фокус върху културата и туризма Международно туристическо изложение „Културен туризъм“ взеха участие общини, туристически компании, дипломатически мисии, туристически сдружения и производители от България и Румъния, Република Корея, Република Северна Македония, Индия, Палестина. Колорит към международното представяне добавиха гости от местната администрация от побратимения Йорданския град Карак и туроператори от Гърция. *Международна конференция* - „Културното наследство, традициите и съвременните изкуства – притегателната сила на дестинациите“ бе проведена в рамките на изложението. Н.Пр. г-жа Предеску – извънреден и пълномощен посланик на Румъния запозна

участниците със значителните инвестиции в Тимишоара – градът, който съвместно с Елефсина в Гърция и Веспрем в Унгария през 2023 г. са Европейски столици на културата. Бе представен и културният потенциал на региона и опитът на Гърция. По време на изложението бе организирана презентация на Българо-румънска търговска камара.

- Официални гости на честванията по случай Празника на града и Деня на Независимостта бяха посланици и дипломати от държавите Унгария, Словакия, Палестина, Алжир, Сърбия, Хърватия, Аржентина и др.
- На официално посещение на посланика на Австрия Н.Пр. г-жа Икич-Бьом са обсъдени актуални въпроси свързани с австрийски инвестиции, възможности за установяване на партньорство с австрийски град, съвместни инициативи между библиотеки и развитие на туризма.
- На проведено работно посещение на Посланик на Корея Н.Пр. г-н Ли Хо-шик е договорено Велико Търново и южнокорейският град Кьонджу да развият двустранно партньорство в различни сфери – образование, култура и туризъм, иновации и инвестиции.
- Възможностите за разширяване на двустранното партньорство, организиране на икономически форуми, транспортна свързаност между регионите, сътрудничество в областта на културата, туризма и образованието са обсъдени по време на официалното посещение на посланика на Румъния Н.Пр. г-жа Предеску.
- На работно посещение на Н.Пр. г-жа Бергел – посланик на Словения са обсъдени възможностите за сътрудничество в областта на образованието, културата, взаимно гостуване на състави, занаятчии и засилване на партньорството с град Марибор, с когото Община Велико Търново има подписана декларация за партньорство.

✓ *Съвместна дейност с побратимени градове и градове-партньори*

- Официално посещение на кмета на побратимения град гр.Карак, Йордания и представяне на града на международното туристическо изложение „Културен туризъм“ през м.април. Обсъдени са възможности за обмяна на добри практики в областта на туризма, културни събития, създаване на туристически атракции, както и поддържането и възстановяването на паметници на културата;

- Посещение на делегация от град Полтава за продължаване сътрудничеството между двата побратимени града, осигуряване на подкрепа и организиране на тематични посещения на деца на завинаги украински военнорслужещи.

- Делегация от побратимения квартал Зугло на Будапеща във връзка с честванията на Празника на града. В срещите са обсъдени възможностите за разширяване на сътрудничеството и обмен на добри практики.
- Подписана е декларация за партньорство между Велико Търново и Кьонджу /Южна Корея/ по време на посещение на делегация, водена от кмета на града. Сътрудничеството ще обхваща различни сфери – опазване на културно-историческото наследство, нови градоустройствени решения и техники за реставрация на старите сгради, популяризиране на културната идентичност, съвместно провеждане на фестивали и спортни събития, сътрудничество във високотехнологичния сектор също и др.
- Посещение на делегация от Азербайджан, ръководена представителя на президента на Азербайджан за област Шуша. Гост бе и азербайджанският посланик в България Хюсеин Хюсеинов. На базата на подписана декларация през 2022 г. Велико Търново и град Шуша си сътрудничат в опазването и реставрацията на културно-историческото наследство. В резултат на проведените разговори екипи

от азербайджански специалисти посетиха Велико Търново и се работи по изработване на проект за градски парк, както и проучване на възможностите за изграждане на пътникова въжена линия.

- Плащеница на св. Петка Търновска – закрилица на града и на България, пристигна във Велико Търново от побратимения румънски град Яш и бе изложена за поклонение в катедралния храм „Рождество на Пресвета Богородица“.
- **Икономически форум** събра фирми във Велико Търново от България и Румъния, развиващи дейност в сферата на медицината, химическата и медицинската индустрия, производството и търговията с млечни храни, месо, сладкарски изделия, логистиката, винопроизводството и др. Стартира инициатива за Балкански икономически съюз, който да обхване България, Румъния, Молдова, Гърция, Турция, Сърбия и Северна Македония.
- Велико Търново е сред учредителите на **Международния туристически Алианс на градовете по Пътя на коприната** със седалище град Джинджеджън, провинция Цзянси, Китай. Целта на организацията е осъществяване на сътрудничество с останалите членове на алианса за стимулирането на устойчивото развитие на туризма и засилването на културния обмен и разгръщане на туристическия потенциал на градовете по Пътя на коприната.
- Присъединяване на Велико Търново към инициативата EFFE SEAL за фестивални градове и региони на Европейската фестивална асоциация, разработена съвместно със седем градове–основатели и техните фестивални общности, а именно: Белград, Берген, Единбург, Гент, Краков, Лиуордън и Любляна. Подписан е Меморандум за разбирателство по време на годишната среща на Европейската фестивална асоциация в гр.Жирона, Испания.

ИЗВОДИ

2023 година е третата поред година, в която общинската администрация работи в режим на комплекс от кризи – война, инфлация, растящи цени, дефицити – дефицити на доверие, на сигурност, на предвидимост. Многобройните и протичащи едновременно кризи сякаш станаха рутинното ни ежедневие в работата. Всички обществени системи са уязвими на фона на безпрецедентното ни съвремие, в което живеем, но въпреки това администрацията положи сериозни усилия да се справя с предизвикателствата заради всички свои граждани, за да успява да управлява процесите в тяхна полза и услуга.

Убеден съм в отдадеността на екипа ми, който правеше и невъзможното да превъзмогваме заедно трудностите и предизвикателствата и да продължаваме да градим доверие у обществото ни.

Благодаря на всички граждани на община Велико Търново за активната им позиция, за да преминем заедно през тежките изпитания.

ИНЖ. ДАНИЕЛ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА
ВЕЛИКО ТЪРНОВО